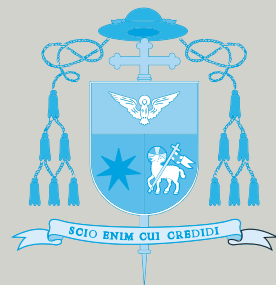

Butlletí

BISBAT DE TERRASSA

Maig-Juny 2024

Butlletí del Bisbat de Terrassa

Núm. 48 (2024) III

30 de juny

Redacció i administració:

Bisbat de Terrassa. Mitjans de Comunicació Social

c/ Vinyals 47-49, 08221 Terrassa - Tel. 93 733 71 20; Fax 93 733 70 95

A/e: bisbatdeterrassa@bisbatdeterrassa.org

XX ANIVERSARI DE LA DIÒCESI

Entrada del nunci, Mons. Bernardito C. Auza, a la catedral.

Interior de la catedral a l'inici de la celebració.

Paraules d'introducció a la Missa de Mons. Salvador Cristau, Bisbe de Terrassa.

Refrigeri posterior a la celebració.

Església
Diocesana

Bisbe diocesà

Decrets

Aprovació canònica a la diòcesi del Moviment de Cristians de Pobles i Comarques de Catalunya

DECRET 06/24.- Terrassa, 28 de maig de 2024

Acceptada la instància presentada pel Sr. Jaume Dantí i Riu, President del “Moviment de Cristians de Pobles i Comarques de Catalunya” de la Diòcesi de Terrassa, en la qual acompanya els Estatuts de l’entitat;

Examinats els estatuts pels quals es regirà l’esmentada associació, en els quals es determina l’objectiu social i demás continguts preceptuats en el Codi de Dret Canònic;

Tenint en compte, que aquesta associació compleix els requisits establerts en la disciplina vigent de l’Església per a ésser erigida com a associació privada de fidels;

PEL PRESENT decret, a tenor dels canons 301 i 322 del Codi de Dret Canònic, erigim l’entitat “Moviment de Cristians de Pobles i Comarques de Catalunya” de la Diòcesi de Terrassa, la qual queda constituïda com a associació privada de fidels a la Diòcesi de Terrassa, i li concedim personalitat jurídica privada, acceptant els Estatuts que han estat presentats.

Ho decreta i signa l’Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Terrassa.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe
Mn. Eduardo Pire Mayol
Secretari General i Canceller

Aprovació del Sistema de Compliment Normatiu Penal (Compliance)

DECRET 07/24.- Terrassa, 28 de maig de 2024

En els darrers anys, diversos ordenaments jurídics, incloent-hi el d'Espanya, han començat a regular la responsabilitat penal de les persones jurídiques, contradiant el principi previ pel qual aquestes entitats no podien ser responsables penalment (*societas delinquere non potest*).

En aquest context, hem de considerar que l'Església, en la seva activitat pastoral i, especialment, en la secular, pot veure's afectada per certs riscos, penals, socials i reputacionals que poden derivar responsabilitats de diversa índole per a la mateixa. És important tenir en compte que la nostra condició canònica no ens exclou de la legislació estatal, quan realitzem activitats més enllà de les funcions eclesials que ens són pròpies, i que algunes d'aquestes activitats poden estar subjectes a normatives penals estatals, com ho estableix l'article 31 bis del Codi Penal del nostre país, i d'una altra índole: social, fiscal, administrativa, mediambiental.

Per tant, és aconsellable adoptar certes precaucions, conegudes en el dret estatal com a “models d'organització i gestió que incloguin mesures de vigilància i control adequades per prevenir delictes o almenys reduir significativament el risc de la seva comissió” (segons l'article 31 bis, 2, 1r del Codi Penal), el que equival a implementar el que es denomina Sistema de Compliment Normatiu o *Compliance*. L'adopció d'aquest Sistema, en el nostre cas, pretén anar més enllà de prevenir les responsabilitats en què la nostra diòcesi pogués incórrer i vol convertir-se en un element clau en la transparència, integritat i bon govern de la nostra diòcesi, de manera que puguem constituir-nos en referent en la societat i l'Església particular en la qual ens emmarquem.

Aquestes mesures han d'ésser implementades dins del marc d'un cos de normes jurídiques canòniques que configuren un règim complet i coherent de govern de les entitats eclesials.

En conseqüència, hem volgut dotar-nos d'un Sistema de Compliment Normatiu per a la Diòcesi de Terrassa que estigui arrelat en la cultura jurídica pròpia de l'Església, a més de complir amb la legislació estatal i estar alineat amb els estàndards nacionals i internacionals (UNE i ISO).

Després de revisar el treball resultant i considerar les opinions del Consell Presbiteral i del Col·legi de Consultors, i trobant-ho tot conforme amb la doctrina i el dret de l'Església, en virtut de les nostres facultats ordinàries, de conformitat amb el canón 391§1 del Codi de Dret Canònic, disposem

PEL PRESENT decret,

Primer.- S'aprova *ad experimentum*, durant un any, el Sistema de Compliment Normatiu Penal (*Compliance*) de la Diòcesi de Terrassa, que inclou:

- La política de compliment normatiu penal.
- El codi general de conducta de la Diòcesi de Terrassa.
- La política de contractació i relacions amb proveïdors i administracions públiques.
- El codi general de conducta per a col·laboradors i proveïdors.
- El sistema disciplinari.
- El reglament de l'òrgan de compliment normatiu.
- Els criteris de gestió del canal de denúncies.

Aquests documents s'adjunten al present Decret i formen part inseparable del mateix.

Segon.- Es nomena *ad experimentum*, durant un any, a les següents persones com a membres de l'Òrgan de Compliment Normatiu de la Diòcesi de Terrassa:

Rvd. Sr. Carles Cahuana Bartra

Sr. Francesc Busquets Alted

Sr. José Rafael Rich Ruiz

Ho decreta i signa l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Terrassa.

† Salvador Cristau Coll

Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe

Mn. Eduardo Pire Mayol

Secretari General i Canceller

Homilia

Homilia en la S. E. Catedral Basílica del Sant Esperit amb motiu de l'Ofici de Festa Major de la ciutat de Terrassa. Diumenge 30 de juny de 2024

Sr. Rector, Sr. Vicari, preveres concelebrants i diaca assistent. Membres del Consell Pastoral, membres de la vida consagrada. Molt Honorable Sr. President del Parlament, Il.lm. Sr Alcalde, Regidors, membres dels cossos de seguretat, Hermandad Andaluza San José de Abrucena, esbart de El Social i altres entitats,

Són diverses les entitats de la nostra ciutat que enguany celebren el seu aniversari o viuen moments especials: la Hermandad Andaluza San José de Abrucena compleix 50 anys, motiu pel qual porta enguany el penó de la ciutat. La Nova Jazz Cava compleix 30 anys. I institucions com Prodis o Minyons de Terrassa, entre altres, inicien etapes noves amb noves instal·lacions i ubicacions.

El nostre Bisbat de Terrassa també es troba entre les institucions que enguany celebren un aniversari, concretament el vintè de la seva creació.

Celebrar una efemèride o iniciar noves etapes són ocasions propícies per tenir una mirada d'agraïment al passat, una mirada apassionada al present i una mirada d'esperança al futur. Amb motiu de la celebració del vintè aniversari de la nostra diòcesi, no fa gaires dies el 15 de juny, vaig convidar als diocesans i totes les persones que ens acompanyaven en aquell esdeveniment a caminar amb esperança.

Per això us voldria convidar a reflexionar, en aquesta homilia, a partir d'aquesta expressió: *caminem amb esperança*.

Caminem sumant esforços els uns amb els altres, afrontant junts els reptes que es presenten, com ho vàrem fer quan ens va afligir durament la pandèmia. I en aquest camí tenim ben present les nostres arrels, que ens han fonamentat com a societat oberta i acollidora, respectuosa amb la persona humana.

Aquestes arrels ens parlen de la fe cristiana, present en aquest territori com a mínim des del segle V, i de les quals les restes primitives de les

Esglésies de Sant Pere i la comunitat cristiana present des d'aleshores són un testimoni viu i esperançador.

Avui a més, celebrem Sant Pere, Sant Valentí, Sant Cristòfol, que ens parlen també d'unes arrels molt antigues, d'una ciutat que s'ha anat edificant sobre uns fonaments molt sòlids.

Ens parlen també de la importància de les llavors que sembrem amb les nostres vides. Encara que si la llavor no cau a terra, però, no pot donar fruit. Les llavors se sembren sempre amb esforç però també amb esperança. Amb l'esperança que un dia donaran el seu fruit, pot ser anys, segles després. Nosaltres som fruits de la llavor del treball i de la fe d'aquelles persones que van viure aquí en anys passats.

Aquesta ha de ser la nostra perspectiva, caminar amb esperança. Sovint s'afirma que vivim en una societat desesperançada, sense un horitzó massa optimista, i amb serioses dificultats econòmiques, socials i existencials per un bon nombre de famílies i persones.

El papa Francesc ha declarat l'any 2025 com any Jubilar i el tema que ha proposat és: "pelegrins d'esperança". Necessitem mirar el futur amb esperança, el que vol dir "tenir una visió plena d'entusiasme per compartir amb els altres" (Butlla, 9).

Això demana recuperar "la joia de viure, perquè l'ésser humà, creat a imatge i semblança de Déu (Cf Gn 1,26) no es pot conformar amb sobreviure o subsistir de forma mediocre, emmotllant-se al moment present, amb superficialitat i deixant-se satisfer únicament per realitats materials. Això tanca en l'individualisme i corromp l'esperança, generant tristesa en el cor i tornant les persones desagradables i intolerants" (Butlla, 10).

Però l'esperança no és quedar-nos tampoc de braços creuats. Recordo un anunci de la Generalitat mesos enrere: "L'aigua no cau del cel". Hem de posar de la nostra part, cada un el que podem. Per això la nostra vida ha de ser llavor d'esperança.

Recordo amb gratitud la visita que vàrem fer juntament amb el Sr. Alcalde al successor de Sant Pere, el papa Francesc, per presentar-li la candidatura de La Seu d'Egara per ser declarada Patrimoni de la Humanitat. L'acolliment i l'interès mostrat pel pontífex romà ens ajuden a continuar en aquest treball conjunt des de les nostres institucions per aconseguir la fita proposada. I fer-ho amb esperança.

I és el Papa qui ens convida a generar espais d'esperança, com són el compromís dels estats i les institucions per treballar per una pau perdurable, l'obertura a la vida i a la natalitat, una aliança social per lluitar contra les penúries de molts col·lectius (pobres, malalts, empresonats, migrants, persones grans soles, etc.), una aposta decidida per la joventut i per la protecció de les famílies. Tot això i més és tenir una visió esperançada i donar passos concrets per fer-ho realitat, treballant els uns al costat dels altres.

La fe cristiana ha estat sempre present enmig de la festa, arrelada en tradicions i cultures diferents arreu del món. És una presència semblant a la que feia Jesús acompanyant la vida de moltes persones concretes, preocupant-se per la vida dels altres en les seves necessitats espirituals i també materials. Caminem doncs amb esperança. Caminar vol dir no aturar-se, vol dir no conformar-se. Amb esperança vol dir anar sempre endavant, mirar endavant, posant de la nostra part el que a cada un li correspon.

Aquest és el meu desig, unit a la felicitació per una bona Festa Major per a tots!

Comunicacions

Terrassa, 27 de maig de 2024

A l'atenció dels preveres i diaques de la diòcesi

Benvolguts,

Tots constatem la necessitat de cuidar la fraternitat sacerdotal de preveres i diaques, de conèixer-nos més vivint la proximitat amb veritable comunió, i ajudar-nos com a membres que som d'una mateixa família.

És per aquest motiu que us convoco a la **sortida de final de curs del clergat** que tindrem **dilluns 10 de juny**, tal i com estava prevista en el calendari diocesà i que serà un bon moment per trobar-nos en un ambient més relaxat i tranquil per compartir junts.

Soc conscient que la mateixa setmana, **dissabte 15 de juny** a les 11 del matí a la Catedral, tenim la celebració dels **20è aniversari de la diòcesi**.

Precisament perquè un i altre esdeveniments són motius de joia, acció de gràcies a Déu i trobada fraterna, us hi convoco i demano la vostra participació en aquests dos actes diocesans.

Pel que fa a la trobada, aquest any anirem a Solius i Sant Feliu de Guíxols. En els propers dies rebreu la informació detallada de les visites, horari i dinar. De cara al transport és millor que us poseu d'acord entre els companys de l'arxiprestat per tal de traslladar-vos. Us demano que **us inscriviu** a la Secretaria General del Bisbat **abans de dijous 6 de juny**.

Confiant en poder-nos trobar aquest dia, i també en la gran celebració diocesana de dissabte 15, rebeu la meva benedicció,

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Cartes dominicals

Pasqua del malalt (5 de maig de 2024)

«Donar esperança a la tristesa» és el lema d'aquest any per a la Campanya del Malalt 2024. Una campanya que va començar el diumenge 11 de febrer, festivitat de la Mare de Déu de Lourdes, amb la Jornada del Malalt a nivell mundial i es clou avui diumenge 5 de maig, amb la Pasqua del Malalt.

Durant aquest temps, des de la Pastoral de la Salut, es vol promoure la reflexió sobre un tema que es presenta particularment urgent, l'augment de persones que pateixen patiment psicològic i emocional. Una preocupació que es recolza en una dada: Espanya encapçala la llista de països que consumeixen més ansiolítics a Europa.

Per això la Pastoral de la Salut ha considerat oportú reflexionar sobre les causes i maneres d'acompanyar aquestes persones a la llum de la Paraula de Déu, a la llum en concret de les paraules del profeta Jeremies: «Convertiré la seva tristesa en goig, els alegraré i alleujaré les seves penes» (Jer 31, 13). L'objectiu és prendre consciència d'aquesta realitat tenint en compte que no es tracta d'una malaltia mental en el sentit que comunament donem a aquest terme, sinó que ens ajuda a centrar-nos en la cura i acompanyament de les persones que pateixen

aquest patiment que es manifesta en la tristesa, la pena, el desànim o l'ansietat.

La Pasqua del Malalt significa que Jesús, el Senyor, que va experimentar el patiment físic i espiritual en la seva passió, que va morir per tots nosaltres ha ressuscitat també per nosaltres. Celebrem, doncs, la Pasqua de Resurrecció perquè el Senyor ha ressuscitat per tots, i al llarg dels evangelis se'ns mostra que Jesús està particularment atent a tots els dolors i sofriments, i manifesta una especial atenció a la persona dels malalts. La majoria de casos de miracles que es recullen en els textos bíblics són de malalts que acudeixen a ell a demanar ajuda o que són portats per altres a Jesús.

Això vol dir que en un moment en el que la ciència i la tècnica de la medicina ha avançat molt i sabem que disposem de nombrosos mitjans per a la nostra salut que abans no existien segueix, però, existint una dimensió que és el patiment interior, la soledat del malalt, l'angoixa dels familiars, la por. I aquest ha de ser un objectiu de la Pastoral de la Salut, posant en un primer lloc la llum de la fe en totes aquestes situacions.

Perquè sabem que allà on no pot arribar la ciència hi pot arribar la fe, la confiança en Déu i el seu amor a través nostre, i que el caliu humà és molt important en les situacions de malaltia. Vull avui agrair especialment la dedicació de tantes persones que des de la Pastoral de la Salut acompanyen els malalts, preveres, diaques, religiosos i laics. Amb la vostra dedicació sou el rostre del Crist Ressuscitat per tots els necessitats.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Mirar enlaire (12 de maig de 2024)

Ens diu l'evangeli de sant Marc que un dia Jesús, abans de ser endut al cel, s'aparegué als onze i els envià a tot el món a anunciar la Bona Nova de l'Evangeli (Mc 16, 15). Aquesta és, sens dubte, la missió principal de l'Església, és a dir, de la comunitat cristiana, de tots i cada un dels batejats.

Es tracta d'anunciar la Bona Notícia al món, la gran notícia encara desconeguda per molts: que Déu ens estima, que ha enviat el seu Fill al món fet home, que aquest Fill ha donat la seva vida per nosaltres, és a dir per tu i per mi, i que ha ressuscitat i ha estat glorificat al cel, assegut a la

drete de Déu. Però no va anar al cel per desentendre's de nosaltres, no ens ha deixat, continua present perquè ens ha enviat el seu Esperit Sant i ens assegura: «Jo serè amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món» (Mt, 28, 20).

L'Ascensió del Senyor al cel, que avui celebrem, és la culminació de la seva missió. Havia vingut del Pare i torna al Pare, i encomana als seus deixebles de continuar aquesta mateixa missió seva, que tots els homes i dones de la terra coneguin el Pare. I això és el que anomenem evangelització, que vol dir comunicar l'Evangeli, la Bona Notícia, impregnar el món sencer de la Bona Notícia.

Podríem dir, per tant, que la festa de l'Ascensió és la festa de l'evangelització perquè és la festa de l'enviament, encara que faltava que vingués l'Esperit Sant per donar l'impuls definitiu a aquesta missió: «Quan l'Esperit Sant vindrà sobre vosaltres rebreu una força que us farà testimonis meus a Jerusalem, a tot el país dels jueus, a Samaria i fins als límits més llunyans de la terra» (Fets 1, 8).

Nosaltres hem rebut el testimoniatge dels Apòstols i la força de l'Esperit Sant. Com és, doncs, que ens costa tant sortir de nosaltres mateixos, dels nostres costums, dels nostres criteris? Com és que seguim sovint en el «sempre s'ha fet així...» i som incapaços de buscar noves formes de fer arribar el missatge de Jesús als altres? Pot ser que no ens acabem de creure que Jesús ha ressuscitat i ens envia al món?

No és possible creure les paraules de les Sagrades Escripures sense humilitat i fe. I aquest, potser, és el problema principal del món actual. Ens falta fe perquè ens falta humilitat, ens creiem forts i poderosos, autosuficients, pensem que no necessitem a Déu, més aviat ens fa nosa, no necessitem ningú que ens ensenyi el que hem de fer. Anem per la vida mirant a terra, mirant-nos els peus, els nostres interessos, i ens hem oblidat de mirar cap al cel. Si ho féssim descobriríem que en som de petits i de pobres. Descobriríem els núvols, el cel, els cims de les muntanyes, descobriríem que hi ha una altra Vida per damunt nostre. La porta de la fe és la humilitat i la confiança en Aquell que ens parla en el més profund del nostre cor, diguem-li: "Pare nostre que esteu en el cel..." (Mt. 6, 9).

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Cridats a ser ferment en la massa (19 de maig de 2024)

Pentecosta, cinquanta dies després de ressuscitar, després de la seva Ascensió al Pare, Jesús envià l'Esperit Sant als apòstols reunits amb Maria i altres deixebles. Va ser llavors que van prendre consciència de la seva missió: anunciar la Bona Nova, l'Evangeli, a tots els pobles per tal que puguin acceptar-la i fer-ne vida.

Els cristians compartim una mateixa missió. Els camins, les vocacions són diverses, però hi ha una sola missió de la qual tots participem pel baptisme, un enviament, un encàrrec, continuar l'obra de Crist en el món. Així, la missió d'anunciar la Bona Nova a tots els que encara no la coneixen, és a dir l'evangelització, és responsabilitat de tots els batejats, bisbes, preveres, diaques, consagrats, laics, tots.

La característica d'aquesta missió en el cas dels laics és la seva implicació i presència en el món, en la societat, en els barris, en el món del treball, a les institucions cíviques, socials, culturals i polítiques on han de ser ferment de vida, sal i llum de la terra que tanta necessitat té de Déu. Uns ho viuen com a compromís personal, altres associats en moviments i altres institucions dins de la mateixa Església.

Fa uns dies, al voltant de la festa del dia primer maig es va celebrar la Jornada de la Pastoral obrera per remarcar la importància de fer present Jesucrist en el món del treball, per demanar la implicació de tota la societat en unes relacions laborals justes, un treball digne per a tots. I això és també fruit de la Pentecosta, de la vinguda de l'Esperit Sant. Així mateix, la setmana passada vàrem tenir la primera trobada de la Pastoral Universitària, que vetlla per la presència dels cristians en la Universitat i el món de la cultura. Són exemples del que ha de significar ser sal i llum de la terra.

L'apostolat seglar i els diversos moviments d'acció catòlica i altres moviments, associacions i institucions de l'Església ofereixen la formació necessària en la doctrina social de l'Església, i acompanyen els laics en el seu compromís i creixement en la seva de la fe.

Per això, tant en l'àmbit diocesà com interdiocesà, s'han organitzat també congressos i trobades de laics per fomentar aquest acompanyament i ajut. A la nostra diòcesi tenim la Delegació General de Laïcat, família i vida, i altres delegacions per a àmbits diversos de la presència dels cristians en el món.

L'Esperit Sant ens fa ser testimonis de Crist Ressuscitat, per fer present la seva vida en el món, la seva llum en la foscor, l'esperança en la tristesa. És la missió que ens encomana el Senyor ressuscitat i a la que som enviats per la força de l'Esperit Sant. Avui, Dia de l'Acció Catòlica i la Jornada d'Apostolat Seglar, coincidint amb la festa de Pentecosta, ens trobarem aquesta tarda a la Catedral cristians membres de moviments i associacions per pregar junts, compartir experiències, pregàries, inquietuds, agrair la seva dedicació en una trobada de germans i la posterior celebració solemne de l'Eucaristia de la Pentecosta.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Crec en Déu (26 de maig de 2024)

Celebrem avui, en la solemnitat de la Santíssima Trinitat, el que podríem dir que és la festa del misteri i de la realitat més profunda de Déu, el nucli central de la nostra fe. Tant és així, que tota la nostra vida gira al voltant d'aquest misteri, i quan per exemple comencem qualsevol celebració o pregària comencem sempre «En el nom del Pare, i del Fill i de l'Esperit Sant». I el mateix fem a l'acabar i al rebre la seva benedicció al final de las celebracions de l'Eucaristia i de la litúrgia.

Però ens hauríem de preguntar qui és Déu per nosaltres, com és el Déu en el que creiem i ho afirmem quan resem les paraules del Credo. Quina imatge tenim nosaltres de Déu? Perquè, si bé Déu se'ns ha anat revelant al llarg de tota la història de la salvació, en les Sagrades Escripures, ha sigut Jesús qui, a l'arribar la plenitud dels temps, és a dir ara, ens ho ha revelat. Mai no haguéssim pogut arribar a conèixer qui és i com és Déu, si Ell mateix, no ens ho hagués manifestat en el seu Fill estimat. Com diu la carta als Hebreus: «En moltes ocasions i de moltes maneres, Déu antigament havia parlat als pares per boca dels profetes; però ara, en aquests dies, que són els definitius, ens ha parlat a nosaltres en la persona del Fill, per mitjà del qual ja havia creat el món» (Hbr. 1,1).

Ell és el Fill etern de Déu, que s'ha encarnat i s'ha fet home com nosaltres, i se'ns ha presentat com el que és, el Fill de Déu, i ens revela que, si hi ha un Fill, també hi ha un Pare. I ens revela que també hi ha un Esperit Sant. Per això, davant la pregunta d'en quin Déu creiem nosaltres, la resposta només pot ser que creiem en el Déu que Jesucrist ens ha revelat, un Déu únic, que és Pare, i és Fill, i és Esperit Sant. Un Déu que és amor etern i

que ens ofereix viure en la seva família, en el seu amor: «El qui no estima no coneix Déu, perquè Déu és amor. I l'amor de Déu s'ha manifestat enmig nostre quan ha enviat al món el seu Fill únic perquè visquem gràcies a Ell... Nosaltres hem conegut l'amor que Déu ens té i hi hem cregut» (1 Jn 4, 8-16).

Avui felicitem Déu per aquesta festa del seu misteri, del seu amor, i donem gràcies a Jesús que és qui ens ha revelat el misteri de la seva intimitat: «Si m'estimeu, guardareu els meus manaments, i jo pregaré al Pare, que us donarà un altre Defensor perquè es quedi amb vosaltres per sempre. Ell és l'Esperit de la veritat, que el món no pot acollir perquè no és capaç de veure'l ni de conèixer-lo. Sou vosaltres els qui el coneixeu, perquè habita a casa vostra i estarà dins de vosaltres» (Jn 14, 15-17).

En aquesta festa l'Església celebra també el dia *Pro orantibus*, on se'ns convida a pregar i agrair a Déu el do dels nostres germans, els monjos i les monges contemplatius. Ells són cridats a una vida de soledat i silenci, d'intercessió pel món, de contemplació i lloança del misteri de Déu. La seva missió és la més important en l'Església i res no la pot substituir. Ells pregunten en nom nostre i pregunten per nosaltres. Avui agraïm la seva entrega i fidelitat.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Déu no passa de llarg (2 de juny de 2024)

La festa que celebrem avui, Corpus Christi, el Cos i la Sang de Crist, va néixer a l'època medieval, l'any 1262, per ressaltar la centralitat de la presència de Crist en l'Eucaristia i per a la seva veneració pública enfront d'alguns corrents que negaven aquesta veritat. Posteriorment, a partir de l'any 1316 aquesta festa es va estendre per la major part d'Europa.

La processó del Corpus és l'antecedent de les actuals cercaviles de moltes festes majors que han pres els elements culturals i simbòlics que acompanyaven aquesta processó. Ha estat la manera d'expressar l'alegria i l'agraïment per aquesta presència del Senyor enmig nostre, expressió que es manté en molts dels nostres pobles i viles com a manifestació pública de la fe pels carrers.

Aquesta festa ens ajuda a reflexionar i celebrar la presència de Déu entre nosaltres que ha volgut quedar-se de forma sacramental en el pa i el vi, el

seu cos i la seva sang, com a expressió del seu amor i donació, per la salvació de la humanitat. Corpus Christi ens situa en el context de l'Últim Sopar, inici de la seva total donació a la Creu. Un context de tensió i de dolor, però també de manifestació d'amor i d'amistat: «Ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics... A vosaltres us he dit amics perquè us he fet conèixer tot allò que he sentit del meu Pare» (Jn. 15, 13-16).

Ell ens ha manifestat certament aquest amor més gran donant la vida, però encara ha fet més, ha volgut quedar-se amb nosaltres. Tot i ser el que som. Ell vol restar amb nosaltres i ens convida a quedar-nos amb Ell.

Però aquesta celebració ens porta també a compartir el que hem rebut amb els nostres germans més necessitats. És per això que aquesta festa va íntimament unida al dia de l'amor fratern que celebra Càritas, com a presència de Jesús a través de la seva l'Església a favor dels més necessitats, vulnerables i desfavorits de la nostra societat.

El lema d'enguany de Càritas, «Allà on ens necessites. Obrim camí a l'esperança» ens ha de recordar que som presència de Jesús pels nostres germans. No es pot ser cristià i passar de llarg de les necessitats dels altres, tal com ens indicà Jesucrist en el seu discurs sobre el judici final (Mt 25, 31-46).

Agraeixo com a bisbe diocesà tot aquest treball que s'està realitzant per mostrar que l'amor fratern no és cosa d'un dia només, sinó que és al llarg de tot l'any que els cristians hem de testimoniar l'amor de Déu amb obres i fets. Agraeixo també tot el suport econòmic que moltes persones, creients o no creients, i institucions, fan amb les seves aportacions. I agraeixo l'esforç que es fa des de les parròquies, comunitats, Càritas i altres institucions per dignificar aquesta festa com a expressió de la nostra fe que ens ha de dur a donar-nos als altres. I quan aquest dia contemplem Jesús a l'Eucaristia pensem que s'ha quedat per fer present el seu amor a tots, especialment als que més ho necessiten, i que nosaltres hem de fer el mateix.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Vint anys d'Església diocesana (9 de juny de 2024)

Alguna vegada hem sentit parlar de l'Església particular? És que no és universal l'Església? Quin sentit té parlar de diòcesi en el context d'un

món globalitzat? Per què no hi ha una única diòcesi en el món, amb un únic bisbe, un únic seminari, tot unificat? Però, si existeixen les diòcesis, vol dir que són com delegacions? Com si fossin franquícies d'una església universal?

Però la realitat és que l'Església no és una empresa multinacional. Des del principi, els apòstols foren, enviats per Jesús, a predicar. Constituïren comunitats a les ciutats i deixaren uns successors seus, els bisbes amb els preveres, els diaques i una porció del poble de Déu. I això és el que és una diòcesi. En resum, el que en diem també una església local o particular.

La diòcesi és presència plena de l'Església en un territori concret, en el nostre cas, el Vallès Oriental i Occidental, pràcticament sencers, amb un successor dels apòstols, com dèiem, al capdavant, el bisbe. Amb els preveres que col·laboren en el seu ministeri i assistit per un grup de diaques, amb els religiosos i amb els laics. D'altra banda, com que el bisbe no pot estar a tot arreu alhora, la parròquia és la presència de l'Església, més propera, a cada barri, poble o ciutat, amb un rector, enviat pel bisbe, que col·labora estretament amb ell i amb tota la comunitat parroquial que fa present l'Església en aquell lloc. La suma de totes les esglésies locals, és a dir, les diòcesis, formem l'Església universal, present a tot el món i que té com a cap visible al successor de l'apòstol sant Pere, el bisbe de Roma, el papa Francesc.

El proper dissabte dia 15 de juny, la nostra diòcesi celebra 20 anys d'existència, i ho celebrarem amb una Missa solemne a la Catedral, a les 11 del matí per donar gràcies a Déu per aquests anys de vida diocesana. La diòcesi va ser erigida pel papa Sant Joan Pau II el 15 de juny de 2004. Recordo bé aquell dia perquè un servidor era secretari general i Cancellier de l'Arquebisbat de Barcelona, quan em va tocar llegir públicament el comunicat de la creació de les noves diòcesis, al costat del Cardenal Arquebisbe de Barcelona, aleshores, Ricard Maria Carles.

La celebració del pròxim 15 de juny ens ha de servir sobretot per donar gràcies a Déu per tots els dons rebuts durant aquests temps: els anys que hem viscut com a família diocesana, per les parròquies, les escoles, la vida consagrada, els preveres i els diaques, el seminari, les delegacions, les diverses institucions eclesials... Tot aquest conjunt és expressió de la vida de l'Església.

I ha de ser ocasió també d'aprofundir en el sentit de pertinença a l'Església particular i universal, que som Església de Jesucrist i demanar la força de

l'Esperit Sant per a continuar evangelitzant enmig del nostre món vivint en comunió fraterna, essent portadors d'esperança en el context d'un món complex i moltes vegades desesperançat.

El dissabte vinent serà, doncs, un dia festiu per a tots i per sentir-nos més units al successor de sant Pere, el papa Francesc, i al vostre bisbe. Us convido a participar, si és possible, en la celebració de l'eucaristia presencialment, o bé unint-vos-hi a través d'altres mitjans com el nostre canal de YouTube. També un animo a pregar per aquest moment de la diòcesi que va creixent i es va consolidant, sempre mirant endavant i amb un record agraït del passat.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Caminem amb esperança (16 de juny de 2024)

Com ja sabeu, la nostra diòcesi compleix vint anys de la seva creació. Va ser el papa sant Joan Pau II que el 15 de juny de 2004 erigia la diòcesi de Terrassa. Durant aquests anys han estat moltes les ocasions en les que uns i altres hem pogut compartir moments de gràcia, de fe, de dificultats també, de joia sobretot. I no hi ha espai per a recordar ara esdeveniments, celebracions, situacions que hem pogut viure com a comunitat diocesana, església local, família diocesana.

Però aquest aniversari ens planteja la necessitat de dues actituds molt importants com a cristians. Una és la de donar gràcies a Déu per tants dons rebuts que ens han ajudat a caminar i a créixer, l'altra és mirar endavant amb esperança. Contemplar el passat viscut ens il·lumina el present i també el futur, i ens fa veure aquest futur amb esperança.

Si pensem en la nostra experiència humana, amb visió de fe, veient el que hem viscut a la vida, constatem que segurament hem hagut d'afrontar moments difícils, problemes, desil·lusions. Però descobrim que el Senyor no ens ha deixat mai, que ell ha estat sempre amb nosaltres malgrat que nosaltres no sempre li hem estat prou fidels. Això va passar amb el poble d'Israel i això és el que passa també a la vida de l'Església, tant la universal com la de la nostra jove i petita diòcesi de Terrassa.

Dificultats n'hi ha sempre a la vida, el combat és sempre present, però no lluitem sols, no estem mai sols. Ell sempre ens acompanya, i aquest és el

fonament de la nostra esperança: “Jo seré amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món” (Mt. 28, 20). Aquesta és la nostra força per al camí que tenim davant, i és molt important recordar i tenir present que el Senyor ha estat sempre en el nostre camí. Vivim en un món desesperançat, perquè si no hi ha fe tampoc pot haver-hi esperança. Vivim al dia, aferrats a les nostres satisfaccions materials, ja sigui el diner, el benestar, l'èxit, o el que ens sembla que ens donarà la felicitat encara que sabem en el fons que no serà així.

Però la falta de fe a la nostra societat, la crisi antropològica en la que el món es troba submergit, la secularització, el materialisme, la cultura dominant de l'individualisme, les crisis que es presenten a la mateixa Església, i tot el que vulguem afegir, no és res en comparació amb el poder i la força de l'Esperit Sant present en nosaltres. “Qui ens separarà de l'amor de Crist? -diu san Pau- la tribulació, l'angoixa, la persecució, la fam, la nuesa, el perill, la mort violenta?... Però de tot això en sortim vencedors gràcies a aquell que ens estima... (Rm. 8 , 31-38).

Agraïment, sobretot, a Déu que ha pensat en nosaltres abans de la creació i ha volgut convidar-nos a formar part de la seva família pel baptisme i ens manté units en Crist en aquesta Església diocesana de Terrassa. Agraïment però també mirada esperançada vers el futur. Es tracta, sobretot, de mirar endavant i descobrir amb la llum de la fe que la mà misericordiosa del Senyor està present en l'Església i a les nostres vides, i per això afrontem el futur amb esperança. La transmissió de l'Evangeli és la gran missió de l'Església, de tot cristià, i la situació del món ens urgeix a fer present el seu amor amb la nostra vida, a ser portadors d'esperança. Maria, la Mare de Déu de la Salut, proclamada Patrona de la nostra diòcesi, ens guia i acompanya en aquesta missió, Ella és mare de família, Mare de la família diocesana, Mare de l'Església.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Humilitat o protagonisme (23 de juny de 2024)

Sant Joan Baptista, profeta i precursor, és un sant molt estimat a casa nostra. Cada any celebrem la seva festa amb fogueres, amb coca, tirant petards. Coincideix al voltant de les dates del solstici d'estiu, el punt en què el sol comença a minvar les seves hores entre nosaltres. És ell mateix qui va dir: “Ell ha de créixer i jo he de minvar” (Jn.3, 30).

Sant Joan va tenir molt clara la seva missió: ell no era el sol que ve del cel, sinó el que anirà «davant del Senyor a preparar els seus camins» (Lc 1,76). Aquestes paraules profètiques de Zacaries, el seu pare, van ser una guia per a la seva vida. La seva missió no era brillar com el sol, sinó només indicar el seu adveniment. Igual que l'aurora anuncia l'arribada del sol, sant Joan és qui apunta a Jesucrist. Per això, quan el representem en les imatges, sovint hi ha aquelles paraules seves: «Mireu l'anyell de Déu, el qui lleva el pecat del món» (Jn 1,29), tota la seva vida apunta cap a Crist.

Tots som conscients del món en què vivim. Un món narcisista, un món que, col·loquialment es diu «viu de cara a la galeria», on el centre sempre és un mateix. Ens exhibim a les xarxes socials sent sempre nosaltres el centre amb la pretensió que tots siguin amics o seguidors nostres, i seguim fins a l'última conseqüència la frase feta «una imatge val més que mil paraules». Busquem aprovació, admiració, ser nosaltres el model per als altres, i que premin el signe “m'agrada”.

La proposta de la vida cristiana és precisament tot el contrari: «Ell ha de créixer i jo he de minvar». Des de la humilitat, veient la gran desproporció que hi ha entre nosaltres, la criatura, i Déu, el creador, el repte és que cada dia Ell visqui més en nosaltres, que puguem dir com sant Pau: «Ja no soc jo qui visc; és Crist qui viu en mi» (Ga 2,20). Per què? Perquè em va estimar i es va entregar ell mateix per mi -diu sant Pau a continuació.

Sant Joan era profeta en el seu temps, i precursor de Crist. Nosaltres estem cridats com a batejats a fer el mateix: transparentar cada dia més a Crist amb la nostra vida, amb les nostres paraules i accions, sense protagonismes, sabent que el protagonista és ell: no vulguem fer ombra al Sol que ve del cel.

Siguem fermes i clars en allò que creiem davant els altres. La humilitat del Baptista no anava en contra de la fermesa del que predicava. Per tant, no ens deixem superar per l'ambient en què vivim. «Portem aquest tresor en gerres de terrissa, perquè quedi ben clar que aquest poder incomparable ve de Déu, i no pas de nosaltres» (2 Co 4,7). Tot el que vivim, ho hem rebut de Déu i no és pas nostre, nosaltres som la gerra de terrissa: la fe, la vida, tots els dons són del Senyor..., és tot d'Ell.

Demanem la intercessió de sant Joan Baptista, que ens ajudi a aprendre, com ell, a minvar, a mostrar més Crist en la nostra vida per poder-lo fer

més present en el nostre món, tan assedegat i necessitat de la presència de Déu.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Festa major (30 de juny de 2024)

A l'evangeli trobem com Jesús celebra les festes del seu poble. Participa en les celebracions religioses del judaisme, la festa de la Pasqua, la celebració dels Tabernacles, etc. També és convidat a festes familiars com per exemple el casament d'uns bon amics a Canà de Galilea on, a instàncies de Maria la seva mare, realitza el primer miracle que ajuda a aquells nuvis a fer que la festa no decaigui per falta de la beguda. Aquesta dimensió festiva acompanya també la fe de l'Església i la vida dels cristians i ajuda a expressar l'alegria de la fe, de la qual sovint fa referència el papa Francesc.

Ens trobem als inicis del temps d'estiu en el qual molts pobles i ciutats de la nostra diòcesi celebren les seves festes majors. De fet aquest cap de setmana són diversos els municipis que ja viuen la seva festa major amb motiu de la festa dels apòstols Sant Pere i Sant Pau, que l'Església celebra el 29 de juny.

En aquestes festes hi trobem unes arrels profundament cristianes, ja que totes elles estan vinculades al sant o patró del poble. Històricament és al voltant de l'església o d'un fet religiós concret on s'han anat configurant els nostres municipis i han agafat una fesomia pròpia. És per això, que la Missa de festa major és un dels esdeveniments que sempre es troba en els actes programats en els dies de la festa i acostuma a ser ben concorregut per fidels i sovint amb presència de les autoritats civils com a representants del poble.

És evident que el sentit de les festes ha variat amb el pas dels segles i la nostra societat actual plural, secular, multicultural i multirreligiosa ja no està determinada pel fet cristià, encara que en les seves arrels hi és present. Això ha comportat una gran varietat en la manera de celebrar-les amb una diversitat més gran i ampla que en altres èpoques.

Tot i això, hi ha alguns elements que perduren i que val la pena no perdre. La festa ens ajuda a agrair el do de la vida que hem rebut, el do de formar

part d'una comunitat humana concreta i determinada que és la nostra família, el veïnat i el poble, el do d'establir uns vincles amb les persones i d'afavorir moments de trobada més tranquils on podem establir relacions més humanes i fins i tot d'amistat.

El papa Francesc sovint recorda la importància de sentir-se poble, de formar part d'una comunitat en la que rebem els valors i les tradicions que ens van forjant com a persones, pobles i societats.

La fe cristiana ha estat sempre present enmig de la festa, arrelada en tradicions i cultures diferents arreu del món. És una presència semblant a la que feia Jesús acompanyant la vida de moltes persones concretes, preocupant-se per la vida dels altres en les seves necessitats espirituals i també materials.

Desitjo, doncs, que tots puguem gaudir de les nostres festes, que ho fem amb civisme, respecte i col·laboració responsable, i que ens ajudin a donar gràcies per tot el que compartim. Donar gràcies a les persones i donar gràcies a Déu, a la Mare de Déu i als diferents sants que són els nostres protectors en tota ocasió.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Activitats del Sr. Bisbe

Mes de Maig

- Dia 2: Visites programades
- Dia 3: Visites programades
 Trobada diocesana d'adolescents a l'Escola Mare de Déu de la Salut de Sabadell a les 18h
 Confirmacions de l'escola Pureza de María a la Catedral a les 20h
- Dia 4: Consell Pastoral Diocesà al Bisbat a les 10h
 Benedicció del plafó commemoratiu de les Carmelites Missioneres a l'església de Sant Francesc de Terrassa a les 17h
 Confirmacions a la parròquia de la Sagrada Família de Sabadell a les 18:30h
- Dia 5: Missa a La 2 de TVE amb motiu de la Pasqua del Malalt al noviciat de Pureza de María, a Sant Cugat del Vallès, a les 10:30h
 Confirmacions a la parròquia de Sant Quirze del Vallès a les 12:30h
- Dies 6-7: Reunió de bisbes de la Tarraconense a Loreto (Tarragona)
- Dia 8: Visites programades
 Confirmacions del col·legi La Farga a la Catedral a les 17:30h
- Dia 9: Visites programades
 Entrega de premis del Concurs Bíblic Universitari a les 19h i missa per universitaris a les 20h a la parròquia de Sant Pere de Terrassa
- Dia 10: Rebuda dels alumnes de l'escola Mare de Déu de la Salut de Sabadell al Santuari de Mare de Déu de la Salut a les 11:30h
 Visites programades
- Dia 11: Visites programades

Confirmacions a la parròquia de Sant Josep de La Llagosta a les 19h

Dia 12: Aplec a l'ermita de Sant Guillem de Campins a les 11h
Ordenació diaconal del seminarista Javier Bausili Morenza a la Catedral a les 18h

Dia 13: Aplec de la Mare de Déu de La Salut al seu Santuari de Sabadell a les 11:30h
Visites programades

Dia 14: Reunió de rectors i formadors de seminaris de Catalunya al Seminari conciliar de Barcelona a les 10h
Reunió de delegats de pastoral vocacional de Catalunya al Seminari conciliar de Barcelona a les 12h
Visites programades

Dia 15: Visites programades
Missa a la comunitat de la Companyia de Maria de Cardedeu amb motiu dels 75 anys de la canonització de Santa Joanna de Lestonnac a les 13h

Dia 16: Visites programades
Benedicció de la clínica psicològica Support de la UIC a l'Hospital General de Catalunya a les 18h

Dia 17: Visites programades
Consell Episcopal amb delegats generals i episcopals al Bisbat a les 11h
Missa i escola de pregària a Sant Pere d'Octavià de Sant Cugat del Vallès a les 20h

Dia 18: Trobada de diaques permanents, aspirants i candidats al Seminari diocesà de Valldoreix a les 11h

Dia 19: Missa del Rocío a Can Petit de Terrassa a les 9:30h
Jornada diocesana del laïcat i Vespres a la Catedral a les 18h
Missa de Pentecosta a la Catedral a les 20h

Dia 21: Visites programades
Confirmacions del col·legi Viaró a la Catedral a les 17:30h

- Dia 22: Visites programades
Confirmacions del col·legi Viaró a la Catedral a les 17:30h
- Dia 23: Visites programades
- Dia 24: Col·legi de Consultors al Bisbat a les 10h
Consell Presbiteral al Bisbat a les 11h
Confirmacions a la parròquia de Sant Pere d'Octavià de Sant Cugat del Vallès a les 20h
- Dia 25: Jornada formativa de pastoral de la salut del SIPS a Caixa Fòrum de Barcelona a les 10h
Visites programades
Confirmacions a la parròquia de Santa Maria del Prat de Llinars del Vallès a les 20h
- Dia 26: Concelebrar a la Missa a la Catedral de Sant Feliu de Llobregat amb motiu dels 500 anys de l'església de Sant Llorenç a les 12h
- Dia 27: Visites programades
- Dia 28: Visites programades
Institució de lectors al Seminari diocesà de Valldoreix a les 19:30h
- Dia 29: Visites programades
Confirmacions del col·legi Europa International School a la Catedral a les 17:30h
- Dia 30: Visites programades
- Dia 31: Visites programades

Mes de Juny

- Dia 1: Missa per la vida organitzada per l'associació Casa Guadalupe al Santuari diocesà de la Mare de Déu de la Salut de Sabadell a les 12h
Confirmacions a la parròquia de Sant Pau de Rubí a les 18h
- Dia 2: Missa a la Catedral i processó pels carrers del centre de la ciutat de Terrassa a partir de les 19h

- Dia 3: Visites programades
Reunió de bisbes de la Província eclesiàstica de Barcelona a la Casa de l'Església de Sant Feliu de Llobregat a les 17h
- Dia 4: Visites programades
- Dia 5: Consell Permanent de Càritas diocesana de Terrassa, a la seu de Sabadell, a les 10h
Visites programades
Reunió de la Comissió dels 20 anys de la diòcesi al Bisbat a les 17h
- Dia 6: Visites programades
- Dia 7: Visites programades
Trobada de final de curs de la Delegació episcopal de Catequesi al Santuari diocesà de la Mare de Déu de la Salut de Sabadell a partir de les 17h
Confirmacions a la parròquia de Sant Joan Baptista de Matadepera a les 19:30h
- Dia 8: Missa amb els Apòstols de Maria a la parròquia de Sant Sadurní de Collsabadell a les 11:30h
Confirmacions a la parròquia de Sant Josep de Sabadell a les 18h
- Dia 10: Sortida de final de curs del clergat a Solius i Sant Feliu de Guíxols a partir de les 10h
- Dia 11: Visites programades
Missa a la parròquia de la Puríssima de Sabadell amb motiu del 40è aniversari d'ordenació presbiteral de Mn. Joan Nadal, rector, a les 19h
- Dia 12: Visites programades
Reunió de la Comissió per al Sostenment de l'Església al Bisbat a les 19h
- Dia 13: Visites programades
- Dia 14: Visites programades
- Dia 15: Celebració eucarística, presidida pel Nunci Apostòlic, del 20è aniversari de la diòcesi a la Catedral a les 11h

- Dia 16: Missa exequial del P. Lluís Victori Companys, sj, a la parròquia de Sant Pere d'Octavià de Sant Cugat del Vallès a les 9h
Confirmacions a la parròquia de Sant Antoni de Vilamajor a les 12h
- Dia 17: Visites programades
Trobada de clergat de l'arxiprestat de Terrassa a la parròquia de la Santa Creu a les 13h
- Dia 21: Reunió del Patronat de la Fundació Escola i Vida al Bisbat a les 10h
Visites programades
Missa i dinar de final de curs al Seminari diocesà a les 13:30h
- Dia 23: Confirmacions a la parròquia de Sant Antoni de Pàdua de Sabadell a les 12h
- Dies 25-28: Visites programades
- Dia 29: Festa patronal i confirmacions a la parròquia de Sant Pere i Sant Pau de Bigues a les 12h
- Dia 30: Ofici de Festa Major de Terrassa a la Catedral a les 10h

Secretaria General i Cancelleria

Ordenació

El diumenge 12 de maig de 2024 a la S. E. Catedral Basílica del Sant Esperit de Terrassa a les 6 de la tarda Mons. Salvador Cristau Coll, Bisbe diocesà, conferí el Sagrat Orde del Diaconat al seminarista:

Javier Bausili Morenza

Institució de lectors

El dimarts 28 de Maig en la Capella del Seminari Diocesà a les 7 de la tarda Mons. Salvador Cristau, Bisbe diocesà, instituï lectors els següents seminaristes:

Robert Escusa Rubio

Enrique Amat Busquets

Francisco de Asís León Romero

Ignasi Castelló Sala

Pau Ferrer Falgueras

Fernando Vázquez-Dodero Romero

Defunció

La matinada del dia 14 de juny de 2024 ha mort al Parc Sanitari Pere Virgili de Barcelona el P. Lluís Victori i Companys, prevere de la Companyia de Jesús, a l'edat de 89 anys.

El P. Victori havia nascut a Barcelona el 14 de maig de 1935. El 6 d'octubre de 1955 entrava a la Companyia de Jesús i, entre els anys 1955 i 1971

realitzà les llicenciatures de Filosofia eclesiàstica i Teologia, i el doctorat en Ciències Químiques en diversos centres acadèmics.

El 14 juliol de l'any 1967 rebia l'ordenació presbiteral a l'església del Sagrat Cor dels Jesuïtes del carrer Casp de Barcelona.

Des de l'any 1981, el P. Victori va ser adscrit a la parròquia de Sant Pere d'Octavià de Sant Cugat del Vallès. Fou l'any 1989 quan va passar a ser vicari de la mateixa parròquia.

Amb la creació del Bisbat de Terrassa, l'any 2004 fou col·laborador pastoral a la nostra diòcesi. Al setembre de 2005 fou nomenat vicari parroquial de la Santa Creu de Bellaterra i també de la Mare de Déu de Montserrat de La Floresta. Al 2006 passà a ser rector d'aquesta última parròquia. Així doncs, i fins a la seva mort, ha estat vicari parroquial de Sant Cugat i rector de la Mare de Déu de Montserrat de La Floresta.

A nivell diocesà havia estat escollit membre del Consell Presbiteral al 2021. En la seva trajectòria també destaca de manera especial el seu nomenament, per part del Sant Pare Francesc, com a Missioner de la Misericòrdia l'any 2016 i fins a la seva mort. El sagrament de la reconciliació ha estat un dels ministeris al qual més temps ha dedicat el P. Victori.

En el món acadèmic, va ser professor de l'Institut Químic de Sarrià (IQS) des del 1961 fins a la seva jubilació l'any 2010. També va ser president del Patronat de la Fundació IQS i vicepresident del Patronat de la Universitat Ramon Llull.

La seva trajectòria va ser reconeguda per la Generalitat de Catalunya el 1998 amb la Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i el 2009 amb el Premi Jaume Vicens Vives a l'excel·lència en la docència universitària. L'any 2012 també va rebre la Medalla d'Or de l'IQS, la màxima distinció que concedeix aquesta institució per premiar aquells que han destacat de manera extraordinària en algun aspecte.

La missa exequial va ser presidida per Mons. Salvador Cristau el diumenge 16 de juny a les 9 del matí a la parròquia de Sant Pere d'Octavià, a Sant Cugat del Vallès. Concelebraren un bon nombre de preveres. Seguidament va ser enterrat al cementiri del Centre Borja de Sant Cugat del Vallès. Descansi en pau.

Nomenaments

Mn. Javier Bausili Morenza, diaca adscrit a la parròquia de Sant Pere Octavià a Sant Cugat del Vallès.

Mn. Carles Cahuana Bartra, membre de l'Òrgan de Compliment Normatiu de la diòcesi de Terrassa.

Sr. Francesc Busquets Alted, membre de l'Òrgan de Compliment Normatiu de la diòcesi de Terrassa.

Sr. Rafael Rich Ruiz, membre de l'Òrgan de Compliment Normatiu de la diòcesi de Terrassa.

Vida diocesana

Celebració del vintè aniversari de la diòcesi

La diòcesi de Terrassa commemora els vint anys

La diòcesi de Terrassa va celebrar els seus 20 anys. I ho va fer amb una missa solemne a la Catedral del Sant Esperit el passat dissabte 15 de juny. La cerimònia va estar presidida pel nunci apostòlic de Sa Santedat, Mons. Bernardito C. Auza. Entre els concelebrants es trobaven destacades figures eclesiàstiques com el Bisbe Salvador; l'arquebisbe de Barcelona i cardenal, Joan Josep Omella; Mons. Joan Planellas, arquebisbe de Tarragona; el bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Mons. Agustí Cortés; l'arquebisbe-bisbe d'Urgell, Mons. Joan Enric Vives; el bisbe de Vic, Mons. Romà Casanovas; el bisbe de Girona, Fra. Octavi Vilà; i els bisbes auxiliars de Barcelona, Mons. Javier Vilanova i Mons. David Abadias. També hi eren presents algunes autoritats polítiques com l'alcalde de Terrassa, Jordi Ballart; l'alcaldesa de Sabadell, Marta Farrés; l'alcalde de Canovelles i president del Consell Comarcal del Vallès Oriental, Emilio Cordero; i l'alcalde de Matadepera, Guillem Montagut. La Generalitat estava representada pel Sr. Carles Armengol, Director General d'Afers Religiosos.

Amb la Catedral plena de gom a gom, en començar la missa, el bisbe Salvador va agrair al Nunci la seva presència i va expressar que aquesta era un signe de «la paternitat del bisbe de Roma i la nostra comunió amb ell». També va reconèixer tots els dons i fruits que el Senyor ha regalat a aquesta jove diòcesi, com ara les ordenacions de 47 preveres diocesans, 6 sacerdots religiosos i 17 diaques permanents.

Per la seva part, el nunci també va manifestar que «els fruits de la diòcesi són visibles: en l'educació dels nens, en les associacions i activitats de la joventut, en la vitalitat catòlica de la família...». També va recordar com el Papa Sant Joan Pau II, el 15 de juny del 2024, va erigir la diòcesi amb la butlla «Christifidelum salutem». Al final de l'homília, el nunci va fer èmfasi

en les paraules de Sant Pau i va dir que, «com a l'església d'Efes, també a l'església que peregrina a Terrassa», Crist habiti per la Fe en els cors i que l'amor sigui l'arrel i fonament de tot.

Al final de l'homilia, el secretari general i Cancellier, Mn. Eduardo Pire, va llegir el missatge que el Papa Francesc va fer arribar a través de la nunciatura apostòlica. En aquest missatge, el Sant Pare s'unia a la joia de la celebració i donava gràcies a Déu per les nombroses vocacions sacerdotals que han sorgit a la diòcesi. També va convidar tots els fidels de l'església que peregrina al Vallès a «seguir aquesta obra evangelitzadora per mitjà de la Paraula de Déu, el consol dels sagraments i l'auxili de l'oració».

La celebració va concloure amb un cant final i una processó solemne. A la sortida, els fidels van rebre un obsequi commemoratiu i van poder gaudir d'un gran refrigeri popular al pati de l'escola Vedruna-Vall, on es va compartir l'alegria entre tots els presents.

Paraules d'introducció a la Missa de Mons. Salvador Cristau, Bisbe de Terrassa

Excmo. Sr. Nuncio, Sr. Cardenal, Arquebisbes i bisbes, Preveres, diaques, membres de la vida consagrada, seminaristes, Sr. Alcalde de Terrassa, Director General d'Afers Religiosos de la Generalitat, Alcaldes y autoritats municipals, Membres dels cossos de seguretat i institucions. Representants de la parròquia ortodoxa i de diverses esglésies i confessions reformades.

Gracias Sr. Nuncio, por su presencia esta mañana aquí, en la Catedral del Sant Esperit de Terrassa, gracias por acompañarnos en esta celebración importante para nosotros. Su presencia expresa la paternidad del Obispo de Roma y nuestra comunión con él.

Gràcies Sr. Cardenal, Arquebisbes i Bisbes mossens, per compartir aquesta festa amb nosaltres.

Tal dia com avui, fa vint anys, em va tocar a un servidor, com a Secretari General i Cancellier de l'Arquebisbat de Barcelona, llegir públicament el document enviat per la Santa Seu en el que es creava la Seu Metropolitana de Barcelona i les diòcesis de sant Feliu de Llobregat i Terrassa. En aquell document es citaven els noms dels tres bisbes, de les tres Catedrals i els termes geogràfics a partir dels arxiprestats que composaven cada una de les diòcesis en aquells moments.

Hem volgut celebrar aquesta Eucaristia avui sobretot per donar gràcies a Déu, perquè si tot és do seu, això, que venia signat de la mà del Papa Sant Joan Pau II no podem dubtar-ne que és gràcia i do de Déu.

Vaig poder estar present des del primer moment en la nova diòcesi com a Vicari General primer i Rector de la Catedral, i agraeixo al que ha estat el primer Bisbe de Terrassa, actual Arquebisbe de Sevilla, Mons. Josep Àngel Saiz Meneses, tots aquests anys de treball compartit, tot el que he pogut aprendre d'ell col·laborant al seu costat en l'organització i desenvolupament d'una església particular nova. Poc a poc van anar sorgint els Consells Presbiteral i Pastoral, el Col·legi de Consultors, Consell diocesà d'Assumptes Econòmics, Caritas Diocesana, el Tribunal Eclesiàstic, les Delegacions, la Visita Pastoral i tantes altres institucions i iniciatives. Sense oblidar, és clar, el Seminari Diocesà que ha estat durant aquests anys instrument d'identitat diocesana, amb l'ordenació de 47 preveres i 17 diaques permanents.

Com a Rector del Seminari i com a Bisbe auxiliar he pogut constatar l'acció del Senyor veient, a través dels anys, com s'anava forjant i consolidant la identitat i la fesomia de la diòcesi i el sentit de pertinença a l'Església universal.

És per tot això que no podem sinó donar gràcies a Déu i a tots els que heu col·laborat i dedicat esforços i temps en l'extensió del Regne de Déu a la nostra diòcesi.

I mirant cap al futur, com vaig dir a la celebració de la meva entrada com a Bisbe de Terrassa, l'evangelització ha de ser el nostre principal objectiu, caminant junts, i que tots els cristians siguem veritablement missioners en un món assedegat de Déu i de la seva vida. Juntament amb l'acolliment dels allunyats, l'atenció als més pobres i marginats i la seva integració a les comunitats cristianes, i seguir treballant per tal que les nostres parròquies i altres institucions diocesanes, l'Església en definitiva, sigui cada vegada més família de famílies, en paraules del Papa Francesc.

Moltes gràcies

Homilia pronunciada per Mons. Bernardito C. Auza, Nunci de Sa Santedat a Espanya i Andorra

SANTA MISA EN ACCIÓN DE GRACIAS POR EL
VIGÉSIMO ANIVERSARIO DE LA
CREACIÓN DE LA DIÓCESIS DE TERRASSA

Terrassa, 15 de junio de 2024

Excmo. y Rvdmo. Mons. Salvador Cristau Coll, Obispo de Terrassa,
Queridos sacerdotes concelebrantes,
Queridos hermanos y hermanas en Cristo Señor Nuestro:

Como representante del Santo Padre en España, vengo con gozo a participar de vuestra acción de gracias al Señor en el día en que se cumplen veinte años de la creación de esta joven Diócesis de Terrassa.

Como ha cantado el Salmo *“El Señor ha estado grande con nosotros y estamos alegres”*, les felicito vivamente por el empeño en subrayar esta efeméride y, con todo afecto, saludo en este momento en nombre de Su Santidad a todos los aquí presentes. Al Sr. Obispo, a los sacerdotes, religiosos y religiosas. Igualmente me complace dirigir un respetuoso saludo a las Excelentísimas Autoridades.

Recordamos también a los ausentes. Todos miembros de esta diócesis. Cuantas bendiciones ha derramado el Señor que se fija en los ojos de los que lloran, de los que padecen la necesidad, de los que se ven en la limitación de la debilidad de los años o de la enfermedad. Todos están en nuestra oración, y en todos reconocemos que el amor de Dios actúa para el bien.

El 15 de junio de 2004, el Papa San Juan Pablo II, con la bula *Christifidelium salutem* creó la diócesis de Terrassa con el territorio y la comunidad de fieles de la Archidiócesis de Barcelona, de la comarca del Vallès, donde conviven zonas industriales, tecnológicas, universitarias y áreas residenciales. El mes siguiente, el día 25 de julio, solemnidad del Apóstol Santiago, en esta Iglesia dedicada al Espíritu Santo y elevada a Catedral, inició su misión de pastor de la nueva circunscripción eclesial que hoy es Arzobispo de Sevilla, Mons. José Angel Saiz Meneses. Fue el primer obispo. En el suelo de la Diócesis de Terrassa quedan insignes recuerdos de un pasado de fe fuerte. Ya en el siglo V radicaba la Sede

del Obispado de Égara en la que se celebró un Concilio en el año 615 y ahí permanece, en sus términos, el importante Monasterio de Sant Cugat del Vallès, construcción benedictina conocida ya en el siglo IX y que conserva la memoria del gran mártir san Cugat, que según los datos más probables dio la vida por Cristo el 25 de julio del año 304. Una Diócesis joven, pero en vivo y secular contacto con el Evangelio desde la antigüedad.

Tenemos, pues, muchos motivos para dar gracias a Dios hoy por tantos dones que nos ha concedido. Los frutos de vida cristiana en vuestra joven diócesis son visibles en la educación de los niños, en las asociaciones y actividades de la juventud, en la vitalidad católica de las familias, en la asistencia a los más necesitados, en la atención que se dispensa a los enfermos y en el cuidado que se presta a todos los que desean acercarse al Señor.

La creación de la Diócesis era una manera de atender al criterio práctico a favor de una intensa acción pastoral y evangelizadora para lo cual el Decreto conciliar *Christus Dominus* ya había dicho: *“fomentese... en toda la diócesis, o en regiones especiales de ella, la coordinación e íntima conexión de todas las obras de apostolado bajo la dirección del Obispo, de suerte que todas las empresas e instituciones –catequética, misionales, caritativas, sociales, familiares, escolares y cualesquiera otras que persiguen un fin pastoral– sean reducidas a acción concorde, por lo que resplandezca al mismo tiempo más claramente la unidad de la diócesis (CD 17)”*.

Con la creación de las Diócesis en el territorio de la Metrópoli de Barcelona, conocedores de la realidad social y eclesial de la Archidiócesis, se acogió y se dio coherencia y dinamismo pastoral, potenciando la comunicación y encuentro de los fieles de este territorio. El fin estaba y está, en integrar toda la acción evangelizadora en la nueva demarcación; suscitar vocaciones específicas al sacerdocio diocesano y a la vida consagrada; con sensibilidad a los problemas personales de los sacerdotes, vida consagrada y laicos, formando coordinadamente el soporte o asiento natural que caracteriza el quehacer de la nueva demarcación diocesana, la cual, con la ayuda del Señor ha ido reforzando pronto su trabazón interna y caminando con realismo y caridad hacia su integración.

Hoy damos gracias a Dios que ha bendecido los esfuerzos que realizan la unidad de la joven diócesis en el Espíritu, convocando a una acción coordinada en todos los ámbitos de la pastoral y de cada uno de los diversos grupos, comunidades, parroquias y arciprestazgos. En ellas se ha de caminar hacia una comunidad de vida, de caridad y de verdad, en fidelidad a lo que

debe ser cada Iglesia particular confiada al Obispo, principio y fundamento de la unidad diocesana (LG 23). Damos gracias al Señor por ello.

Hermanos y hermanas, al pasar por la memoria estos hechos, nuestro corazón se enciende con el agradecimiento, ofreciéndose así la oportunidad de algo tan sublime y tan bello como es palpar el Misterio de la Iglesia. En una Diócesis el punto central está en la inserción de nuestra vida en la vida de Cristo muerto y resucitado, viviendo la filiación con Él, la que el mismo Unigénito nos ha dado a participar. Esta vida se realiza y se nutre en el espacio de la celebración litúrgica. Esta misma vida, mediante la predicación en sus múltiples modos y la catequesis, se da a conocer y profundizar cumpliendo el mandato del Señor tal cual hemos oído ahora: *“enseñándoles a guardar todo lo que os he mandado”*.

Esta misma vida de Jesús en nosotros la caridad la testimonia, *“pues si uno viendo a su hermano en necesidad le cierra las entrañas ¿cómo puede residir en él el amor de Dios?”* (1Jn 3,17). Toda la actividad de la diócesis se diversifica en torno a estos aspectos. Pero la prioridad entre ellos es evidente. Si la fuente de la gracia se cierra, si no hay vida sacramental, santidad y oración, si no he encontrado el Amor, ya dice S. Pablo: *“Si repartiera todos mis bienes entre los necesitados; y si entregara mi cuerpo a las llamas, pero no tengo amor, de nada me serviría”* (1Cor13,3).

La Diócesis, *“es una porción del Pueblo de Dios que se confía al Obispo para ser apacentada con la cooperación de su presbiterio, de suerte que, adherida a su Pastor y reunida por él en el Espíritu Santo por medio del Evangelio y la Eucaristía, constituye una Iglesia particular, en la que se encuentra y opera verdaderamente la Iglesia de Cristo, que es una, santa, católica y apostólica”* (CD 11; c. 369).

La Diócesis, por tanto, no es la sola agrupación sociológica de los bautizados que viven en una demarcación territorial canónica. Ni tampoco una simple federación de las comunidades que la integran. Tampoco la mera anexión jurídica de los arciprestazgos y zonas pastorales con sus parroquias. Es mucho más. Es una gran familia, un cuerpo vivo, animado por el Espíritu de Jesús Resucitado. Por la fe vemos en la Iglesia la institución destinada a dar al hombre un nuevo ser y una nueva vida y un destino eterno que ha de hacerle profundizar en la fe, perfeccionarse en la caridad y vivir siempre en la esperanza por conseguir su destino. La Iglesia no es pues una Institución legitimada por Dios, sino que se funda en Jesucristo Dios y Hombre estándole incorporada, *“ella, –dice S. Pablo– es su cuerpo plenitud del que llena todo en todo”* (Ef 1,23).

Esta Unidad se hace visible y operante por el ministerio del Obispo diocesano y, a través de él, vive la comunión con toda la Iglesia universal. Así ha sido desde la más antigua tradición, según la cual *“los Obispos esparcidos por todo el orbe comunicaban entre sí y con el Obispo de Roma en el vínculo de la unidad, de la caridad y de la paz”* (LG 22). Cada una de estas Iglesias particulares o diócesis expresa en su plural composición la plenitud de los dones salvíficos que Jesucristo comunica a la Iglesia universal.

La relación de Unidad tiene sus cimientos en la comunión eclesial, y en la Iglesia encuentra su desarrollo. Este misterio de Unidad, de Comunión, parte absolutamente de la iniciativa divina. San Pablo en la segunda lectura nos ha dicho que *“Él nos salvó y nos llamó con una vocación santa, no por nuestras obras, sino según su designio y según la gracia que nos dio en Cristo Jesús desde antes de los siglos, la cual se ha manifestado ahora por la aparición de nuestro Salvador, Cristo Jesús, que destruyó la muerte e hizo brillar la vida y la inmortalidad por medio del Evangelio”*.

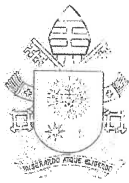
Como mañana domingo podremos profundizar en el Evangelio, entre nosotros, y en nosotros, el Reino de Dios es comparado por el Señor a una insignificante semilla que, una vez plantada, se desarrolla por su virtualidad propia. Es el Señor el que provoca su desarrollo. No se trata de minusvalorar el trabajo hasta la inventiva creativa, pero no olvidamos que la Iglesia no es obra nuestra, ni tampoco es nuestra. Es una iniciativa divina.

El Santo Padre, el Papa Francisco dice que cada bautizado, por el hecho de serlo, debe ser un auténtico agente de evangelización, debe anunciar con sus palabras y con su vida a los demás la persona de Jesús y su mensaje para que lo sigan. Por eso debemos vivir personalmente nuestra vida desde la fe y desde los valores del evangelio y comunicarlo a los demás, ir por el mundo entero y ser portadores de su vida y su mensaje hasta el corazón del mundo. Todo miembro de la Iglesia es “misionero”, es enviado, y nos hemos comprometido, no solo a vivir el estilo de vida de Jesús, sino también a comunicarlo a los demás, a ser testigos de nuestra fe en el mundo que nos ha tocado vivir.

Queridos hermanos, os aseguro mi oración a la Santísima Virgen, a la Virgen de la Salud proclamada patrona de la Diócesis de Terrassa. María es figura y prototipo de la Iglesia. Ella ayuda a esta Iglesia particular a vivir de su Hijo y para su Hijo, la preserva del mal, y la mantiene en la unidad animándola en la caridad.

Al terminar mis palabras de felicitación y de aliento, tomo aquellas inspiradas por el Espíritu Santo al Apóstol San Pablo. Como a la Iglesia de Éfeso también la misma Iglesia que peregrina en Terrassa: *“Que Cristo habite por la fe en vuestros corazones; que el amor sea vuestra raíz y vuestro cimiento”* (Ef 3, 17). Que el Señor les bendiga a todos. Que así sea.

Missatge del papa Francesc

Roma, San Juan de Letrán, 31 de mayo de 2024

Querido hermano:

Me es grato unirme con estas letras a la celebración del XX aniversario de la erección canónica de la diócesis de Terrassa y a su acción de gracias al Señor por los copiosos frutos de vida cristiana con los que han sido bendecidos durante estos años, en especial las vocaciones sacerdotales.

Quiero invitar a todos los fieles de esta querida Iglesia que peregrina en Vallès a seguir la obra evangelizadora, por medio de la Palabra de Dios, el consuelo de los sacramentos y el auxilio de la oración. Del mismo modo, les ruego que no falte jamás la mano tendida y fraterna a los más desfavorecidos, para que el testimonio de nuestra caridad sea nuestro mayor valedor.

Que Jesús los bendiga y Santa María de la Salud los sostenga a todos con su protección maternal. Y, por favor, les pido que recen por mí.

Fraternalmente,

F. J. C.

Su Excelencia Reverendísima
Mons. Salvador CRISTAU COLL
Obispo de Terrassa
TERRASSA

Pregària del vintè aniversari

Senyor Jesús,
us donem gràcies
pel do de l'Església
i per aquests vint anys de vida diocesana.

Us agraïm que ens hàgiu revelat
que el vostre Pare ens reconeix com a fills seus i ho som,
i per tant, germans entre nosaltres,
membres d'una mateixa família diocesana.

Us agraïm que ens hàgiu confiat
la vostra mateixa missió,
de fer present en el món el vostre amor
i la vostra misericòrdia,
que són l'amor i la misericòrdia
del vostre Pare.

Us agraïm que ens hàgiu fet
el do de l'Esperit Sant,
pel qual ens infoneu la vostra saviesa
i la vostra força per ser testimonis
de l'evangeli enmig del nostre món.

Que sota la protecció de Maria,
la vostra Mare i Mare nostra,
i per la seva intercessió,
sapiguem portar Jesucrist,
font de Salut, arreu del món.

Us ho demanem a Vos que
viviui i regneu pels segles dels segles.
Amén.

† Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa

Una singladura de 20 anys

Amb la creació de la diòcesi el 15 de juny de 2004 a través de la butlla *Christifidelium salutem* el papa Sant Joan Pau II obria un nou camí en l'Església que peregrina a les comarques del Vallès Oriental i el Vallès Occidental. No podem oblidar que entre els segles V i VIII existí en aquest territori la diòcesi d'Ègara, bressol i antecedent de l'actual diòcesi de Terrassa.

Amb el nomenament del seu primer bisbe, Mons. Josep Àngel Saiz Meneses, s'inicià aquesta nova singladura que es va caracteritzar els primers anys per la creació i implementació dels organismes diocesans que havien d'afavorir l'impuls evangelitzador, així com la proximitat del pastor diocesà i d'unes estructures de funcionament més properes i àgils.

Entre altres esdeveniments d'aquest període cal fer esment de la creació del Seminari Diocesà l'any 2006, la proclamació de la patrona de la diòcesi l'any 2008, la inauguració del nou edifici del Bisbat l'any 2010, la constitució del Tribunal Eclesiàstic i l'inici de les visites pastorals l'any 2011 o la creació de Càritas Diocesana l'any 2013.

Amb els organismes ja creats i en ple funcionament s'ha anat desenvolupant la vida pastoral a través de la coordinació entre parròquies i arxipresats, i de les activitats organitzades per les delegacions: aplecs de malalts i de famílies, peregrinacions de joves i participació a les jornades mundials de la joventut, trobades d'infants i de catequistes, encontres de confraries, jornades de pastoral obrera i de la salut, jornades dels pobres, etc.

El 17 d'abril de 2021 Mons. Josep Àngel Saiz Meneses fou nomenat arquebisbe de Sevilla, i el 3 de desembre del mateix any Mons. Salvador Cristau nou bisbe de Terrassa. El bisbe Salvador, de fet, era ja bisbe auxiliar de la diòcesi des de l'any 2010. Juntament amb ell dos altres preveres han estat elevats a l'episcopat, Mons. Francesc Pardo l'any 2008, bisbe de Girona i Mons. David Abadías l'any 2023, bisbe auxiliar de Barcelona.

Durant el pontificat del bisbe Salvador s'ha continuat la tasca d'un impuls renovat en l'evangelització, de cohesió de la gran família diocesana i de reestructuració i reorganització dels organismes diocesans per tal de respondre millor als nous reptes, després de la pandèmia que ens afligí.

Un bisbe i altre han potenciat la vida pastoral coordinada a la diòcesi a través de diferents plans pastorals i orientacions diocesanes des de l'any

2007, i amb els seus escrits i cartes pastorals. I s'ha participat activament en la vida de l'Església, a través de la Tarraconense, en la Conferència Episcopal Espanyola i en les peregrinacions a Roma a través de les tres visites ad limina. També s'han potenciat peregrinacions diocesanes a Roma, a Terra Santa, Fàtima, Assís, etc. I han tingut el goig d'ordenar 47 preveres diocesans, 6 preveres religiosos i 17 diaques permanents al llarg d'aquests anys.

Crònica diocesana

Trobada d'adolescents de la diòcesi a Sabadell

El divendres 3 de maig, a la tarda, l'escola Mare de Déu de la Salut a la ciutat de Sabadell va acollir la trobada trimestral per a adolescents que organitza la Delegació de Joventut. A l'inici de la trobada el bisbe Salvador es va fer present i es va dirigir als adolescents convidant-los a participar aquest estiu al campament «Be Apostle» que tindrà lloc a finals del mes de juliol.

Trobada de pastoral universitària i del Concurs Bíblic Universitari

El dijous 9 maig al vespre a les esglésies de Sant Pere de Terrassa va tenir lloc la I Trobada de Pastoral Universitària de la Delegació episcopal de Pastoral universitària. Mn. Josep Monfort n'és el delegat. Després de la Visita a les esglésies va tenir lloc el lliurament de premis del Concurs Bíblic Universitari, en col·laboració amb la Federació de Cristians de Catalunya.

Després, el bisbe Salvador va celebrar la Missa parroquial amb participació dels joves universitaris i va predicar sobre fer present l'amor de Déu als germans en els diferents ambients, també l'universitari, de vegades difícil i fins i tot hostil.

L'Escola Mare de Déu de la Salut celebra la seva festa

El divendres 10 de maig l'escola diocesana Mare de Déu de la Salut de Sabadell va celebrar la seva festa. Els alumnes peregrinaren al Santuari de la Salut al matí, on foren rebuts pel bisbe Salvador, que va presidir la

pregària de tot el centre escolar. En la seva homilia reflexionà sobre el lema pastoral d'enguany: Néixer de Nou, deixant-se guiar per l'Esperit Sant.

Al vespre Mn. Fidel Catalán, Vicari General, va presidir al pati de l'escola l'acte solemne de graduació dels 53 alumnes que han acabat Batxillerat. Un acte amb presència de les famílies, professors i personal no docent del centre.

El bisbe Salvador presideix la Missa de l'Aplec de la Salut

Mons. Salvador Cristau va presidir, el dilluns 13 de maig, la Missa amb motiu de l'Aplec de la Salut de la ciutat de Sabadell. Assistí la Sra. Marta Farrés, alcaldessa, i altres membres de la corporació municipal. En l'homilia el prelat reflexionà sobre la Mare de Déu com a font de la salut també en els nostres temps: salut física i salut espiritual. Després de la Missa tingué lloc la recepció a l'Hostatgeria.

El bisbe Salvador beneeix la nova clínica de la UIC a Sant Cugat

El dijous 16 maig a la tarda el bisbe Salvador va presidir l'acte de Benedicció de la clínica de *Support* de psicologia i psiquiatria de la UIC a Sant Cugat del Vallès. Van assistir l'alcalde de la ciutat, el president, el rector i membres del patronat de la UIC.

Reunió del Consell Episcopal amb els delegats

El divendres 17 de maig va tenir lloc la reunió conjunta del Consell Episcopal i tots els delegats episcopals de la diòcesi. En aquesta ocasió es va presentar el Protocol per la prevenció, detecció i actuació en cas d'abusos a menors i persones vulnerables, aprovat a la diòcesi l'any 2023.

Dos membres del Servei diocesà d'atenció als abusos de menors i persones vulnerables, Mn. Fidel Catalán, Vicari General i la Sra. Pilar Gelabert, advocada, feren la presentació del document, incidint en aquells aspectes respecte als quals cal tenir una cura especial. Així mateix es presentà el Manual de Bones pràctiques per la prevenció de l'abús, que acabava d'editar la diòcesi i que es distribuirà a totes les institucions de la diòcesi.

A la reunió també es tractà sobre la celebració del vintè aniversari de la diòcesi i altres informacions i qüestions sobre la coordinació entre les delegacions episcopals a través de les Delegacions Generals.

Escola de pregària per a joves

El vespre del divendres 17 maig, a la parròquia de Sant Pere d'Octavià de Sant Cugat del Vallès, el bisbe Salvador va presidir l'escola de pregària per a joves de final de curs. En acabar s'informà i es donà explicació de les activitats d'estiu, especialment sobre el pelegrinatge d'estiu al santuari d'Oropa.

Terrassa acull un any més la celebració del Rocío

Un any més Terrassa va acollir la celebració del Rocío que congregà les 21 germandats presents a Catalunya i que formen part de la FECAC, a més de nombrosos fidels i devots que han omplert Can Petit. El diumenge 19 de maig, al matí, va tenir lloc l'acte central, la celebració de la Missa que ha presidit el bisbe Salvador, a la que ha assistit l'alcalde Terrassa i altres membres de la corporació municipal a més de nombrosos poble fidel.

Trobada de formació de diaques i candidats de Terrassa

El dissabte 18 de maig al matí va tenir lloc la Trobada de final de curs dels diaques permanents i aspirants i candidats al Seminari diocesà, a Valldoreix. Després de la Missa presidida pel Sr. Bisbe, va tenir lloc la conferència sobre el diaca i la litúrgia a càrrec de Mn. Eduardo Pire, delegat episcopal de Pastoral sacramental. Després va tenir lloc el dinar fraternal allà mateix en el Seminari.

Trobada d'Apostolat Seglar a la diòcesi de Terrassa

El diumenge 19 de maig, coincidint amb el Dia de l'Acció Catòlica i l'Apostolat Seglar, la Delegació Episcopal d'Apostolat Seglar va reunir a la Catedral responsables de diversos grups i moviments eclesials i laicals. A les 18h, es van trobar a la Sala Capitular per reflexionar sobre el procés sinodal, basant-se en les aportacions de la diòcesi i el document conclusiu

de la Conferència Episcopal Espanyola. Després de treballar en grups, van participar en la Pregària de Vespres a les 19.30h. La jornada va culminar amb la Solemnitat de la Pentecosta a les 20h, presidida pel bisbe Salvador, coincidint amb la festa titular de la parròquia i Catedral del Sant Esperit.

Les esglésies de Sant Pere celebren Corpus

El dijous 30 de maig Mn Fidel Catalán, Vicari General, va presidir la celebració del Corpus a la Seu d'Egara. Va beneir la font de l'ou com balla a l'església de Sant Miquel amb un enginyós invent a base d'aire a pressió sense utilitzar l'aigua. Seguidament, va presidir la Missa a l'església de Sant Pere en ritu hispanomossàrab. Finalment, es va fer la processó amb el Santíssim fins a l'església de Santa Maria on tingué lloc un acte eucarístic.

Trobada per la vida

El dissabte 1 de juny a les 12 h, el bisbe Salvador va presidir la trobada per la vida al Santuari de la Mare de Déu de la Salut a Sabadell, organitzada per Casa Guadalupe. L'acte va incloure una processó i el rosari per la vida, així com una missa a l'esplanada del santuari. El Sr. Bisbe va destacar en la seva homilia que la trobada tenia per finalitat ser una pregària per la fi de l'avortament i la defensa de la vida.

La Catedral celebra el Corpus

Com cada any el bisbe Salvador va presidir la solemnitat de Corpus a la Catedral. Seguidament, va tenir lloc la processó pels carrers propers al temple amb una gran participació del poble fidel i de nombrosos grups i institucions que ornamentaren amb catifes florals tot el recorregut. Eren grups de la pròpia parròquia, d'escoles i institucions de la diòcesi, el Seminari i diverses associacions de fidels i centres.

Trobada diocesana de catequistes de final de curs

La Trobada de final de curs de catequistes, organitzada per la Delegació episcopal de Catequesi, es va celebrar el divendres 7 de juny a la tarda.

Va presidir el bisbe Salvador al Santuari diocesà de la Mare de Déu de La Salut de Sabadell. En acabar, el grup musical Xaragalls conduí la pregària amb la qual es clogué la Trobada acompanyada d'un pisolabis fratern als afores del Santuari.

Una petita comunitat va fent camí a Collsabadell

El bisbe Salvador va celebrar la Missa a Sant Sadurní de Collsabadell el dissabte 8 de juny. Els Apòstols de Maria, els membres de la comunitat que allà hi viuen, van fer el seu compromís públic de consagració i van vestir un hàbit comú beneït pel bisbe. En acabar també un grup nombrós de laics va fer una consagració particular mantenint una mateixa espiritualitat mariana en comunió amb aquesta comunitat. El bisbe va destacar en la seva homilia la vocació, la consagració en el Baptisme i les promeses de la vida, ressaltant l'ajuda de Maria com un signe d'esperança en la festa del seu Immaculat Cor.

Excursió del clergat diocesà

El dilluns 10 de juny va tenir lloc l'excursió de final de curs del clergat diocesà. El bisbe Salvador, amb els preveres i diaques, compartiren una jornada de convivència i fraternitat visitant el monestir de Solius, on varen ser rebuts per la comunitat i junts resaren la pregària d'Hora Menor. En acabar es traslladaren a Sant Feliu de Guíxols, on amb guies locals es va fer una visita al municipi, i especialment al temple del Monestir, i s'acabà amb un dinar de fraternitat.

Final de curs al seminari

Com cada any els seminaristes van celebrar el final d'aquest curs 2023-2024. El passat divendres 21, a les 13.00h, el Senyor Bisbe va celebrar una missa a la capella del seminari. Tot seguit van gaudir d'un dinar on van compartir, amb esperit fratern, els bons moments del curs. La setmana següent, entre els dies 23 i 28 de juny tingueren la convivència de final de curs a la Casa de Betlam, a La Vall d'Aran, des d'on feren una peregrinació al Santuari de la Mare de Déu de Lourdes.

Trobada de final de curs de les escoles de la diòcesi

El divendres 28 de juny la parròquia de Sant Esteve de La Garriga acollí la trobada de final de curs dels mestres, professors i personal no docent de les cinc escoles de la diòcesi, que formen part de la Fundació Escola i Vida.

Mn. Antoni Deulofeu, Delegat episcopal de Cultura, va fer una conferència sobre com viure la fe enmig dels desafiaments que presenta la nostra societat i el món educatiu. Posteriorment Mn. Fidel Catalán, Vicari General, va presidir l'Eucaristia i la trobada es clogué amb un torn d'informacions per al proper curs: lema pastoral, canvis en els centres i a la Fundació, etc, i un refrigeri compartit.

Santa Seu

Sant Pare

SPES NON CONFUNDIT

*Butlla de convocatòria
del Jubileu Ordinari
de l'any 2025*

FRANCESC

BISBE DE ROMA
SERVENT DELS SERVENTS DE DÉU
QUE A TOTS ELS QUI LLEGEIXIN AQUESTA CARTA
L'ESPERANÇA ELS OMPLI EL COR

1. «*Spes non confundit*», «l'esperança no defrauda» (*Rm* 5,5). En el signe de l'esperança l'apòstol Pau infonia coratge a la comunitat cristiana de Roma. L'esperança és també el missatge central del proper Jubileu, que segons una antiga tradició, el Papa convoca cada vint-i-cinc anys. Penso en tots els *pelegrins d'esperança* que arribaran a Roma per a viure l'Any Sant i en tots els qui, tot i que no puguin venir a la ciutat dels apòstols Pere i Pau, ho celebraran a les Esglésies particulars. Que pugui ser per a tothom un moment d'encontre viu i personal amb el Senyor Jesús, «porta» de salvació (cf. *Jn* 10,7.9); amb Ell, a qui l'Església té la missió d'anunciar sempre, a tot arreu i a tothom com la «nostra esperança» (*1Tm* 1,1).

Tothom espera. Al cor de tota persona hi ha l'esperança com a desig i espera del bé, fins i tot ignorant el que el demà portarà. Tot i això, la imprevisibilitat del futur fa sorgir sentiments sovint contraposats: de la confiança al temor, de la serenitat al desànim, de la certesa al dubte. Trobem amb freqüència persones desanimades, que miren el futur amb escepticisme i pessimisme, com si res no pogués oferir-los felicitat. Que el Jubileu sigui per a tots ocasió de revifar l'esperança. La Paraula de Déu ens ajuda a

trobar-ne les raons. Deixem-nos conduir pel que l'apòstol Pau va escriure precisament als cristians de Roma.

Una Paraula d'esperança

2. «Ara que ja som justos, com a creients que som, estem en pau amb Déu, gràcies a Jesucrist, el nostre Senyor. És per ell que la fe ens ha donat entrada en aquesta gràcia que posseïm tan en ferm, i és per ell que tenim la satisfacció d'esperar la glòria de Déu. [...] I l'esperança no pot defraudar ningú, després que Déu, donant-nos l'Esperit Sant, ha vessat en els nostres cors el seu amor» (*Rm 5,1-2.5*). Els punts de reflexió que aquí ens proposa sant Pau són múltiples. Sabem que la Carta als Romans marca un pas decisiu en la seva activitat d'evangelització. Fins aquest moment l'havia realitzat a l'àrea oriental de l'Imperi i ara l'espera Roma, amb tot el que aquesta representa als ulls del món: un gran desafiament, que ha d'afrontar en nom de l'anunci de l'Evangeli, el qual no coneix barreres ni confins. L'Església de Roma no havia estat fundada per Pau, però ell sentia viu el desig d'arribar-hi aviat per a dur a tothom l'Evangeli de Jesucrist, mort i ressuscitat, com anunci de l'esperança que realitza les promeses, introdueix a la glòria i, fonamentada en l'amor, no defrauda.

3. L'esperança efectivament neix de l'amor i es funda en l'amor que brolla del Cor de Jesús traspassat a la creu: «Perquè si vam ser reconciliats amb Déu al preu de la mort del seu Fill quan érem encara enemics, molt més ara que ja estem reconciliats serem salvats gràcies a la seva vida» (*Rm 5,10*). I la seva vida es manifesta en la nostra vida de fe, que comença amb el Baptisme, es desenvolupa en la docilitat a la gràcia de Déu i, per tant, està animada per l'esperança, que es renova sempre i es fa indestructible per l'acció de l'Esperit Sant.

En efecte, l'Esperit Sant, amb la seva presència perenne en el camí de l'Església, és qui irradia en els creients la llum de l'esperança: Ell la manté encesa com una flama que mai no s'apaga, per a donar suport i vigor a la nostra vida. L'esperança cristiana, de fet, no enganya ni defrauda, perquè està fundada en la certesa que res ni ningú no podrà separar-nos mai de l'amor diví: «Qui serà capaç d'allunyar-nos del Crist, que tant ens estima? Els contratemps, la por, les persecucions, la fam o la nuesa, els perills, la mort sagnant? [...] Però de tot això en sortim fàcilment vencedors amb l'ajut d'aquell qui ens estima. Estic ben segur que ni la mort ni la vida, ni els àngels o altres poders, ni res del món present o del futur, ni els estols del cel o de les profunditats, ni res de l'univers creat no serà capaç

d'allunyar-nos de Déu, que, en Jesucrist, el nostre Senyor, ha demostrat com ens estima» (Rm 8,35.37-39). Heus aquí perquè aquesta esperança no cedeix davant les dificultats: perquè es fonamenta en la fe i es nodreix de la caritat, i d'aquesta manera fa possible que seguim endavant en la vida. Sant Agustí escriu sobre això: «En qualsevol gènere de vida, no es viu sense aquestes tres inclinacions de l'ànima: creure, esperar, estimar».¹

4. Sant Pau és molt realista. Sap que la vida està feta d'alegries i de dolors, que l'amor es posa a prova quan augmenten les dificultats i l'esperança sembla esfondrar-se davant del patiment. Amb tot, escriu: «Més encara: fins i tot en les tribulacions trobem motiu de gloriar-nos, perquè sabem que la tribulació engendra paciència; la paciència, virtut provada; la virtut provada, esperança» (Rm 5,3-4). Per a l'Apòstol, la tribulació i el patiment són les condicions pròpies dels qui anuncien l'Evangeli en contextos d'incomprensió i de persecució (cf. 2Co 6,3-10). Però en aquestes situacions, enmig de la foscor es percep una llum; es descobreix com el que sosté l'evangelització és la força que brota de la creu i de la resurrecció de Crist. I això porta a desenvolupar una virtut estretament emparentada amb l'esperança: la *paciència*. Estem acostumats a voler-ho tot i immediatament, en un món on la pressa s'ha convertit en una constant. Ja no es té temps per a trobar-se, i sovint fins i tot en les famílies es fa difícil reunir-se i conversar amb tranquil·litat. La paciència ha estat relegada per la pressa, ocasionant un dany greu a les persones. De fet, ocupen el seu lloc la intolerància, el nerviosisme i a vegades la violència gratuïta, que provoquen insatisfacció i tancament.

A més, en l'era de l'*internet*, on l'espai i el temps són suplantats per l'"aquí i ara", la paciència resulta estranya. Si encara fóssim capaços de contemplar la creació amb sorpresa, entendríem com n'és d'essencial la paciència. Esperar la successió de les estacions amb els seus fruits; observar la vida dels animals i els cicles del seu desenvolupament; tenir els ulls senzills de sant Francesc que, al seu *Càntic de les criatures*, escrit fa 800 anys, percebia la creació com una gran família i anomenava el sol "germà" i la lluna "germana".² Redescobrir la paciència fa molt bé a un mateix i als altres. Sant Pau recorre amb freqüència a la paciència per a subratllar la importància de la perseverança i de la confiança en allò que Déu ens ha promès, però sobretot testimonia que Déu és pacient amb nosaltres, perquè Ell és «el Déu de qui provenen la constància i el consol»

¹ AGUSTÍ, *Sermó* 198, 2.

² Cf. *Fonts Franciscanes*, n. 263, 6.10.

(Rm 15,5). La paciència, que també és fruit de l'Esperit Sant, manté viva l'esperança i la consolida com a virtut i estil de vida. Per tant, aprenquem a demanar amb freqüència la gràcia de la paciència, que és filla de l'esperança i alhora la sosté.

Un camí d'esperança

5. Aquest entreteixit d'esperança i paciència mostra clarament com la vida cristiana és *un camí*, que també necessita *moments forts* per a alimentar i enfortir l'esperança, companya insubstituïble que permet entreveure la meta: l'encontre amb el Senyor Jesús. M'agrada pensar que va ser justament un itinerari de gràcia, animat per l'espiritualitat popular, el que va precedir la convocatòria, l'any 1300, del primer Jubileu. De fet, no podem oblidar les diverses maneres a través de les quals la gràcia del perdó ha estat vessada amb abundància sobre el sant Poble fidel de Déu. Recordem, per exemple, el gran "perdó" que sant Celestí V va voler concedir a tots els qui anaven a la Basílica de Santa Maria de Collemaggio, a L'Aquila, durant els dies 28 i 29 d'agost de 1294, sis anys abans que el papa Bonifaci VIII instituís l'Any Sant. Així doncs, l'Església ja experimentava la gràcia jubilar de la misericòrdia. I fins i tot abans, l'any 1216, el papa Honori III havia acollit la súplica de sant Francesc que demanava la indulgència per als qui anessin a visitar la Porciúncula durant els dos primers dies d'agost. El mateix es pot afirmar per al pelegrinatge a Santiago de Compostel·la; en efecte, el papa Calixte II, el 1122, va concedir que se celebrés el Jubileu en aquest Santuari cada vegada que la festa de l'apòstol Jaume coincidís amb el diumenge. És bo que aquesta modalitat "estesa" de celebracions jubilaris continuï, de manera que la força del perdó de Déu sostingui i acompanyi el camí de les comunitats i de les persones.

No és casual que *el pelegrinatge* expressi un element fonamental de tot esdeveniment jubilar. Posar-se en camí és un gest típic dels qui cerquen el sentit de la vida. El pelegrinatge a peu afavoreix molt el redescobriment del valor del silenci, de l'esforç, de l'essencial. També el proper any els *pelegrins d'esperança* no deixaran de recórrer camins antics i moderns per a viure intensament l'experiència jubilar. A més, a la mateixa ciutat de Roma hi haurà altres itineraris de fe que s'afegiran als ja tradicionals de les catacumbes i de les set esglésies. Transitar d'un país a un altre, com si se superessin les fronteres, passar d'una ciutat a l'altra en la contemplació de la creació i de les obres d'art permetrà atresorar experiències i cultures diferents, per a conservar dins d'un mateix la bellesa que, harmonitzada per la pregària, condueix a donar gràcies a Déu per les meravelles que Ell

realitza. Les esglésies jubilaris, al llarg dels itineraris i en la mateixa Urbs, podran ser oasis d'espiritualitat on revitalitzar el camí de la fe i beure de les fonts de l'esperança, sobretot apropant-se al sagrament de la Reconciliació, punt de partida insubstituïble per a un veritable camí de conversió. Que a les Esglésies particulars es tingui cura de manera especial de la preparació dels preveres i dels fidels per a les confessions i l'accés al sagrament en la seva forma individual.

Als fidels de les Esglésies orientals, en especial a aquells que ja estan en plena comunió amb el Successor de Pere, vull dirigir-los una invitació particular a aquest pelegrinatge. Ells, que han patit tant per la seva fidelitat a Crist i a l'Església, moltes vegades fins a la mort, s'han de sentir especialment benvinguts a aquesta Roma que és Mare també per a ells i que custodia tantes memòries de la seva presència. L'Església catòlica, que està enriquida per les seves antiquíssimes litúrgies, per la teologia i per l'espiritualitat dels Pares, monjos i teòlegs, vol expressar simbòlicament l'acollida a ells i als seus germans i germanes ortodoxos, en una època en la que ja estan vivint la peregrinació del Viacrucis, amb la que amb freqüència són obligats a deixar les seves terres d'origen, les seves terres santes, de les que els expulsen vers països més segurs la violència i la inestabilitat. Per a ells l'esperança de ser estimats per l'Església –que no els abandonarà, sinó que els seguirà allà on vagin– fa encara més fort el signe del Jubileu.

6. L'Any Sant 2025 està en continuïtat amb els esdeveniments de gràcia precedents. En l'últim Jubileu ordinari es va creuar el llindar dels dos mil anys del naixement de Jesucrist. Després, el 13 de març de 2015, vaig convocar un Jubileu extraordinari amb la finalitat de manifestar i facilitar l'encontre amb el “Rostre de la misericòrdia” de Déu,³ anunci central de l'Evangeli per a totes les persones de tots els temps. Ara ha arribat el moment d'un nou Jubileu, per a obrir de bat a bat la Porta Santa una vegada més i oferir l'experiència viva de l'amor de Déu, que suscita en el cor l'esperança certa de la salvació en Crist. Al mateix temps, aquest Any Sant orientarà el camí cap a un altre aniversari fonamental per a tots els cristians: el 2033 se celebraran els dos mil anys de la Redempció realitzada per mitjà de la passió, mort i resurrecció del Senyor Jesús. Ens trobem així davant d'un itinerari marcat per grans etapes, en les que la gràcia de Déu precedeix i acompanya el poble que camina entusiasta en la fe, diligent en la caritat i perseverant en l'esperança (cf. 1Te 1,3).

³ Cf. FRANCESC, *Misericordiae vultus*, Butlla de convocatòria del Jubileu extraordinari de la Misericòrdia, 11 d'abril de 2015, nn. 1-3.

Recolzat en aquesta llarga tradició i amb la certesa que aquest Any jubilar podrà ser per a tota l'Església una intensa experiència de gràcia i d'esperança, estableixo que la Porta Santa de la Basílica de Sant Pere, al Vaticà, s'obri el 24 de desembre d'aquest any 2024, donant inici així al Jubileu ordinari. El diumenge següent, 29 de desembre de 2024, obriré la Porta Santa de la meva Catedral de Sant Joan del Laterà, que el 9 de novembre d'enguany celebrarà els 1.700 anys de la seva dedicació. A continuació, l'1 de gener de 2025, solemnitat de Santa Maria, Mare de Déu, s'obrirà la Porta Santa de la Basílica papal de Santa Maria la Major. I, finalment, el diumenge 5 de gener s'obrirà la Porta Santa de la Basílica papal de Sant Pau Extramurs. Aquestes últimes tres Portes Santes es clouran el diumenge 28 de desembre del mateix any.

Estableixo a més que el diumenge 29 de desembre de 2024, a totes les catedrals i cocatedrals, els bisbes diocesans celebrin l'Eucaristia com a obertura solemne de l'Any jubilar, segons el Ritual que es prepararà per a l'ocasió. En el cas de la celebració en una església cocatedral, el bisbe podrà ser substituït per un delegat designat expressament per a això. Que el pelegrinatge des d'una església, escollida per a la *collectio*, cap a la catedral sigui el signe del camí d'esperança que, il·luminat per la Paraula de Déu, uneix els creients. Que s'hi llegeixin alguns fragments d'aquest Document i s'anuncii al poble la indulgència jubilar, que es podrà obtenir segons les prescripcions contingudes en el mateix Ritual per a la celebració del Jubileu en les Esglésies particulars. Durant l'Any Sant, que a les Esglésies particulars finalitzarà el diumenge 28 de desembre de 2025, s'ha de procurar que el Poble de Déu pugui acollir, amb plena participació, tant l'anunci d'esperança de la gràcia de Déu com els signes que n'atesten l'eficàcia.

El Jubileu ordinari es clausurarà amb el tancament de la Porta Santa de la Basílica papal de Sant Pere al Vaticà el 6 de gener de 2026, Epifania del Senyor. Que la llum de l'esperança cristiana pugui arribar a totes les persones, com a missatge de l'amor de Déu adreçat a tothom! I que l'Església pugui ser testimoni fidel d'aquest anunci arreu del món!

Signes d'esperança

7. A més d'assolir l'esperança que ens dona la gràcia de Déu, també estem cridats a redescobrir-la en els *signes dels temps* que el Senyor ens ofereix. Com afirma el Concili Vaticà II, «l'Església té permanentment el deure d'escrutar els signes dels temps i d'interpretar-los sota la llum de l'Evangeli, talment que, d'una manera adequada a cada generació, pugui

respondre als interrogants perennes dels homes sobre el sentit de la vida present i de la futura i sobre la relació de l'una amb l'altra».⁴ Per això, és necessari posar atenció a tot allò de bo que hi ha en el món per a no caure en la temptació de considerar-nos superats pel mal i la violència. En aquest sentit, els signes dels temps, que contenen l'anhel del cor humà, necessitat de la presència salvífica de Déu, requereixen ser transformats en signes d'esperança.

8. Que el primer signe d'esperança es tradueixi en *pau* per al món, el qual es torna a trobar submergit en la tragèdia de la *guerra*. La humanitat, desmemoriada dels drames del passat, està sotmesa a una prova nova i difícil quan veu moltes poblacions oprimides per la brutalitat de la violència. Què més els queda a aquests pobles que no hagin patit ja? Com és possible que el seu crit desesperat d'auxili no impulsi els responsables de les nacions a voler posar fi als nombrosos conflictes regionals, conscients de les conseqüències que puguin derivar-se a nivell mundial? És massa somniar que les armes callin i deixin de provocar destrucció i mort? Deixem que el Jubileu ens recordi que «als qui posen pau Déu els reconeixerà com a fills» (Mt 5,9). L'exigència de la pau ens interpel·la a tots i urgeix que es duguin a terme projectes concrets. Que no manqui el compromís de la diplomàcia per a construir amb coratge i creativitat espais de negociació orientats a una pau duradora.

9. Mirar el futur amb esperança també equival a tenir una visió de la vida plena d'entusiasme a compartir amb els altres. Per desgràcia hem de constatar amb tristesa que en moltes situacions falta aquesta perspectiva. La primera conseqüència d'això és la *pèrdua del desig de transmetre la vida*. A causa dels ritmes de vida frenètics, de les pors davant del futur, de la manca de garanties laborals i tuteles socials adequades, de models socials l'agenda dels quals està dictada per la recerca de beneficis més que per la cura de les relacions, s'assisteix en diversos països a una preocupant *disminució de la natalitat*. Per contra, en altres contextos, «culpar l'augment de la població i no el consumisme extrem i selectiu d'alguns, és una manera de no afrontar els problemes».⁵

L'obertura a la vida amb una maternitat i paternitat responsables és el projecte que el Creador ha inscrit en el cor i en el cos dels homes i de

⁴ CONCILI ECUMÈNIC VATICÀ II, Constitució pastoral *Gaudium et spes* sobre l'Església en el món contemporani, 7 de desembre de 1965, n. 4.

⁵ FRANCESC, Carta encíclica *Laudato si'* sobre la cura de la casa comuna, 24 de maig de 2015, n. 50.

les dones, una missió que el Senyor confia als esposos i al seu amor. És urgent que, a més del compromís legislatiu dels estats, hi hagi un suport convençut per part de les comunitats creients i de tota la comunitat civil en tots els seus components, perquè *el desig dels joves d'engendrar nous fills i filles*, com a fruit de la fecunditat del seu amor, doni una perspectiva de futur a tota societat i sigui un motiu d'esperança: perquè depèn de l'esperança i genera esperança.

La comunitat cristiana, per tant, no es pot quedar enrere en el seu suport a la necessitat d'*una aliança social per a l'esperança*, que sigui inclusiva i no ideològica, i que treballi per un futur que es caracteritzi pel somriure de molts nens i nenes que vindran a omplir els bressols buits que ja hi ha en moltes parts del món. Però tots, en realitat, necessitem recuperar l'alegria de viure, perquè l'ésser humà, creat a imatge i semblança de Déu (cf. Gn 1,26), no es pot conformar amb sobreviure o subsistir mediocrement, emmotllant-se al moment present i deixant-se satisfer només per realitats materials. Això ens tanca en l'individualisme i corroeix l'esperança, generant una tristesa que es nia al cor, tornant-nos desagradables i intolerants.

10. En l'Any jubilar estem cridats a ser signes tangibles d'esperança per a tants germans i germanes que viuen en condicions de penúria. Penso en els *presos* que, privats de la llibertat, experimenten cada dia –a més de la duresa de la reclusió– el buit afectiu, les restriccions imposades i, en força casos, la falta de respecte. Proposo als governs que en l'Any del Jubileu s'assumeixin iniciatives que retornin l'esperança; formes d'amnistia o de condonació de la pena orientades per a ajudar les persones a recuperar la confiança en si mateixes i en la societat; itineraris de reinserció a la comunitat als que correspongui un compromís concret en l'observança de les lleis.

És una exhortació antiga, que sorgeix de la Paraula de Déu i es manté amb tot el seu valor sapiencial quan es convoca a tenir actes de clemència i d'alliberament que permetin tornar a començar: «Proclameu sant l'any cinquanta i declareu lliures tots els habitants del país» (Lv 25,10). El profeta Isaïes reprèn el que hi ha establert per la Llei mosaica: el Senyor «m'ha enviat a portar la bona nova als desvalguts, a curar els cors adolorits, a proclamar als captius la llibertat, i als presos el retorn de la llum, a proclamar l'any de gràcia del Senyor» (Is 61,1-2). Aquestes són les paraules que Jesús va fer seves a l'inici del seu ministeri, declarant que ell mateix era el compliment de l'"any de gràcia del Senyor" (cf. Lc 4,18-19). Que a cada racó de la terra, els creients, especialment els pastors, es facin intèrprets d'aquestes peticions, formant una sola veu que reclami amb

coratge condicions dignes per als reclusos, respecte dels drets humans i sobretot l'abolició de la pena de mort, mesura que per a la fe cristiana és inadmissible i que aniquila tota esperança de perdó i de renovació.⁶ Per a oferir als presos un signe concret de proximitat, desitjo obrir jo mateix una Porta Santa en una presó, per tal que sigui per a ells un símbol que convidi a mirar al futur amb esperança i amb un renovat compromís de vida.

11. Que s'ofereixin signes d'esperança als *malalts* que estan a casa seva o a l'hospital. Que els seus patiments puguin ser alleujats amb la proximitat de les persones que els visiten i amb l'afecte que reben. Les obres de misericòrdia són igualment obres d'esperança, que desvetllen en els cors sentiments de gratitud. Que aquesta gratitud arribi també a tots els agents sanitaris que, en condicions no poques vegades difícils, exerciten la seva missió amb cura sol·lícita vers les persones malaltes i més fràgils.

Que no falti una atenció inclusiva vers tots els qui, trobant-se en condicions de vida particularment difícils, experimenten la pròpia debilitat, especialment als afectats per patologies o discapacitats que limiten notablement l'autonomia personal. Tenir cura d'ells és un himne a la dignitat humana, un cant d'esperança que requereix accions concertades per tota la societat.

12. També necessiten signes d'esperança aquells que en si mateixos la representen: els *joves*. Ells, lamentablement, veuen amb freqüència que els seus somnis s'esfondren. No els podem decebre; en el seu entusiasme es fonamenta el futur. És bonic veure'ls alliberar energies, per exemple quan es lliuren amb tenacitat i es comprometen voluntàriament en les situacions de catàstrofe o d'inestabilitat social. No obstant, és trist veure joves sense esperança. D'altra banda, quan el futur es torna incert i impermeable als somnis; quan els estudis no ofereixen oportunitats i la falta d'un treball o d'una ocupació suficientment estable amenacen amb destruir els desitjos, aleshores és inevitable que el present es visqui en la melancolia i en l'avorriment. La il·lusió de les drogues, el risc de caure en la delinqüència i la recerca de l'efímer creen en ells, més que en altres, confusió i amaguen la bellesa i el sentit de la vida, abatent-los en abismes obscurs i empenyent-los a cometre gestos autodestructius. Per això, que el Jubileu sigui en l'Església una ocasió per a estimular-los. Ocupem-nos amb ardor renovat dels joves, els estudiants, els nuvis, les noves generacions! Que hi hagi proximitat als joves, que són l'alegria i l'esperança de l'Església i del món!

⁶ Cf. *Catecisme de l'Església Catòlica*, n. 2267.

13. No poden faltar signes d'esperança vers els *migrants*, que abandonen la seva terra a la recerca d'una vida millor per a ells i per a les seves famílies. Que les seves esperances no es vegin frustrades per prejudicis i tancaments; que l'acollida, que obre els braços a cadascú per raó de la seva dignitat, vagi acompanyada per la responsabilitat, perquè a ningú no se li negui el dret a construir un futur millor. Que als nombrosos *exiliats*, *desplaçats i refugiats*, als qui els conflictius successos internacionals obliguen a fugir per a evitar guerres, violència i discriminacions, se'ls garanteixi la seguretat i l'accés al treball i a la instrucció, instruments necessaris per a la seva inserció en el nou context social.

Que la comunitat cristiana estigui sempre disposada a defensar el dret dels més dèbils. Que generosament obri de bat a bat les seves portes de l'acollida, perquè a ningú no li falti mai l'esperança d'una vida millor. Que ressoni en els nostres cors la Paraula del Senyor que, en la paràbola del judici final, va dir: «Quan era foraster, em vau acollir», perquè «tot allò que fèieu a cadascun d'aquests germans meus, per petit que fos, m'ho fèieu a mi» (Mt 25,35.40).

14. Signes d'esperança mereixen els *ancians*, que sovint experimenten solitud i sentiments d'abandonament. Valorar el tresor que són, les seves experiències de vida, la saviesa de la que són portadors i l'aportació que són capaços d'oferir, és un compromís per a la comunitat cristiana i per a la societat civil, cridades a treballar juntes per l'aliança entre les generacions.

Dirigeixo un record particular *als avis i a les àvies*, que representen la transmissió de la fe i de la saviesa de vida a les generacions més joves. Que estiguin sostinguts per la gratitud dels fills i per l'amor dels nets, que troben en ells arrelament, comprensió i encoratjament.

15. Imploro, de manera urgent, esperança per als milions de *pobres*, que sovint no tenen el més necessari per viure. Enfront de la successió d'onades de pobresa sempre noves, hi ha el risc d'acostumar-se i resignar-se. Però no podem apartar la mirada de situacions tan dramàtiques, que avui es constaten a tot arreu i no només en determinades zones del món. Trobem cada dia persones pobres o empobrides que a vegades poden ser els nostres veïns. Sovint no tenen un habitatge, ni el menjar suficient per a la jornada. Pateixen l'exclusió i la indiferència de molts. És escandalós que, en un món dotat de recursos enormes, destinats en gran part als armaments, els pobres siguin «la major part [...], milers de milions de persones. Avui són presents en els debats polítics i econòmics internacionals, però sovint sembla que els seus problemes es plantegen

com un apèndix, com una qüestió que s'hi afegeix gairebé per obligació o de manera perifèrica, si és que no són considerats un mer dany col·lateral. De fet, a l'hora de l'actuació concreta, queden sovint en el darrer lloc».⁷ No ho oblidem: els pobres, gairebé sempre, són víctimes, no culpables.

Crides a l'esperança

16. Fent de ressò a la paraula antiga dels profetes, el Jubileu ens recorda que *els béns de la terra* no estan destinats a uns pocs privilegiats, sinó a tothom. És necessari que els qui tinguin riqueses siguin generosos, reconeixent el rostre dels germans que passen necessitat. Penso de manera particular en aquells que no tenen aigua ni aliment: la fam és un flagell escandalós en el cos de la nostra humanitat i ens convida a tots a una sacsejada de la consciència. Renovo la crida per tal que «amb els diners que s'empren en armes i altres despeses militars, constituïm un Fons mundial, per a posar fi d'una vegada a la fam i per al desenvolupament dels països més pobres, talment que els seus habitants no acudeixin a solucions violentes o enganyoses ni necessitin abandonar els seus països per a buscar una vida més digna».⁸

Hi ha una altra invitació urgent que desitjo adreçar en vista de l'Any jubilar; va adreçada a les nacions més riques, perquè reconguin la gravetat de tantes decisions preses i determinin *condonar els deutes* dels països que mai no podran saldar-los. Abans que tractar-se de magnanimitat és una qüestió de justícia, agreujada avui per una nova manera d'iniquitat de la qual hem pres consciència: «Perquè hi ha un veritable “deute ecològic”, particularment entre el Nord i el Sud, relacionat amb desequilibris comercials amb conseqüències en l'àmbit ecològic, com també en l'ús desproporcionat dels recursos naturals dut a terme històricament per alguns països».⁹ Com ensenya la Sagrada Escriptura, la terra pertany a Déu i tots nosaltres hi habitem com a «immigrants i forasters» (Lv 25,23). Si veritablement volem preparar en el món el camí de la pau, esforcem-nos per posar remei a les causes que originen les injustícies, cancel·lem els deutes injustos i insolvents, saciem els famolencs.

17. Durant el proper Jubileu es commemorarà un aniversari molt significatiu per a tots els cristians. Es compliran *1.700 anys de la celebració*

⁷ FRANCESC, *Laudato si'*, n. 49.

⁸ FRANCESC, Carta encíclica *Fratelli tutti* sobre la fraternitat i l'amistat social, 3 d'octubre de 2020, n. 262.

⁹ FRANCESC, *Laudato si'*, n. 51.

del primer gran Concili ecumènic, el de Nicea. Convé recordar que, des dels temps apostòlics, els pastors s'han reunit en assemblees en diverses ocasions per tal de tractar temàtiques doctrinals i qüestions disciplinars. En els primers segles de la fe els sínodes es van multiplicar tant a l'Orient com a l'Occident cristians, mostrant com d'important era custodiar la unitat del Poble de Déu i l'anunci fidel de l'Evangeli. L'Any jubilar podrà ser una oportunitat significativa per a donar concreció a aquesta forma sinodal, que la comunitat cristiana adverteix avui com a expressió cada vegada més necessària per a correspondre millor a la urgència de l'evangelització: tots els batejats, cada un amb el seu propi carisma i ministeri, corresponsables per tal que, per la multiplicitat de signes d'esperança, testimoniïn la presència de Déu en el món.

El Concili de Nicea va tenir la tasca de preservar la unitat, seriosament amenaçada per la negació de la plena divinitat de Jesucrist i de la seva mateixa naturalesa amb el Pare. Hi van ser presents al voltant de tres-cents bisbes, que es van reunir al palau imperial el 20 de maig de l'any 325, convocats per iniciativa de l'emperador Constantí. Després de diversos debats, tots ells, moguts per la gràcia de l'Esperit, es van identificar en el Símbol de la fe que encara avui professem en la celebració eucarística dominical. Els pares conciliaris van voler començar aquest Símbol utilitzant per primera vegada l'expressió «Creiem»,¹⁰ com a testimoni que en aquest “nosaltres” totes les Esglésies es reconeixien en comunió, i tots els cristians professaven la mateixa fe.

El Concili de Nicea va marcar una fita en la història de l'Església. La commemoració d'aquesta data convida els cristians a unir-se en la lloança i en l'agraïment a la Santíssima Trinitat i en particular a Jesucrist, el Fill de Déu, «de la mateixa naturalesa del Pare»,¹¹ que ens ha revelat un semblant misteri d'amor. Però Nicea representa també una invitació a totes les Esglésies i comunitats eclesials a seguir avançant en el camí cap a la unitat visible, a no cansar-se de cercar maneres adequades per a correspondre plenament a la pregària de Jesús: «Que tots siguin u. Que estiguin en nosaltres, Pare, com vós esteu en mi i jo en vós. Així el món creurà que vós m'heu enviat» (Jn 17,21).

Al Concili de Nicea es va tractar també el tema de la data de la Pasqua. En aquest sentit, encara avui existeixen diferents postures, que impedei-

¹⁰ *Símbol de Nicea*: H. DENZINGER – A. SCHÖNMETZER, *Enchiridion Symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum*, n. 125.

¹¹ *Ibid.*

xen celebrar el mateix dia l'esdeveniment fonamental de la fe. Per una circumstància providencial, això es produirà precisament l'Any 2025. Que aquest esdeveniment sigui una crida per a tots els cristians d'Orient i d'Occident a fer un pas decisiu cap a la unitat entorn d'una data comuna per a la Pasqua. Molts, és bo recordar-ho, ja no tenen coneixement de les disputes del passat i no entenen com poden subsistir divisions sobre això.

Ancorats a l'esperança

18. L'esperança, juntament amb la fe i la caritat, formen el tríptic de les "virtuts teològals", que expressen l'essència de la vida cristiana (cf. *1Co* 13,13; *1Te* 1,3). En el seu dinamisme inseparable, l'esperança és la que, per dir-ho així, assenyala l'orientació, indica la direcció i la finalitat de l'existència cristiana. Per això l'apòstol Pau ens convida a que «l'esperança us ompli d'alegria, a ser soferts en les penes, assistir sempre a la pregària» (*Rm* 12,12). Sí, necessitem que «sobreabundi l'esperança» (cf. *Rm* 15,13) per a testimoniar de manera creïble i atraient la fe i l'amor que portem al cor; perquè la fe sigui joiosa i la caritat entusiasta; perquè cadascú sigui capaç de donar ni que sigui un somriure, un gest d'amistat, una mirada fraterna, una escolta sincera, un servei gratuït, sabent que, en l'Esperit de Jesús, això pot convertir-se en una llavor fecunda d'esperança per a qui ho rep. Però, quin és el fonament del nostre esperar? Per a entendre-ho és bo que ens aturem en les raons de la nostra esperança (cf. *1Pe* 3,15).

19. «Crec en la *vida eterna*»:¹² així ho professa la nostra fe i l'esperança cristiana troba en aquestes paraules una base fonamental. L'esperança, en efecte, «és la virtut teològica per la qual desitgem [...] la vida eterna com la nostra felicitat».¹³ El Concili Ecumènic Vaticà II afirma: «Quan manquen el fonament diví i l'esperança de la vida eterna, la dignitat de l'home queda greument lesionada, com consta sovint avui, i els enigmes de la vida i de la mort, de la culpa i del dolor resten sense solució, fins al punt que no rarament els homes cauen en la desesperança».¹⁴ Nosaltres, en canvi, en virtut de l'esperança en la que hem estat salvats, mirant al temps que passa, tenim la certesa que la història de la humanitat i la de cada un de nosaltres no es dirigeixen cap a un punt cec o un abisme fosc, sinó que s'orienten a l'encontre amb el Senyor de la glòria. Visquem per tant en l'espera del seu

¹² *Símbol dels Apòstols*: H. DENZINGER – A. SCHÖNMETZER, *Enchiridion Symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum*, n. 30.

¹³ *Catecisme de l'Església Catòlica*, n. 1817.

¹⁴ CONCILI ECUMÈNIC VATICÀ II, *Gaudium et spes*, n. 21.

retorn i en l'esperança de viure per a sempre en Ell. És amb aquest esperit que fem nostra l'ardent invocació dels primers cristians, amb la que acaba la Sagrada Escriptura: «Veniu, Senyor Jesús!» (Ap 22,20).

20. Jesús mort i ressuscitat és el centre de la nostra fe. Sant Pau, en enunciar en poques paraules aquest contingut –utilitzant només quatre verbs–, ens transmet el “nucli” de la nostra esperança: «Primer de tot us vaig transmetre el mateix ensenyament que jo mateix havia rebut, és a dir, que Crist, com deien ja les Escriptures, va morir pels nostres pecats, que va ser sepultat i que al tercer dia, com deien ja les Escriptures, va ressuscitar. Que després s'aparegué a Pere i després als dotze» (1Co 15,3-5). Crist va *morir, va ser sepultat, va ressuscitar, s'aparegué*. Per nosaltres va passar travessant el drama de la mort. L'amor del Pare el va ressuscitar amb la força de l'Esperit, fent de la seva humanitat la primícia de l'eternitat per a la nostra salvació. L'esperança cristiana consisteix precisament en això: davant la mort, on sembla que tot acaba, es rep la certesa que, gràcies a Crist, a la seva gràcia, que ens ha estat comunicada en el Baptisme, «no es destrueix la vida, [...] tan sols la transforma»¹⁵ per sempre. En el Baptisme, en efecte, sepultats amb Crist, rebem en Ell ressuscitat el do d'una vida nova, que enderroca el mur de la mort, fent-ne un passatge cap a l'eternitat.

I si bé, davant de la *mort* –dolorosa separació que ens obliga a deixar els nostres éssers més estimats– no hi ha cap discurs possible, el Jubileu ens oferirà l'oportunitat de redescobrir, amb immensa gratitud, el do d'aquesta vida nova rebuda en el Baptisme, capaç de transfigurar-ne el drama. En el context jubilar, és significatiu reflexionar sobre com s'ha entès aquest misteri des dels primers segles de la nostra fe. Per exemple, els cristians, durant molt de temps van construir la pila baptismal de forma octogonal, i encara avui podem admirar molts baptisteris antics que conserven aquesta forma, com a Sant Joan del Laterà a Roma. Això indica que en la font baptismal s'inaugura el vuitè dia, és a dir, el de la resurrecció, el dia que va més enllà del ritme habitual, marcat per la successió de les setmanes, obrint així el cicle del temps a la dimensió de l'eternitat, a la vida que dura per sempre. Aquesta és la meta a la qual tendim en la nostra peregrinació terrena (cf. *Rm* 6,22).

El testimoni més convincent d'aquesta esperança ens l'ofereixen els *màrtirs*, que, fermes en la fe en Crist ressuscitat, van saber renunciar a la vida terrena per tal de no trair el seu Senyor. Ells estan presents en totes les èpoques i són nombrosos, potser més que mai en els nostres dies, com a

¹⁵ Missal Romà, *Prefaci de difunts I*.

confessors de la vida que no té fi. Necessitem conservar el seu testimoni per a fer fecunda la nostra esperança.

Aquests màrtirs, pertanyents a les diverses tradicions cristianes, són també llavors d'unitat perquè expressen l'ecumenisme de la sang. Durant el Jubileu, per tant, el meu vii desig és que hi hagi una celebració ecumènica on es posi de manifest la riquesa del testimoni d'aquests màrtirs.

21. Què serà de nosaltres després de la mort? Amb Jesús més enllà d'aquest llindar hi ha la vida eterna, que consisteix en la comunió plena amb Déu, en la contemplació i la participació del seu amor infinit. El que ara vivim en l'esperança, després ho veurem en la realitat. Sant Agustí va escriure sobre això: «Quan m'hagi unit a Tu amb tot el meu ésser, per a mi res no serà dolor ni pena. Serà veritable vida la meua vida, tota plena de Tu».¹⁶ Què caracteritzarà, per tant, aquesta comunió plena? El fet de ser feliços. La felicitat és la vocació de l'ésser humà, una meta que pertoca a tots.

Però, què és la felicitat? Quina felicitat esperem i desitgem? No es tracta d'una alegria passatgera, d'una satisfacció efímera que, un cop assolida, continua demanant sempre més, en una espiral d'avidesa on l'esperit humà mai no està satisfet, sinó que més aviat sempre està més buit. Necessitem una felicitat que es realitzi definitivament en allò que ens realitza, és a dir, en l'amor, per a poder exclamar, ja des d'ara: «Soc estimat, per tant existeixo; i existiré per sempre en l'Amor que no defrauda i del qual res ni ningú no podrà separar-me mai». Recordem una vegada més les paraules de l'Apòstol: «Estic ben segur que ni la mort ni la vida, ni els àngels o altres poders, ni res del món present o del futur, ni els estols del cel o de les profunditats, ni res de l'univers creat no serà capaç d'allunyar-nos de Déu que, en Jesucrist, el nostre Senyor, ha demostrat com ens estima» (Rm 8,38-39).

22. Una altra realitat vinculada amb la vida eterna és el *judici de Déu*, ja sigui al terme de la nostra existència terrena com al final dels temps. Sovint, l'art ha intentat representar-ho –pensem en l'obra mestra de Miquel Àngel a la Capella Sixtina– aollint la concepció teològica del seu temps i transmetent a qui observa un sentiment de temor. Encara que és just disposar-nos amb gran consciència i seriositat al moment que recapitula l'existència, al mateix temps és necessari fer-ho sempre des de la dimensió de l'esperança, virtut teològica que sosté la vida i fa possible que no caiguem en la por. El judici de Déu, que és amor (cf. *1Jn* 4,8.16),

¹⁶ AGUSTÍ, *Confessions* X, 28.

només podrà basar-se en l'amor, de manera especial en com l'hàgim exercitat respecte als més necessitats, en els que Crist, el Jutge mateix, està present (cf. *Mt* 25,31-46). Es tracta, per tant, d'un judici diferent al dels homes i dels tribunals terrenals; s'ha d'entendre com una relació en la veritat amb Déu amor i amb un mateix en el cor del misteri insondable de la misericòrdia divina. En aquest sentit, la Sagrada Escriptura afirma: «Obrant així, has ensenyat al teu poble que el just ha de ser amic dels altres homes, i alhora has omplert els teus fills d'esperança, ja que els dones l'oportunitat de penedir-se dels pecats [...] i esperem en la teva misericòrdia a l'hora de ser jutjats» (*Sv* 12,19.22). Com escrivia Benet XVI, «en el moment del Judici experimentem i acollim aquest predomini del seu amor sobre tot el mal en el món i en nosaltres. El dolor de l'amor es converteix en la nostra salvació i la nostra alegria».¹⁷

El Judici, aleshores, es refereix a la salvació en la que esperem i que Jesús ens ha obtingut amb la seva mort i resurrecció. Per tant, està dirigit a obrir-nos a l'encontre definitiu amb Ell. I donat que no és possible pensar en aquest context que el mal realitzat quedi amagat, aquest necessita ser *purificat*, per a permetre'ns el pas definitiu a l'amor de Déu. S'entén en aquest sentit la necessitat de pregar pels qui han acabat el seu camí terrenal; solidaritzant-se en la intercessió orant que troba la seva pròpia eficàcia en la comunió dels sants, en el vincle comú que ens uneix amb Crist, primogènit de la creació. D'aquesta manera la indulgència jubilar, en virtut de la pregària, està destinada en particular als qui ens han precedit, perquè obtinguin plena misericòrdia.

23. La *indulgència*, en efecte, permet descobrir com d'il·limitada és la misericòrdia de Déu. No sense raó a l'antiguitat el terme "misericòrdia" era intercanviable amb el d'"indulgència", precisament perquè pretén expressar la plenitud del perdó de Déu que no coneix límits.

El *sagrament de la Penitència* ens assegura que Déu lleva els nostres pecats. Ressonen amb la seva càrrega de consol les paraules del Salm: «Ell et perdona les culpes i et guareix de tota malaltia; rescata de la mort la teva vida i et sacia d'amor entranyable. [...] El Senyor és compassiu i benigne, lent per al càstig, ric en l'amor. [...] No ens castiga els pecats com mereixeríem, no ens paga com deuria les nostres culpes. El seu amor als fidels és tan immens com la distància del cel a la terra; llança les nostres culpes lluny de nosaltres com l'Orient és lluny de l'Occident»

¹⁷ BENET XVI, Carta encíclica *Spe salvi*, 30 de novembre de 2007, n. 47.

(Sl 103,3-4.8.10-12). La Reconciliació sacramental no és només una bella oportunitat espiritual, sinó que representa un pas decisiu, essencial i irrenunciable per al camí de fe de cadascú. En ella permetem que el Senyor destrueixi els nostres pecats, que guareixi els nostres cors, que ens aixequi i ens abraçi, que ens mostri el seu rostre tendre i compassiu. No hi ha millor manera de conèixer Déu que deixant-nos reconciliar amb Ell (cf. 2Co 5,20), assaborint el seu perdó. Per això, no renunciem a la Confessió, sinó redescobrim la bellesa del sagrament de la guarició i de la joia, la bellesa del perdó dels pecats!

No obstant això, com sabem per experiència personal, el pecat “deixa petjada”, comporta unes conseqüències: no només exteriors, en tant que conseqüències del mal comès, sinó també interiors, en tant que «qualsevol pecat, fins i tot venial, comporta una afecció desordenada a les criatures, que té necessitat de purificació, o bé durant la vida o bé després de la mort, en l'estat que s'anomena Purgatori».¹⁸ Per tant, en la nostra humanitat dèbil i atreta pel mal, romanen els “residus del pecat”. Aquests són remoguts per la indulgència, sempre per la gràcia de Crist, el qual, com va escriure sant Pau VI, és «la nostra “indulgència”».¹⁹ La Penitenciària Apostòlica s'encarregarà d'emanar les disposicions per a poder obtenir i fer efectiva la pràctica de la indulgència jubilar.

Aquesta experiència plena de perdó no pot sinó obrir el cor i la ment a *perdonar*. Perdonar no canvia el passat, no pot modificar el que ja ha passat; i, tanmateix, el perdó pot permetre que canviï el futur i es visqui d'una manera diferent, sense rancor, ira ni venjança. El futur il·luminat pel perdó fa possible que el passat es llegeixi amb uns altres ulls, més serens, encara que estiguin solcats per les llàgrimes.

Durant l'últim Jubileu extraordinari vaig instituir els *Missioners de la Misericòrdia*, que continuen realitzant una missió important. Que durant el proper Jubileu també puguin exercir el seu ministeri, retornant esperança i perdonant cada vegada que un pecador s'hi dirigeix amb cor obert i esperit penedit. Que continuïn sent instruments de reconciliació i ajudin a mirar el futur amb l'esperança del cor que prové de la misericòrdia del Pare. Voldria que els bisbes aprofitessin el seu valuós servei, enviant-los especialment on l'esperança es posa a dura prova, com a les presons, els hospitals i els llocs on la dignitat de la persona és trepitjada; en les situacions més

¹⁸ *Catecisme de l'Església Catòlica*, n. 1472.

¹⁹ PAU VI, Carta apostòlica *Apostolorum limina*, 23 de maig de 1974, II.

precàries i en els contextos d'una degradació més gran, perquè ningú no es vegi privat de la possibilitat de rebre el perdó i el consol de Déu.

24. L'esperança troba en la *Mare de Déu* el seu testimoni més alt. En ella veiem que l'esperança no és un fútil optimisme, sinó un do de gràcia en el realisme de la vida. Com tota mare, cada vegada que Maria mirava el seu Fill pensava en el seu futur, i certament en el seu cor hi havia gravades permanentment aquestes paraules que Simeó li havia dirigit en el temple: «Aquest noi serà motiu que molts caiguin a Israel i molts d'altres s'alcin; serà una senyera combatuda, i a tu mateixa una espasa et traspasarà l'ànima» (Lc 2,34-35). Per això, al peu de la creu, mentre veia Jesús innocent patir i morir, fins i tot travessada per un dolor esquinçador, repetia el seu "sí", sense perdre l'esperança i la confiança en el Senyor. D'aquesta manera ella cooperava per nosaltres en el compliment del que havia dit el seu Fill, anunciant que havia «de patir molt: els notables, els grans sacerdots i els mestres de la Llei l'han de rebutjar, ha de ser mort, i al cap de tres dies ressuscitarà» (Mc 8,31), i en el turment d'aquest dolor ofert per amor esdevenia la nostra Mare, Mare de l'esperança. No és casual que la pietat popular continuï invocant la Santíssima Verge com a *Stella maris*, un títol expressiu de l'esperança certa que, en els borrascosos esdeveniments de la vida, la Mare de Déu ve a ajudar-nos, ens sosté i ens convida a confiar i a continuar esperant.

Pel que fa a això, m'és grat recordar que el Santuari de la Mare de Déu de Guadalupe, a la Ciutat de Mèxic, s'està preparant per a celebrar, el 2031, els 500 anys de la primera aparició de la Mare de Déu. Per mitjà de Juan Diego, la Mare de Déu feia arribar un revolucionari missatge d'esperança que encara avui repeteix a tots els pelegrins i als fidels: «No soc jo aquí, que soc la teva mare?». ²⁰ Un missatge semblant es grava als cors en tants santuaris marians escampats pel món, metes de nombrosos pelegrins, que confien a la Mare de Déu preocupacions, dolors i esperances. Que en aquest Any jubilar els santuaris siguin llocs sants d'acollida i espais privilegiats per a generar esperança. Convido els pelegrins que vindran a Roma a aturar-se a pregar als santuaris marians de la ciutat per a venerar la Verge Maria i invocar la seva protecció. Confio que tots, especialment els qui pateixen i passen tribulacions, podran experimentar la proximitat de la més afectuosa de les mares, que mai no abandona els seus fills; ella que per al sant Poble de Déu és «signe d'esperança ferma i de consol». ²¹

²⁰ *Nican Mopohua*, n. 119.

²¹ CONCILI ECUMÈNIC VATICÀ II, Constitució dogmàtica *Lumen gentium* sobre l'Església, 21 de novembre de 1964, n. 68.

25. Mentre ens apropem al Jubileu, retornem a la Sagrada Escripura i sentim adreçades a nosaltres aquestes paraules: «Nosaltres, que hem cercat refugi en ell, ens sentim fortament encoratjats els qui ho hem deixat tot per aferrar-nos a l'esperança que ell ens ofereix. Aquesta esperança, que posseïm com a *àncora segura i ferma* de la nostra vida, ha penetrat més enllà de la cortina del lloc santíssim. Allà, com a precursor nostre, ha entrat Jesús» (He 6,18-20). És una invitació forta a no perdre mai l'esperança que ens ha estat donada, a abraçar-la trobant refugi en Déu.

La imatge de l'àncora és suggeridora per a comprendre l'estabilitat i la seguretat que, fins i tot enmig de les aigües agitada de la vida, posseïm si ens encomanem al Senyor Jesús. Les tempestes mai no podran prevaldre, perquè estem ancorats en l'esperança de la gràcia, que ens fa capaços de viure en Crist superant el pecat, la por i la mort. Aquesta esperança, molt més gran que les satisfaccions de cada dia i que les millores de les condicions de vida, ens transporta més enllà de les proves i ens exhorta a caminar sense perdre de vista la grandesa de la meta a la qual hem estat cridats, el cel.

El proper Jubileu, per tant, serà un Any Sant caracteritzat per l'esperança que no declina, l'esperança en Déu. Que ens ajudi també a retrobar la confiança necessària, en l'Església com en la societat, en les relacions interpersonals, en les relacions internacionals, en la promoció de la dignitat de tota persona i en el respecte de la creació. Que el testimoni creient pugui ser en el món llevat d'esperança genuïna, anunci de cels nous i terra nova (cf. 2Pe 3,13), on habiti la justícia i la concòrdia entre els pobles, orientats cap al compliment de la promesa del Senyor.

Deixem-nos atraure des d'ara per l'esperança i permetem que a través de nosaltres sigui contagiosa per a tots els qui la desitgen. Que la nostra vida pugui dir-los: «Espera en el Senyor! Sigues valent! Que el teu cor no defalleixi! Espera en el Senyor!» (Sl 27,14). Que la força de l'esperança pugui omplir el nostre present, en l'espera confiada de la vinguda de Nostre Senyor Jesucrist, a qui sigui la lloança i la glòria ara i pels segles futurs.

Donat a Roma, a Sant Joan del Laterà, el 9 de maig, Solemnitat de l'Ascensió de Nostre Senyor Jesucrist, de l'any 2024, dotzè del meu Pontificat.

FRANCESC

CARTA DEL SANTO PADRE FRANCISCO A LOS PÁRROCOS

Queridos hermanos párrocos:

El encuentro internacional “Los párrocos por el Sínodo” y el diálogo con quienes han participado en él son la ocasión para recordar en mi oración a todos los párrocos del mundo, a los que dirijo estas palabras con gran afecto.

La Iglesia no podría ir adelante sin vuestro compromiso y servicio; es tan obvio que decirlo suena casi banal, pero esto no lo hace menos verdadero. Por eso quiero ante todo expresar mi gratitud y estima por el generoso trabajo que ustedes hacen cada día, sembrando el Evangelio en todo tipo de terreno (cf. Mc 4,1-25).

Como están experimentando en estos días de intercambio, las parroquias en las que ustedes desarrollan su ministerio se encuentran en contextos muy diferentes; desde aquellas situadas en las periferias de las grandes ciudades –las conocí directamente en Buenos Aires– a aquellas vastas como provincias en las regiones menos densamente pobladas; desde aquellas que están en los centros urbanos de muchos países europeos, en las que antiguas basílicas acogen comunidades cada vez más pequeñas y más envejecidas, hasta aquellas donde se celebra bajo un gran árbol y el canto de los pájaros se mezcla con la voz de tantos niños.

Los párrocos conocen todo esto muy bien, conocen la vida del Pueblo de Dios desde dentro, sus fatigas y sus alegrías, sus necesidades y sus riquezas. Por eso una Iglesia sinodal necesita a sus párrocos; sin ellos nunca podremos aprender a caminar juntos, nunca podremos recorrer ese camino de la sinodalidad que «es el camino que Dios espera de la Iglesia del tercer milenio».¹

Nunca llegaremos a ser Iglesia sinodal misionera si las comunidades parroquiales no hacen de la participación de todos los bautizados en la única misión de anunciar el Evangelio el rasgo característico de sus vidas. Si las parroquias no son sinodales y misioneras, tampoco lo será la Iglesia.

¹ Discurso en la Conmemoración del 50 aniversario de la institución del Sínodo de los Obispos, 17 octubre 2015.

La *Relación de Síntesis* de la Primera Sesión de la XVI Asamblea General Ordinaria del Sínodo de los Obispos es muy clara al respecto: las parroquias, a partir de sus estructuras y de la organización de su vida, están llamadas a concebirse «principalmente al servicio de la misión que los fieles llevan adelante al interno de la sociedad, en la vida familiar y laboral sin concentrarse exclusivamente en las actividades que desarrollan hacia dentro y sobre sus necesidades organizativas»(8, I). Por eso es necesario que las comunidades parroquiales sean cada vez más lugares desde los cuales los bautizados parten como discípulos misioneros y adonde regresan, llenos de alegría, para compartir las maravillas obradas por el Señor a través de su testimonio (cf. Lc 10,17).

Como pastores, estamos llamados a acompañar en este itinerario a las comunidades que servimos y, al mismo tiempo, a comprometernos con la oración, el discernimiento y el celo apostólico para que nuestro ministerio se adecúe a las exigencias de una Iglesia sinodal misionera. Este desafío concierne al Papa, a los obispos y a la Curia romana, y también a ustedes párrocos. Aquel que nos ha llamado y consagrado nos invita hoy a ponernos a la escucha de su Espíritu y a movernos en la dirección que Él nos indica. De algo podemos estar seguros: no dejará que nos falte su gracia. A lo largo del camino descubriremos también el modo para liberar nuestro servicio de aquellos aspectos que lo hacen más penoso y redescubrir su núcleo más auténtico: anunciar la Palabra y reunir a la comunidad partiendo el pan.

Como párrocos los exhorto a acoger esta llamada del Señor a ser constructores de una Iglesia sinodal misionera y a comprometerse con entusiasmo en este camino. Para ese fin, deseo formular tres recomendaciones que puedan inspirar el estilo de vida y de acción de los pastores.

1. Los invito a *vivir su carisma ministerial específico cada vez más al servicio de los multiformes dones diseminados por el Espíritu en el Pueblo de Dios*. Urge descubrir, animar y valorar «con el sentido de la fe los multiformes carismas de los seglares, tanto los humildes como los más elevados» (Conc. Ecum. Vat. II, Decr. *Presbyterorum Ordinis*, 9) y que son indispensables para poder evangelizar las realidades humanas. Estoy convencido de que así harán surgir muchos tesoros escondidos y se encontrarán menos solos en la gran tarea de evangelizar, experimentando la alegría de una genuina paternidad que no sobresale, sino que hace emerger en los otros, hombres y mujeres, muchas potencialidades valiosas.

2. Con todo el corazón les aconsejo que *aprendan y practiquen el arte del discernimiento comunitario*, valiéndose para esto del método de la

“conversación en el Espíritu”, que nos ha ayudado tanto en el itinerario sinodal y en el desarrollo de la misma Asamblea. Estoy seguro de que podrán recoger numerosos frutos de ello, no sólo en las estructuras de comunión, como el Consejo pastoral parroquial, sino también en muchos otros campos. Como recuerda la *Relación de Síntesis*, el discernimiento es un elemento clave de la acción pastoral de una Iglesia sinodal: «Es importante que la práctica del discernimiento se aplique también en el ámbito pastoral, en un modo adecuado a los contextos, para iluminar lo concreto de la vida eclesial. Esta práctica permitirá conocer mejor los carismas presentes en la comunidad, confiar con sabiduría tareas y ministerios, proteger a la luz del espíritu los caminos pastorales, yendo más allá de la simple programación de actividades» (2, I).

3. Por último, quisiera aconsejarles que *basen todo en el intercambio y la fraternidad entre ustedes y con sus obispos*. Esta instancia surgió con fuerza en el Congreso internacional para la formación permanente de los sacerdotes, con el tema «Reaviva el don de Dios que hay en ti» (2 Tm 1,6), realizado el pasado mes de febrero aquí en Roma, con más de ochocientos obispos, sacerdotes, consagrados y laicos, hombres y mujeres, comprometidos en este campo, y en representación de ochenta países. No podemos ser auténticos padres si no somos ante todo hijos y hermanos. Y no seremos capaces de suscitar comunión y participación en las comunidades que nos son confiadas si no las vivimos en primer lugar entre nosotros. Sé bien que, en la sucesión de las responsabilidades pastorales, ese compromiso podría parecer un añadido o incluso tiempo perdido, pero en realidad es lo contrario; en efecto, sólo así somos creíbles y nuestra acción no desbarata lo que otros ya han construido.

No es sólo la Iglesia sinodal misionera la que necesita a los párrocos, sino también el camino específico del Sínodo 2021-2024, “Por una Iglesia sinodal: comunión, participación y misión”, en vista de la Segunda Sesión de la XVI Asamblea General Ordinaria del Sínodo de los Obispos, que se llevará a cabo el próximo mes de octubre. Para prepararla necesitamos escuchar sus voces.

Por eso, invito a todos los que han participado en el Encuentro internacional “Los párrocos por el Sínodo” a que, cuando regresen a casa, sean misioneros de sinodalidad también con sus hermanos párrocos, animando la reflexión sobre la renovación del ministerio del párroco en clave sinodal y misionera, y al mismo tiempo permitiendo a la Secretaría General del Sínodo que reúna sus insustituibles aportes para la redacción

del *Instrumentum laboris*. Escuchar a los párrocos era el objetivo de este Encuentro internacional, pero eso no puede terminar hoy; necesitamos seguir escuchándolos.

Queridos hermanos, estoy junto a ustedes en este camino que también yo intento recorrer. Los bendigo a todos de corazón y a su vez necesito sentir la cercanía y el apoyo de sus oraciones. Encomendémonos a la Bienaventurada Virgen María *Odighitria*, aquella que indica el sendero, aquella que nos conduce al Camino, a la Verdad y a la Vida.

Roma, San Juan de Letrán, 2 de mayo de 2024

Francisco, papa

INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL I SAVIESA DEL COR: PER A UNA COMUNICACIÓ PLENAMENT HUMANA)

Missatge del sant pare Francesc per a la
58a Jornada Mundial de les Comunicacions Socials

12 de maig de 2024 (Solemnitat de l'Ascensió del Senyor)

Benvolguts germans i germanes, L'evolució dels sistemes de l'anomenada intel·ligència artificial, sobre la qual ja vaig reflexionar en el meu recent Missatge per a la Jornada Mundial de la Pau, també està modificant radicalment la informació i la comunicació i, a través d'elles, alguns dels fonaments de la convivència civil. És un canvi que afecta tothom, no sols els professionals. La difusió accelerada d'invents sorprenents, el funcionament i potencial dels quals són indesxifrables per a la majoria de nosaltres, suscita una sorpresa que oscil·la entre l'entusiasme i la desorientació i ens col·loca inevitablement davant preguntes fonamentals: què és, doncs, l'home? Quina és la seva especificitat i quin serà el futur d'aquesta espècie nostra anomenada homo sapiens, en l'era de les intel·ligències artificials? Com podem continuar sent plenament humans i orientar cap al bé el canvi cultural en curs?

Començant des del cor

Abans de res convé aclarir el terreny de les lectures catastrofistes i dels seus efectes paralitzants. Fa un segle, Romano Guardini, reflexionant sobre la tecnologia i sobre l'home, convidava a no ser estrictes davant el que sigui "nou" en l'intent de «conservar un món bell condemnat a desaparèixer». Tanmateix, però, d'una manera sincera advertia profèticament: «El nostre lloc es troba en el futur. Ens hi hem d'inserir, cadascú on li correspongui [...], adherint-nos-hi honestament però alhora restant sensibles, amb un cor incorruptible, a tot allò que hi ha en ell de destructiu i d'inhumà.» I conclouia: «És cert que es tracta de problemes de naturalesa tècnica, científica i política; però no es poden resoldre si no és a partir de l'home. Cal que es formi un nou tipus humà, dotat d'una espiritualitat més profunda, d'una llibertat i d'una interioritat noves.»

En aquesta època que corre el risc de ser rica en tecnologia i pobra en humanitat, la nostra reflexió només pot partir del cor humà. Només dotant-nos d'una mirada espiritual, només recuperant una saviesa del cor, podrem llegir i interpretar la novetat del nostre temps i redescobrir el camí d'una comunicació plenament humana. El cor, bíblicament entès com la seu de la llibertat i de les decisions més importants de la vida, és símbol d'integritat, d'unitat, però també evoca els afectes, els desitjos, els somnis, i és sobretot el lloc interior de l'encontre amb Déu. La saviesa del cor és, doncs, aquesta virtut que ens permet entrellagar junts el tot i les parts, les decisions i les seves conseqüències, les capacitats i les fragilitats, el passat i el futur, el jo i el nosaltres.

Aquesta saviesa del cor es deixa trobar per qui la cerca i es deixa veure per qui l'estima; es fa conèixer al qui la desitja i va a la cerca de qui n'és digne (cf. Sv 6,12-16). Està amb el qui es deixa aconsellar (cf. Pr 13,10), amb el qui té el cor dòcil, un cor que escolta (cf. 1Re 3,9). És un do de l'Esperit Sant que permet veure les coses amb els ulls de Déu, comprendre els vincles, les situacions, els esdeveniments i descobrir-ne el sentit. Sense aquesta saviesa, l'existència esdevé insípida, perquè és una qualitat de la saviesa –l'arrel llatina de la qual, *sapere*, és semblant a *sapere*– donar gust a la vida.

Oportunitat i perill

No podem esperar aquesta saviesa de les màquines. Encara que el concepte intel·ligència artificial ha suplantat el més correcte utilitzat en

la literatura científica, machine learning, l'ús mateix de la paraula intel·ligència és enganyós. Sens dubte, les màquines tenen una capacitat incommensurablement més gran que els humans per a emmagatzemar dades i correlacionar-les entre si, però correspon a l'home, i només a ell, desxifrar-ne el significat. No es tracta, doncs, d'exigir que les màquines semblin humanes, sinó més aviat de despertar l'home de la hipnosi en què ha caigut a causa del seu deliri d'omnipotència, creient-se un subjecte totalment autònom i autoreferencial, separat de qualsevol vincle social i aliè a la seva creaturalitat.

En realitat, l'home sempre ha experimentat que ell mateix no és suficient i intenta superar la seva vulnerabilitat servint-se de qualsevol mitjà. Començant pels primers artefactes prehistòrics, utilitzats com a prolongació dels braços, passant pels mitjans de comunicació emprats com a prolongació de la paraula, hem arribat avui a les màquines més sofisticades que actuen com una ajuda del pensament. Malgrat això, cadascuna d'aquestes realitats pot ser contaminada per la temptació original d'arribar a ser com Déu sense Déu (cf. Gn 3), és a dir, de voler conquerir amb les pròpies forces el que, en canvi, s'hauria d'acollir com un do de Déu i viure's en la relació amb els altres.

Segons l'orientació del cor, tot el que és a les mans de l'home es converteix en oportunitat o perill. El seu propi cos, creat per a ser un lloc de comunicació i comunió, es pot convertir en un mitjà d'agressivitat. De la mateixa manera, qualsevol extensió tècnica de l'home pot ser un instrument de servei amorós o de dominació hostil. Els sistemes d'intel·ligència artificial poden contribuir al procés d'alliberament de la ignorància i facilitar l'intercanvi d'informació entre pobles i generacions diferents. Poden, per exemple, fer accessible i comprensible una enorme riquesa de coneixements escrits en èpoques passades o fer que les persones es comuniquin en llengües que no coneixen. Però també poden ser instruments de "contaminació cognitiva", d'alteració de la realitat a través de narratives parcialment o totalment falses que s'entrecreuen –i es comparteixen– com si fossin veritables. Només cal pensar en el problema de la desinformació al qual ens enfrontem des de fa anys en forma de fake news³ i que avui se serveix de deep fakes, és a dir, de la creació i difusió d'imatges que semblen perfectament versemblants però que són falses (també jo n'he estat objecte), o de missatges d'àudio que utilitzen la veu d'una persona per dir coses que no ha dit mai. La simulació, que és a la base d'aquests programes, pot ser útil en alguns camps específics, però es converteix en perversa quan distorsiona la relació amb els altres i la realitat.

Ja des de la primera onada de la intel·ligència artificial, la dels mitjans de comunicació socials, hem entès la seva ambivalència veient-ho amb els nostres ulls, adonant-nos tant de les seves oportunitats com dels seus riscos i patologies. El segon nivell d'intel·ligència artificial generativa marca un salt qualitatiu indiscutible. Per tant, és important tenir la capacitat d'entendre, comprendre i regular eines que en mans equivocades podrien obrir escenaris adversos. Com tot el que ha sortit de la ment i de les mans de l'home, tampoc els algorismes no són neutrals. Per això cal actuar preventivament, proposant models de regulació ètica per a frenar les implicacions nocives i discriminatòries, socialment injustes, dels sistemes d'intel·ligència artificial, i contrarestar-ne l'ús en la reducció del pluralisme, en la polarització de l'opinió pública o en la construcció d'un pensament únic. Així, doncs, renovo la meua crida exhortant «la comunitat de les nacions a treballar unida per a adoptar un tractat internacional vinculant que reguli el desenvolupament i l'ús de la intel·ligència artificial en les seves múltiples formes». Això no obstant, com en qualsevol àmbit humà, la reglamentació no és suficient.

Créixer en humanitat

Som cridats a créixer junts, en humanitat i com a humanitat. El repte que tenim davant nostre és fer un salt qualitatiu per estar a l'alçada d'una societat complexa, multiètnica, pluralista, multireligiosa i multicultural. Ens correspon qüestionar-nos sobre el desenvolupament teòric i l'ús pràctic d'aquests nous instruments de comunicació i de coneixement. Grans possibilitats de bé acompanyen el risc que tot es transformi en un càlcul abstracte que redueixi les persones a meres dades, el pensament, a un esquema, l'experiència, a un cas, el bé, al benefici, i sobretot que acabem negant la unitat de cada persona i de la seva història, dissolent la concreció de la realitat en una sèrie de dades estadístiques.

La revolució digital pot fer-nos més lliures, però no si ens deixem atrapar pels fenòmens mediàtics coneguts avui amb l'expressió cambra de ressonància mediàtica. En aquests casos, en comptes d'augmentar el pluralisme de la informació, correm el risc de perdre'ns en un pantà anònim al servei dels interessos del mercat o del poder. És inacceptable que l'ús de la intel·ligència artificial condueixi a un pensament anònim, a un assemblador de dades no certificades, a una negligència col·lectiva de responsabilitat editorial. La representació de la realitat en dades massives, per molt funcional que sigui per a la gestió de les màquines, implica de fet una pèrdua substancial de la veritat de les coses, que obstaculitza la

comunicació interpersonal i amenaça amb malmetre la nostra humanitat mateixa. La informació no es pot separar de la relació existencial: implica el cos, estar en la realitat; demana posar en relació no sols dades, sinó també experiències; exigeix el rostre, la mirada i la compassió més que l'intercanvi.

Penso en els reportatges de les guerres i en la “guerra paral·lela” que es fa mitjançant campanyes de desinformació. I penso en quants reporters resulten ferits o moren damunt el terreny per a permetre'ns veure el que han vist els seus ulls. Perquè només tocant el sofriment dels infants, de les dones i dels homes podem comprendre l'absurditat de les guerres.

L'ús de la intel·ligència artificial podrà contribuir positivament en el camp de la comunicació si no anul·la el paper del periodisme damunt el terreny, sinó al contrari, el recolzarà; es valorarà la professionalitat de la comunicació, responsabilitzant cada comunicador; es restituirà a cada ésser humà el paper de subjecte, amb capacitat crítica de la comunicació mateixa.

Interrogants per a l'avui i el demà

Per tant, sorgeixen espontàniament algunes preguntes: ¿com es pot protegir la professionalitat i la dignitat dels treballadors de l'àmbit de la comunicació i de la informació, juntament amb la dels usuaris d'arreu del món? Com podem garantir la interoperabilitat de les plataformes? ¿Com podem garantir que les empreses que desenvolupen plataformes digitals assumeixin les seves responsabilitats respecte a allò que difonen, de la qual cosa obtenen beneficis, de la mateixa manera que passa amb els editors dels mitjans de comunicació tradicionals? ¿Com es poden fer més transparents els criteris en els quals es fonamenten els algorismes d'indexació i de desindexació, i dels motors de recerca, capaços de magnificar o menystenir persones i opinions, històries i cultures? Com es pot garantir la transparència dels processos d'informació? ¿Com es pot fer evident l'autoria dels escrits i la traçabilitat de les fonts, evitant el risc de l'anonimat? ¿Com es pot posar de manifest si una imatge o un vídeo recreen un esdeveniment o el simulen? Com es pot evitar que les fonts es redueixin a una, a un pensament únic elaborat algorítmicament? ¿I com es pot promoure, en canvi, un entorn que preservi el pluralisme i representi la complexitat de la realitat? Com es pot fer sostenible aquesta eina potent, costosa i d'alt consum energètic? Com podem fer-la accessible també als països en vies de desenvolupament?

A partir de les respostes a aquestes preguntes i d'altres entendrem si la intel·ligència artificial acabarà construint noves castes basades en el domini de la informació, generant noves formes d'explotació i desigualtat; o si, per contra, portarà més igualtat, promovent una informació correcta i una consciència més gran del canvi d'època que estem vivint, afavorint l'escolta de les múltiples necessitats de les persones i dels pobles, en un sistema d'informació articulat i pluralista. Per una banda es perfila l'espectre d'una nova esclavitud, per l'altra, una conquesta de la llibertat; per una banda, la possibilitat que alguns condicionin el pensament de tots, per l'altra, la possibilitat que tots participin en l'elaboració del pensament.

La resposta no està escrita, depèn de nosaltres. Correspon a l'home decidir si es converteix en aliment per als algorismes o si en canvi alimenta el seu cor amb la llibertat, sense la qual no pot créixer en saviesa. Aquesta saviesa madura traient profit del temps i entenent les debilitats. Creix en l'aliança entre les generacions, entre els qui tenen memòria del passat i els qui tenen visió de futur. Només junts creix la capacitat de discernir, vigilar, veure les coses a partir del seu compliment. Per a no perdre la nostra humanitat, cerquem la Saviesa que és anterior a totes les coses (cf. Sir 1,4), la que passant a través dels cors purs prepara amics de Déu i profetes (cf. Sv 7,27). Això ens ajudarà també a orientar els sistemes d'intel·ligència artificial a una comunicació plenament humana.

Francesc, papa

CARTA APOSTÒLICA EN FORMA DE MOTU PROPRIO “GERMÀ SOL” DEL SUPREM PONTIFEX FRANCESC

Amb l'Encíclica “Laudato Si” sobre la cura de la nostra casa comuna del 24 de maig de 2015, vaig convidar tota la humanitat a prendre consciència de la necessitat de fer canvis en els seus estils de vida, producció i consum, per combatre l'escalfament global que veu, entre les seves principals causes, l'ús generalitzat de combustibles fòssils.

El 6 de juliol de 2022, l'Observador Permanent de l'ONU va dipositar a la Secretaria General de l'ONU l'instrument amb el qual la Santa Seu, en

nom i representació de l'Estat de la Ciutat del Vaticà, accedeix a la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic. Amb aquest instrument pretenia contribuir als esforços de tots els Estats per oferir, d'acord amb les seves respectives responsabilitats i capacitats, una resposta adequada als reptes que el canvi climàtic planteja a la humanitat i a la nostra llar comú.

Hem de fer una transició cap a un model de desenvolupament sostenible que redueixi les emissions de gasos d'efecte hivernacle a l'atmosfera, marcant l'objectiu de neutralitat climàtica. La humanitat disposa dels mitjans tecnològics necessaris per afrontar aquesta transformació ambiental i les seves perniciosos conseqüències ètiques, socials, econòmiques i polítiques i, entre aquestes, l'energia solar hi juga un paper fonamental.

Per això us confio, estimats germans, en les vostres respectives qualitats de president de la Governació de l'Estat de la Ciutat del Vaticà i president de l'Administració del Patrimoni de la Seu Apostòlica, la tasca de construir una planta agrovoltaica situada dins l'àrea extraterritorial de Santa Maria di Galeria que assegura no només el subministrament elèctric de l'emissora de ràdio existent allà, sinó també el sosteniment energètic complet de l'Estat de la Ciutat del Vaticà.

Per dur a terme aquesta tasca, amb excepció a la legislació vigent i sense necessitat de cap autorització, us designo Comissaris Extraordinaris amb plena capacitat per dur a terme els actes necessaris d'administració ordinària i extraordinària.

Als efectes de mantenir els privilegis d'extraterritorialitat garantits d'acord amb els articles. 15 i 16 del Tractat del Laterà –del qual es beneficia la zona en qüestió en virtut de l'Acord entre la Santa Seu i Itàlia per a les instal·lacions de la Ràdio Vaticana a Santa Maria di Galeria i Castel Romano de 8 d'octubre de 1951– estableix que els Comissaris Extraordinaris pot comunicar-ho a l'Autoritat italiana –d'acord amb l'art. 15, primer paràgraf, del Tractat del Laterà– l'ordenació en aquesta zona de les estructures i les seus de les entitats pertanyents a la Santa Seu i a la Governació de la Ciutat del Vaticà.

Finalment, ordeno que la Secretaria d'Estat faciliti totes les sol·licituds dels Comissionats Extraordinaris i treballi perquè no es perdi res en aquell territori que fins ara ha estat a disposició de la Seu Apostòlica.

Des del Vaticà, 21 de juny de 2024, dotzè del seu pontificat.

Francesc, papa

Santa Seu

Normas sobre la concesión de indulgencias durante el Jubileo Ordinario del año 2025 anunciadas por Su Santidad el Papa Francisco, 13.05.2024

SOBRE LA CONCESIÓN DE LA INDULGENCIA DURANTE EL JUBILEO ORDINARIO DEL AÑO 2025 CONVOCADO POR SU SANTIDAD EL PAPA FRANCISCO

“Ahora ha llegado el momento de un nuevo Jubileo, para abrir de par en par la Puerta Santa una vez más y ofrecer la experiencia viva del amor de Dios” (*Spes non confundit*, 6). En la bula de convocación del Jubileo Ordinario del 2025, el Santo Padre, en el momento histórico actual en el que “la humanidad, desmemoriada de los dramas del pasado, está sometida a una prueba nueva y difícil cuando ve a muchas poblaciones oprimidas por la brutalidad de la violencia” (*Spes non confundit*, 8), llama a todos los cristianos a hacerse *peregrinos de esperanza*. Esta es una virtud que hay que redescubrir en los signos de los tiempos, los cuales, encerrando “el anhelo del corazón humano, necesitado de la presencia salvífica de Dios, requieren ser transformados en signos de esperanza” (*Spes non confundit*, 7), que deberá provenir sobretodo de la gracia de Dios y de la plenitud de su misericordia.

Ya en la bula de convocación del Jubileo Extraordinario de la Misericordia del 2015, el Papa Francisco subrayó cuánto adquiriría la Indulgencia en ese contexto “una relevancia particular” (*Misericordiae Vultus*, 22), pues la misericordia de Dios “se transforma en indulgencia del Padre que a través de la Esposa de Cristo alcanza al pecador perdonado y lo libera de todo residuo, consecuencia del pecado” (*ibid.*). Análogamente hoy el Santo Padre declara que el don de la Indulgencia “permite descubrir cuán ilimitada es la misericordia de Dios. No sin razón en la antigüedad el término «misericordia» era intercambiable con el de «indulgencia», precisamente porque pretende expresar la plenitud del perdón de Dios que no conoce límites” (*Spes non confundit*, 23). La Indulgencia es entonces, una gracia jubilar.

Por este motivo, también con ocasión del Jubileo Ordinario del 2025, por voluntad del Sumo Pontífice, este “Tribunal de Misericordia”, a quien corresponde disponer todo lo que concierne a la concesión y al uso de la Indulgencia, pretende motivar los ánimos de los fieles para desear y alimentar el pío deseo de obtener la Indulgencia como don de gracia, propio y peculiar de cada Año Santo y establece las siguientes prescripciones, para que los fieles puedan usufructuar de las “disposiciones para poder obtener y hacer efectiva la práctica de la indulgencia jubilar” (*Spes non confundit*, 23).

Durante el Jubileo Ordinario del 2025 permanece en vigor cualquier otra concesión de Indulgencia. Todos los fieles verdaderamente arrepentidos, excluyendo todo afecto al pecado (cfr. *Enchiridion Indulgentiarum*, IV ed., norm. 20, § 1) y movidos por espíritu de caridad y que, en el curso del Año Santo, purificados a través del sacramento de la penitencia y alimentados por la Santa Comunión, oren por las intenciones del Sumo Pontífice, podrán conseguir del tesoro de la Iglesia, plenísima Indulgencia, remisión y perdón de sus pecados, pudiéndose aplicar a las almas del Purgatorio en forma de sufragio:

I. En las sagradas peregrinaciones

Los fieles, *peregrinos de esperanza*, podrán conseguir la Indulgencia Jubilar concedida por el Santo Padre si emprenderán una pía peregrinación:

- *hacia cualquier lugar sagrado jubilar*: participando devotamente en la Santa Misa (siempre que lo permitan las normas litúrgicas se podrá utilizar especialmente la Misa propia por el Jubileo o bien, la Misa votiva: para la reconciliación, por el perdón de los pecados, para pedir la caridad y para fomentar la concordia); en una Misa ritual para conferir los sacramentos de iniciación cristiana o la Unción de los enfermos; en la celebración de la Palabra de Dios; en la Liturgia de las Horas (oficio de lecturas, laudes, vísperas); en el *Via Crucis*; en el Rosario mariano; en el himno del *Akathistos*; en una celebración penitencial, que concluya con la confesión individual de los penitentes, como está establecido en el rito de la Penitencia (forma II);
- *en Roma*: en al menos una de las cuatro Basílicas Papales Mayores: de San Pedro en el Vaticano, del Santísimo Salvador en el Laterano, de Santa María la Mayor, de San Pablo Extramuros;
- *en Tierra Santa*: en al menos una de las tres Basílicas: del Santo Sepulcro en Jerusalén, de la Natividad en Belén, de la Anunciación en Nazaret;

- *en otras circunscripciones eclesíásticas*: en la iglesia catedral u otras iglesias y lugares sagrados designados por el Ordinario del lugar. Los Obispos tendrán en cuenta las necesidades de los fieles, así como la oportunidad misma para mantener intacto el significado de la peregrinación con toda su fuerza simbólica, capaz de manifestar la necesidad apremiante de conversión y de reconciliación;

II. En las pías visitas a los lugares sagrados

También, los fieles podrán conseguir la Indulgencia jubilar si, individualmente o en grupo, visitarán devotamente cualquier lugar jubilar y ahí, durante un período de tiempo adecuado, realizarán adoración eucarística y meditación, concluyendo con el Padre Nuestro, la Profesión de Fe en cualquier forma legítima e invocaciones a María, Madre de Dios, para que en este Año Santo todos “puedan experimentar la cercanía de la más afectuosa de las madres que nunca abandona a sus hijos” (*Spes non confundit*, 24).

Con la especial ocasión del Año jubilar, se podrán visitar también, además de los insignes lugares de peregrinación anteriormente dichos, estos otros lugares sagrados con las mismas condiciones:

- *en Roma*: la Basílica de la Santa Cruz en Jerusalén, la Basílica de San Lorenzo al Verano, la Basílica de San Sebastián (se recomienda vivamente la devota visita llamada “de las siete Iglesias”, tan querida por San Felipe Neri), el Santuario del Divino Amor, la Iglesia de Santo Spirito in Sassia, la Iglesia de San Pablo alle Tre Fontane, lugar del Martirio del Apóstol, las Catacumbas cristianas; las iglesias de los caminos jubilares dedicadas respectivamente al *Iter Europaeum* y las iglesias dedicadas a las Mujeres *Patronas de Europa* y *Doctoras de la Iglesia* (Basílica de Santa María sopra Minerva, Iglesia de Santa Brígida en Campo de’ Fiori, Iglesia de Santa María della Vittoria, Iglesia de Trinità dei Monti, Basílica de Santa Cecilia en Trastevere, Basílica de San Agustín en Campo Marzio);
- *en otros lugares del mundo*: las dos Basílicas Papales menores de Asís: de San Francisco y de Santa María de los Ángeles; las Basílicas Pontificias de la Virgen de Loreto, de la Virgen de Pompeya, de San Antonio de Padua; cualquier Basílica menor, iglesia catedral, iglesia concatedral, santuario mariano, así como, para utilidad de los fieles, cualquier insigne iglesia colegiada o santuario designado por cada Obispo diocesano o eparquial, como también santuarios nacionales o internacionales, “lugares santos de acogida y espacios privilegiados para generar esperanza” (*Spes non confundit*, 24), indicados por las Conferencias Episcopales.

Los fieles verdaderamente arrepentidos que no podrán participar en las solemnes celebraciones, en las peregrinaciones y en las pías visitas por graves motivos (especialmente todas las monjas y los monjes de clausura, los ancianos, los enfermos, los reclusos, como también aquellos que, en hospitales o en otros lugares de cuidados, prestan servicio continuo a los enfermos), conseguirán la *Indulgencia jubilar*, con las mismas condiciones si, unidos en espíritu a los fieles en presencia, particularmente en los momentos en los cuales las palabras del Sumo Pontífice o de los Obispos diocesanos sean transmitidas a través de los medios de comunicación, recitarán en la propia casa o ahí donde el impedimento les permita (p. ej. en la capilla del monasterio, del hospital, de la casa de cuidados, de la cárcel...) el Padre Nuestro, la Profesión de Fe en cualquier forma legítima y otras oraciones conforme a las finalidades del Año Santo, ofreciendo sus sufrimientos o dificultades de la propia vida;

III. En las obras de misericordia y de penitencia

Además, los fieles podrán conseguir la *Indulgencia jubilar* si, con ánimo devoto, participarán en las Misiones populares, en ejercicios espirituales u otros encuentros de formación sobre los textos del *Concilio Vaticano II* y del *Catecismo de la Iglesia Católica*, que se realicen en una iglesia u otro lugar adecuado, según la intención del Santo Padre.

No obstante la norma según la cual se puede conseguir solo una Indulgencia plenaria al día (cfr. *Enchiridion Indulgentiarum*, IV ed., norm. 18, § 1), los fieles que habrán emitido el acto de caridad en favor de las almas del Purgatorio, si se acercan legítimamente al sacramento de la Comunión una segunda vez en el mismo día, podrán conseguir dos veces en el mismo día la Indulgencia plenaria, aplicable solo a los difuntos (se entiende al interno de una celebración Eucarística; cfr. can 917 y Pontificia Comisión para la interpretación auténtica del CIC, *Responsa ad dubia*, 1, 11 jul. 1984). A través de esta doble oblación, se realiza un laudable ejercicio de caridad sobrenatural, por el vínculo mediante el cual están unidos en el Cuerpo místico de Cristo los fieles que aun peregrinan en la tierra, junto con aquellos que ya han terminado su camino, pues “la indulgencia jubilar, en virtud de la oración, está destinada en particular a los que nos han precedido, para que obtengan plena misericordia” (*Spes non confundit*, 22).

Pero, de manera más peculiar, precisamente “en el Año jubilar estamos llamados a ser signos tangibles de esperanza para tantos hermanos y her-

manas que viven en condiciones de penuria” (*Spes non confundit*, 10): por lo tanto, la Indulgencia está unida también a las obras de misericordia y de penitencia, con las cuales se testimonia la conversión emprendida. Los fieles, siguiendo el ejemplo y el mandato de Cristo, sean estimulados a realizar más frecuentemente obras de caridad o misericordia, principalmente al servicio de aquellos hermanos que se encuentran agobiados por diversas necesidades. Redescubran más precisamente “las obras de *misericordia corporales*: dar de comer al hambriento, dar de beber al sediento, vestir al desnudo, acoger al forastero, asistir los enfermos, visitar a los presos, enterrar a los muertos” (*Misericordiae vultus*, 15) y redescubran asimismo “las obras de *misericordia espirituales*: dar consejo al que lo necesita, enseñar al que no sabe, corregir al que yerra, consolar al triste, perdonar las ofensas, soportar con paciencia las personas molestas, rogar a Dios por los vivos y por los difuntos” (*ibid.*).

Del mismo modo, los fieles podrán conseguir la Indulgencia jubilar si se dirigirán a visitar por un tiempo adecuado a los hermanos que se encuentran en necesidad o en dificultad (enfermos, encarcelados, ancianos en soledad, personas con capacidades diferentes...), como realizando una peregrinación hacia Cristo presente en ellos (cfr. Mt 25, 34-36) y siguiendo las habituales condiciones espirituales, sacramentales y de oración. Los fieles, sin duda, podrán repetir tales visitas en el curso del Año Santo, obteniendo en cada una de ellas la Indulgencia plenaria, incluso cotidianamente.

La Indulgencia plenaria jubilar podrá ser conseguida también mediante iniciativas que ayuden en modo concreto y generoso al espíritu penitencial que es como el alma del Jubileo, redescubriendo en particular el valor penitencial del viernes: absteniéndose, en espíritu de penitencia, al menos durante un día de distracciones banales (reales y también virtuales, inducidas, por ejemplo, por los medios de comunicación y por las redes sociales) y de consumos superfluos (por ejemplo ayunando o practicando la abstinencia según las normas generales de la Iglesia y las especificaciones de los Obispos), así como otorgando una proporcionada suma de dinero a los pobres; sosteniendo obras de carácter religioso o social, especialmente en favor de la defensa y protección de la vida en cada etapa y de la calidad de la misma, de la infancia abandonada, de la juventud en dificultad, de los ancianos necesitados o solos, de los migrantes de diversos Países “que abandonan su tierra en busca de una vida mejor para ellos y sus familias” (*Spes non confundit*, 13); dedicando una adecuada parte del propio tiempo libre a actividades de voluntariado, que sean de interés para la comunidad u otras formas similares de compromiso personal.

Todos los Obispos diocesanos o eparquiales y aquellos que en el derecho son equiparables a ellos, en el día más oportuno de este tiempo jubilar, en ocasión de la principal celebración en la catedral y en cada una de las iglesias jubilaes, podrán impartir la *Bendición Papal* con anexa Indulgencia plenaria, conseguible por todos los fieles que reciban tal *Bendición* con las habituales condiciones.

Para que sea pastoralmente facilitado el acceso al sacramento de la Penitencia y conseguir el perdón divino a través del poder de las Llaves, los Ordinarios locales están invitados a conceder a los canónigos y a los sacerdotes, que en las Catedrales y en las Iglesias designadas para el Año Santo podrán escuchar las confesiones de los fieles, las facultades limitadamente al foro interno, de las cuales, para los fieles de las Iglesias orientales, en el can. 728, § 2 del CCEO, y en el caso de una eventual reserva, aquellas para el can. 727, excluyendo, como es evidente, los casos considerados en el can. 728, § 1; mientras que, para los fieles de la Iglesia latina, las facultades referidas en el can. 508, § 1 del CIC.

En este sentido, esta Penitenciaría exhorta a todos los sacerdotes a ofrecer con generosa disponibilidad y dedicación de sí, la más amplia posibilidad a los fieles de aprovechar los medios de la salvación, asumiendo y publicando horarios para las confesiones, en acuerdo con los párrocos o rectores de las iglesias vecinas, encontrándose en el confesionario, programando celebraciones penitenciales con fechas fijas y frecuentes, ofreciendo también la más amplia disponibilidad de sacerdotes que, por alcanzar el límite de edad, no tienen encargos pastorales definidos. Además, según las posibilidades se recuerde, en conformidad con el *Motu proprio Misericordia Dei*, la oportunidad pastoral de escuchar las Confesiones también durante la celebración de la Santa Misa.

Para agilizar la tarea de los confesores, la Penitenciaría Apostólica, por mandato del Santo Padre, dispone que los sacerdotes que acompañarán o se unirán a peregrinaciones jubilaes fuera de la propia Diócesis, puedan valerse de las mismas facultades de las cuales fueron provistos en la propia Diócesis por la legítima autoridad. Especiales facultades serán después conferidas por esta Penitenciaría Apostólica a los penitenciaros de las basílicas papales romanas, a los canónigos penitenciaros o a los penitenciaros diocesanos instituidos en cada circunscripción eclesiástica.

Los confesores, después de haber instruido a los fieles sobre la gravedad de los pecados a los cuales viene anexa una reserva o una censura, determinarán, con caridad pastoral, apropiadas penitencias sacramentales,

tales que les conduzcan lo más posible a un arrepentimiento estable y, según la naturaleza de los casos, invitarán a la reparación de eventuales escándalos y daños.

Finalmente, la Penitenciaría invita vivamente a los Obispos, en cuanto detentores del triple *munus* de enseñar, de guiar y de santificar, a cuidar la exposición clara de las disposiciones y principios aquí propuestos para la santificación de los fieles, teniendo en cuenta de modo especial las circunstancias del lugar, de la cultura y de las tradiciones. Una catequesis adecuada a las características socio-culturales de cada pueblo, podrá proponer de manera eficaz el Evangelio y la totalidad del mensaje cristiano, radicando más profundamente en los corazones el deseo de este don único, obtenido en virtud de la mediación de la Iglesia.

El presente Decreto tiene validez durante todo el Jubileo Ordinario del 2025, independientemente de cualquier disposición en contrario.

Dado en Roma, en la sede de la Penitenciaría Apostólica, el 13 de mayo de 2024, Memoria de la Beata Virgen María de Fátima.

Angelo Card. De Donatis
Penitenciario Mayor

S.E. Mons. Krzysztof Nykiel
Regente

Conferència
Episcopal
Tarraconense

Conferència Episcopal Tarraconense

Comunicats de la Reunió de Bisbes

Els dies 6 i 7 de maig de 2024 ha tingut lloc la reunió n. 255 de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET), al Santuari de la Mare de Déu de Loreto (Tarragona).

1. Aquesta ha estat la primera reunió en la que ha participat el nou bisbe de Girona, Fra Octavi Vilà Mayo, O.Cist. a qui els bisbes han felicitat per la nova responsabilitat eclesial que ha assumit. Els bisbes també han manifestat el seu agraïment a Mn. Lluís Suñer Roca pel seu treball en tant que Administrador diocesà de la seu gironina mentre aquesta ha estat vacant.

2. S'ha reflexionat llargament sobre els Seminaris, a partir de la proposta de treball que ha fet la Conferència Episcopal Espanyola a partir de l'informe de la visita als Seminaris d'Espanya encarregada per la Santa Seu, reflexió feta partint de l'experiència dels tres seminaris que existeixen a casa nostra, especialment de la llarga trajectòria del Seminari Major Interdiocesà de Catalunya que aplega seminaristes de set de les diòcesis catalanes i que va començar les seves activitats el curs 1988-1989.

3. S'ha acollit la visita del Sr. Ramon Tous Quintana, vicepresident de la Fundació Centre Català de Solidaritat (CECAS); del seu secretari el Sr. Jaume Solé Gener; i del seu director general Mn. Ferran Solé Mianes. Aquesta Fundació, creada per les Càritas de Catalunya i impulsada pels bisbes catalans arran de la celebració del Concili Provincial Tarraconense de l'any 1995, atén persones amb drogodependència, especialment aquelles que es troben en alt risc d'exclusió social.

Ha estat una trobada per poder conèixer amb profunditat el treball que s'hi desenvolupa: els processos i les fases de l'acompanyament que es realitza

amb les persones que atenen i les del seu entorn familiar; i la resposta que s'assoleix amb el treball realitzat. S'ha constatat un augment progressiu en el nombre de les dones ateses. Finalment s'han compartit els reptes i les necessitats que hi ha en el moment present, i com des dels diversos bisbats es podrien aportar vies d'ajuda.

4. Els membres de la Junta directiva de la Unió de Religiosos de Catalunya (URC), la seva presidenta, la Gna. Susana García del Álamo, Carmelita de Sant Josep; el vicepresident, el P. Joan Codina i Giol, salesià; i el seu secretari general, el G. Xavier Fortuny Llobera, germà de la Salle, han compartit amb els bisbes la feina que fa aquest organisme de coordinació dels religiosos en el camp de la formació inicial dels novicis/es i en la formació permanent per a tots els membres de la URC, així com la seva organització interna.

En la conversa han sortit alguns dels reptes que es viuen actualment, com són: l'envelliment i la disminució del nombre de religiosos i religioses, el que provoca un replantejament de la presència de les comunitats en el territori; la deslocalització de les cases provincials, fruit de la reestructuració del funcionament intern de les diverses congregacions, amb la presència o no d'un representant per a la realitat catalana; i la presència dels diversos carismes religiosos especialment en els camps sanitari i educatiu, i el repte que suposa la no presència efectiva dels religiosos i religioses en aquests camps.

5. S'han tractat temes diversos en relació als àmbits pastorals:

- Mons. Salvador Giménez, president del Secretariat Interdiocesà de Mitjans de comunicació social (SIMCOS) ha compartit la reflexió sobre les possibilitats de col·laboració i de treball complementari d'aquest Secretariat amb alguna empresa externa experta en el camp comunicatiu, com a ajuda a les necessitats que es descobreixen en aquest camp comunicatiu tant en el conjunt de la CET com al SIMCOS.
- Mons. Francesc Conesa, president del Secretariat Interdiocesà d'Ecu-menisme i Relacions interreligioses ha demanat el parer dels bisbes sobre la proposta de constitució de la Taula de diàleg interconfessional de Catalunya, així com de la celebració ecumènica del 1.700 aniversari del Concili de Nicea, que s'escau el proper any 2025, propostes que s'ha vist pertinent dur endavant.
- Mons. Joan Planellas, president del Secretariat Interdiocesà d'Ensenyament de la Religió a Catalunya (SIERC), ha presentat la proposta de

reglament de funcionament d'aquest Secretariat. Els bisbes han fet un seguit de suggeriments al text presentat en vistes a la seva millora, de manera que després de parlar-ne amb els membres del SIERC es tornarà a presentar a la propera reunió de la CET.

- Mons. Sergi Gordo, secretari general de la CET, ha informat de la reunió de Secretaris/es generals i Cancellers/es de les diòcesis amb seu a Catalunya que es va celebrar el passat 17 d'abril de 2024 a la Casa de l'Església del bisbat de Sant Feliu de Llobregat. Els que hi van participar, majoritàriament laics i molts d'ells dones, van compartir coneixements i elements per a millorar el programa de la CEE de Gestió Integral de la Informació Diocesana (ERP GiiD), i sobre el procés d'implantació del Sistema *Compliance* i el Canal de denúncia a les respectives diòcesis.

6. Els bisbes de la CET han confirmat la data del dimecres 30 d'octubre vinent per a la celebració d'una Trobada del clergat de Catalunya amb motiu del mil·lenari del Monestir de Montserrat, iniciativa proposada i animada per aquesta comunitat benedictina.

7. Finalment s'ha tractat de les iniciatives que es poden fer des de les diverses diòcesis i dels organismes interdiocesans en el marc del Jubileu del 2025: «Pelegrins d'esperança». A la pàgina web de la CET s'obrirà un apartat especial dedicat a aquest esdeveniment eclesial on es recolliran materials i notícies.

8. A nivell organitzatiu de la CET, havent acabat el temps en el càrrec del seu Secretari general, els bisbes han elegit per a aquest càrrec i per un quinquenni Mons. Sergi Gordo, bisbe de Tortosa.

A continuació, a proposta del Secretari general, els bisbes han donat el seu vistiplau a que Mn. Enric Termes, prevere de l'arquebisbat de Barcelona, realitzi les funcions de Vicesecretari de la CET pel mateix període de temps.

Tarragona, 13 de maig de 2024

Conferència
Episcopal
Espanyola

Conferència Episcopal Espanyola

Exhortación pastoral “Comunidades acogedoras y misioneras. Identidad y marco de la pastoral con migrantes”

(Resumen)

- Se propone una pastoral transversal con personas migradas, en una Iglesia «en salida» donde cabemos todos.
- La población de origen inmigrante está fuertemente arraigada en España. Este arraigo en nuestra sociedad no se corresponde con una equiparación socioeconómica con la población autóctona.
- Una mirada creyente permite acoger la valiosa aportación de las personas migradas a nuestra sociedad y nuestra Iglesia: aportan su trabajo, nos permiten crecer como personas en la acogida, nos acercan a Dios y hacen crecer la comunidad cristiana.
- Una mirada completa incluye: el derecho a no tener que migrar; el derecho a migrar y a la ciudadanía mundial; la necesidad de una auto-ridad mundial; el horizonte de la cultura del encuentro y la catolicidad de la Iglesia que se muestra mediante la fraternidad.
- Se debe iniciar procesos de escucha activa, adecuación y transformación de las comunidades a la nueva realidad para que ese futuro común sea un «hogar» para todos.
- Acoger no es solo dar la bienvenida, sino extraer consecuencias del enriquecimiento mutuo y recíproco entre quienes acogen y son acogidos.
- Crecer en coordinación, misión compartida y trabajo en red, caminar juntos en la diversidad sin la confusión de roles y servicios; y crecer juntos en la fe, la formación, la caridad y el sentido de identidad.

- Cuidar la participación activa de las personas migradas involucrándolos en la vida de la comunidad cristiana y en cualquier organismo o responsabilidad pastoral para que sean sujetos activos de la evangelización.
- Construir comunidades acogedoras y hospitalidad, discernir y concretar en cada comunidad cómo encarnar una Iglesia que vive y se muestra como familia que acoge a todos.
- Ofrecer narraciones positivas y el servicio a la verdad en relación a las personas migradas, en todos los ámbitos: educación, medios de comunicación, formación, predicación.

Preámbulo

Objetivo: actualizar la identidad y el marco de referencia de la pastoral con personas migradas. Y ofrecer desde la diversidad aportada por las migraciones algunas claves que contribuyan a afrontar los desafíos del futuro desde un enfoque transversal y sinodal al servicio de cualquier proyecto, tanto de evangelización como de reestructuración pastoral.

Esta nueva exhortación ya no habla de pastoral de migraciones o para los migrantes, sino que propone una pastoral transversal con personas migradas, en una Iglesia «en salida» donde cabemos todos, trabajamos por proyectos y aprendemos que la diversidad cultural nos hace vivir mejor la catolicidad y fraternidad.

1. El contexto

La realidad a la que nos referimos en este documento es la realidad de una de cada cinco personas que vivimos en España, y que ha transformado la sociedad española, y con ella, nuestras diócesis, parroquias, y comunidades eclesiales.

No todas las situaciones migratorias son iguales. El contexto migratorio viene marcado en unos casos por una dinámica socioeconómica en la que participan tanto los países de emisión como nuestro propio país. Los migrantes no solo no son una amenaza laboral para la ciudadanía española, sino que son un recurso valioso y necesario del que dependemos, sobre todo cuando están laboralmente cualificados. Nuestra economía demanda, porque necesita, una gran cantidad de mano de obra migrante, sin la cual el exitoso desempeño de esta no habría tenido lugar.

La población de origen inmigrante está fuertemente arraigada en España. La gran mayoría de las personas migradas llevan más de diez años en nuestro país, con una edad media de 37 años frente a los 45 de los nacionales y una tasa de natalidad de 1,35 %, frente al 0,6 % de los nacionales; han formado sus familias aquí y han elegido nuestro país para desarrollar su proyecto vital. Los migrantes han contribuido así a paliar el invierno demográfico.

Este arraigo en nuestra sociedad no se corresponde con una equiparación socioeconómica con la población autóctona. Las personas migradas sufren mayores índices de desempleo o subempleo, acceden con menor intensidad a las políticas sociales, y sufren mayor vulnerabilidad social.

2. Vivir la catolicidad

Una mirada creyente permite acoger la valiosa aportación de las personas migradas a nuestra sociedad y nuestra Iglesia:

- Trabajo: aportan su trabajo para el desarrollo del país de acogida e incluso del país de origen.
- Crecimiento personal. Su presencia nos ofrece también una oportunidad de crecer como personas: Ellos demuestran el valor de realidades como la perseverancia, la austeridad, la alegría, el sacrificio la laboriosidad.
- Acercamiento a Dios. Los migrantes nos pueden acercar a Dios y hacer que términos como liberación, éxodo, pobres, viudas, etc. cobren nueva actualidad y fuerza, y nos orientan a reencontrarlo, hacen resurgir el profetismo, la llamada de Dios a la renovación y a la conversión.
- Crecimiento de la comunidad. En el encuentro con ellos se nos da la oportunidad de crecer como Iglesia, de enriquecernos mutuamente.

La migración supone para la Iglesia un desafío particular por las dimensiones y por la situación de dolor que encierra. Ante las migraciones, tenemos una tarea y un gran reto: ser fieles al deseo y al mandato del Señor Jesús de reunir en una sola familia a todos los pueblos, siendo una fraternidad que ilumine a todos sobre cómo llegar a conseguir la unidad de los pueblos diversos.

Este es nuestro punto de partida: A cada ser humano que se ve obligado a dejar su patria en busca de un futuro mejor, el Señor lo confía al amor

maternal de la Iglesia. Es una gran responsabilidad que la Iglesia quiere compartir con todos los creyentes y con todos los hombres y mujeres de buena voluntad. Abrazar la «cultura de la vida» en todas las circunstancias que componen una biografía nos lleva a decir que no es tolerable que se siga dejando morir a las personas en las fronteras o en su intento de cruzarlas.

De este punto surgen unos criterios para la acción:

- El derecho a no tener que migrar: la posibilidad de tener una vida en paz y con futuro en el propio país es una medida muy eficaz para evitar las tragedias que contemplamos.
- El derecho a migrar y a la ciudadanía mundial. Las naciones más prósperas tienen el deber de acoger al extranjero que busca seguridad y medios de vida. Deben velar para que se respete el derecho natural que coloca al huésped bajo la protección de quienes lo reciben.
- La necesidad de una autoridad mundial. Una gobernanza global para las migraciones menos ideológica y centrada en la dignidad de la persona y el bien común.
- El horizonte de la cultura del encuentro y la catolicidad de la Iglesia que se muestra viviendo la universalidad del género humano mediante la fraternidad.
- Hacer una pastoral donde la diversidad en armonía sea el modo de caminar juntos.

3. Orientaciones para la conversión personal y pastoral

- **Volver a Jesucristo** Toda actividad pastoral adquiere sentido en la medida en que nos hace vivir más enraizados en el Señor y la vida de gracia, así como crecer en la amistad con Jesús, la alegría de la fe. El Evangelio es una escuela para aprender a ver, a mirar con el corazón.
- **El valor de la hospitalidad.** Nuestras sociedades necesitan abrirse con urgencia al valor de la hospitalidad como principio de humanización y puente entre las culturas y las personas.
- **Actitudes con futuro:**
 - Maternidad de la Iglesia de puertas abiertas que acoge.

- Mirada contemplativa sobre lo que sucede en la vida de las personas.
 - Creatividad para imaginar espacios de encuentro y oración
 - Salir de las zonas de comodidad para ir a los foros donde se protege la cultura de la vida.
- Funciones de las delegaciones y secretariados: Tienen la misión de promover en cada su diócesis la acogida, acompañamiento e integración de las personas migradas en la vida pastoral y social. También deben ofrecer los cauces para integrar las diversas entidades eclesiales que cuenten con proyectos de misión para personas migradas en las diócesis.
 - Una pastoral diocesana de conjunto: trabajar en procesos y por proyectos.

4. Claves de transformación: de una pastoral para a una pastoral con

Se trata de iniciar procesos de escucha activa, adecuación y transformación de las comunidades a la nueva realidad para que ese futuro común sea un «hogar» para todos.

En comunidades significativas, acogedoras y misioneras. Acoger no es solo dar la bienvenida, sino extraer consecuencias del enriquecimiento mutuo y recíproco entre quienes acogen y son acogidos.

El diálogo ecuménico y el diálogo interreligioso. La pastoral con migrantes está habituada y promueve tanto la sensibilidad ecuménica como el diálogo interreligioso desde la vecindad, la cultura del encuentro y la caridad. En nuestro caso desde la artesanía de hacer cada día posible el entendimiento, la convivencia, la ayuda mutua, el respeto y el caminar juntos.

5. Propuestas y buenas prácticas

Esta pastoral quiere contribuir a la revitalización de la Iglesia presente en medio de cada barrio, ciudad o pueblo. Se nos propone afrontar un cambio de enfoque: pasar de entender la acción pastoral para los migrantes a concretar una acción pastoral con los migrantes, tratando de centrar la misión no tanto en «ellos», sino en «un nosotros cada vez más grande».

Algunas de las áreas en las que se pueden crecer y propuestas para su desarrollo son:

- Crecer en coordinación, misión compartida y trabajo en red, caminar juntos en la diversidad sin la confusión de roles y servicios; a crecer juntos en la fe, la formación, la caridad y el sentido de identidad
- Contribuir a la formación de todos: seminaristas, presbíteros y laicos: contribuyan a capacitar a seminaristas y presbíteros en su servicio a las comunidades de una Iglesia cada vez más sinodal y culturalmente diversa.
- Cuidar la participación activa de las personas migradas involucrándolos especialmente en los consejos pastorales parroquiales, y en cualquier organismo o responsabilidad pastoral donde no suelen estar, para que sean sujetos activos y no solo destinatarios de la evangelización.
- Construir comunidades acogedoras y hospitalidad, discernir y concretar en cada comunidad cómo encarnar una Iglesia que vive y se muestra como familia que acoge a todos,
- En coherencia con la cultura de la vida, cuidar la maternidad en situaciones vulnerables y desarrollar programas eficaces para la integración de los niños y niñas migrantes
- Trabajar juntos por la «plena ciudadanía» de todos
- Ser parte de las narraciones positivas y el servicio a la verdad en relación a las personas migradas, en todos los ámbitos: educación, medios de comunicación, formación, predicación.

Agradecimientos

Agradecemos a las personas y familias migradas su valiosa aportación a la revitalización de nuestra sociedad y en el caso de los católicos también su contribución a revitalizar nuestra Iglesia.

También agradecemos a todos los miembros de la pastoral con migrantes y a quienes desde dentro o fuera de nuestras comunidades cristianas, caminan junto a ellos.

Nuestro reconocimiento a Cáritas, a la vida consagrada y a todas las realidades eclesiales cuyos fines y actividades contribuyen a hacernos ver a Cristo en cada uno de ellos.

Síntesi de les aportacions al Sínode de Bisbes

DOCUMENTO DE SÍNTESIS DE LA CONFERENCIA EPISCOPAL ESPAÑOLA

HACIA OCTUBRE 2024

OBSERVACIONES GENERALES

El presente documento recoge las aportaciones recibidas de 55 diócesis y 22 realidades eclesiales muy diversas (en tamaño y naturaleza). Además, a la Secretaría del Sínodo de esta Conferencia Episcopal llegaron 23 “buenas prácticas” o experiencias de sinodalidad.

Es verdad que la participación en esta fase del proceso ha descendido en número de grupos y de participantes. Deberíamos valorar cuáles son los motivos: si influyen los plazos de tiempo tan cortos para recibir aportaciones, si hay dificultades de armonizarlo con otras programaciones ya en marcha, si las preguntas estaban claramente formuladas...

Más allá de todo se constata la presencia del Espíritu Santo que guía todo el proceso, se subraya la importancia del camino recorrido en este tiempo, un camino en el que nos hemos sentido llamados por Cristo, que ha provocado conversión personal y cambio, enriqueciendo la vida comunitaria.

En cualquier caso, es pertinente recordar dos pautas que aparecen en el documento “*Hacia octubre 2024*”, que es el que ha marcado esta fase:

- Hay que seguir haciendo experiencia de sinodalidad y lo importante es el “cómo se hace la reflexión, es decir, de manera sinodal”.
- En segundo lugar, tener presente que se nos invitaba a profundizar en algunos aspectos del Informe de Síntesis a partir de una pregunta orientadora: **¿CÓMO ser una Iglesia sinodal en misión?**

Respecto a la *primera pauta* estamos convencidos de que, en la Iglesia que peregrina en España, son muchas las experiencias que se están llevando a cabo (muchas más que las “buenas prácticas” llegadas en este tiempo) para hacer que *la sinodalidad cale en la vida cotidiana* de nuestras comunidades.

La *segunda pauta* la relacionamos con las respuestas recibidas que debemos mirar en la clave de la pregunta orientadora: *cómo ser una Iglesia sinodal en misión*.

Las aportaciones muestran la enorme pluralidad de que existe en nuestras realidades eclesiales y, por eso, resulta muy difícil recoger todos los ricos matices en un breve documento resumen. Asimismo, se deja constancia de la importancia que han tenido en la Iglesia en España algunos procesos sinodales significativos: como el nacido con el Congreso de Laicos y sus itinerarios (Encuentro sobre el Primer Anuncio), la apuesta por el Servicio de Pastoral Vocacional y el Congreso sobre Educación.

La redacción de las cuestiones ha hecho que los mismos temas aparezcan repetidos en varias respuestas y, aunque es complicado que no haya repeticiones, hemos tratado de poner cada tema, por lo menos, en una de las respuestas.

En nuestra Asamblea de la Conferencia Episcopal Española, celebrada el 4 de mayo, a través del Espíritu Santo, han resonado con fuerza dos palabras: paciencia y constancia.

I. SEGUIR EL DINAMISMO SINODAL:

1. Tras la lectura del Informe de Síntesis en clima de oración, **¿qué podemos hacer a nivel parroquial, diocesano y nacional para seguir aprendiendo la sinodalidad?**

1.1. Elegir una prioridad de cada parte del Informe de Síntesis, compartiendo el motivo de la elección

En este punto de las prioridades hay muchos criterios y convencimientos compartidos.

*1ª Parte del documento Informe de Síntesis: “**El rostro de una Iglesia sinodal**”*

Hay gran coincidencia en señalar 2 prioridades:

- **Entrar en una comunidad de fe: la iniciación cristiana.**

Señalamos los puntos más coincidentes para justificar la elección de esta prioridad:

Es importante subrayar que **todos formamos parte de la comunidad**, con una gran variedad de vocaciones y ministerios, comunidades que han de ser dinámicas, donde se desarrollen procesos fraternos de apertura y acogida y donde sus miembros se sientan llamados a la misión. De forma particular, se explicita la necesidad de tener parroquias que sean realmente sinodales, porque sino no habrá Iglesia sinodal.

Siendo conscientes de que uno de los grandes retos de la Iglesia actual es **cómo evangelizar**, cómo dar a conocer a Jesús y la buena noticia en la sociedad de hoy, entendemos que iniciación cristiana y primer anuncio deben complementarse, deben renovarse, ser entendidos como procesos de maduración en la fe. Fortalecer los aspectos de la iniciación cristiana supone pasar de un “cristianismo sociológico” a una fe en Jesús descubierta y experimentada.

Es una **tarea de todos los miembros de la comunidad**, de todo el Pueblo de Dios, y no sólo del sacerdote, especialmente debe ser prioritaria cuando se trata de los niños y niñas, adolescentes y jóvenes.

Retomar lo esencial de cada Sacramento, pero con un lenguaje y unas celebraciones litúrgicas, sobre todo la Eucaristía dominical, que de verdad sea alimento, el primer lugar de formación del cristiano, momento central de la vida de la comunidad.

Otros aspectos que se entienden importantes son la escucha de la Palabra y la oración, la conversión de vida, la valorización de otras expresiones litúrgicas, como las prácticas de la piedad popular.

• Los pobres, protagonistas del camino de la Iglesia.

Señalamos los puntos más coincidentes para justificar la elección de esta prioridad:

Jesús siempre estuvo con los pobres, tuvo una predilección por ellos. La Iglesia, siguiendo el ejemplo del Maestro, debe vivir la opción preferencial por los pobres. **Es una razón de coherencia evangélica** entre lo que pensamos, decimos y obramos, como forma de dar testimonio. *“Una Iglesia que no tiene en el centro a los pobres, que no es pobre y que no tiene como protagonistas a los pobres es una Iglesia vacía de Evangelio e incapaz de dar testimonio auténtico para el mundo”.*

En consecuencia, se manifiesta la convicción de que los pobres deben ser los **“protagonistas y sujetos de su historia de fe y salvación”**, participan de la comunidad y sean los **“agentes de su propio desarrollo”**.

Al igual que Jesús, la Iglesia debe **denunciar las causas de la pobreza**, ser valiente para levantar la voz ante situaciones de injusticia donde no se respeta la dignidad de la persona.

Existe un convencimiento compartido de que hay que **descubrir nuevas pobreza, cambiar nuestra mirada y nuestras actitudes y actuar de forma coordinada**. Sin querer agotar las caras de la pobreza que los informes identifican, sí mencionamos algunas de ellas: los pecadores, los inmigrantes, las víctimas de cualquier tipo de explotación o de abuso, los que no disfrutan de un trabajo digno, los ancianos y enfermos solos, todos aquellos que no son acogidos o escuchados, los niños que no llegan a nacer, las personas que no encuentran sentido a su vida.

Además, también aparecen otros temas, aunque con menor apoyo:

- **Una Iglesia de “toda raza, lengua, pueblo y nación”**, porque el anuncio del Evangelio hoy tiene como interlocutores y actores a hombres y mujeres de diversas culturas y religiones en cualquier comunidad local y nos abre al desafío de ser una Iglesia verdaderamente “católica”.
- **La sinodalidad: experiencia y comprensión**, como necesidad de mayor comprensión y clarificación de lo que significa la sinodalidad.

*2ª Parte del documento Informe de Síntesis: “**Todos discípulos, todos misioneros**”*

También en esta segunda parte hay coincidencia en señalar 2 prioridades:

- **Las mujeres en la vida y en la misión de la Iglesia.**

Señalamos los puntos más coincidentes para justificar la elección de esta prioridad:

Se aborda el tema desde el **reconocimiento de la igual dignidad que nace del Bautismo**. Además, se señala cuánto las mujeres estaban presentes en sucesos importantes con Jesús en los Evangelios y a una de ellas (María Magdalena) le encomendó la tarea de anunciar la resurrección.

Reconocer la importancia del papel y el lugar de la mujer en la Iglesia es motivo de credibilidad del mensaje evangélico, pero sobre todo es ocasión para **ofrecer un rostro adecuado de Dios**.

Existe una valoración generalizada del don que la mujer significa en la transmisión de la fe, en la vida de las comunidades y, al mismo tiempo, **la demanda de que sea más escuchada, de que pueda aportar mucho más** teniendo en cuenta una realidad femenina muy plural.

Se considera prioritario su **presencia activa en todos los ámbitos de la vida de la Iglesia**, en los órganos de participación, formación y decisión, así como asumiendo tareas de responsabilidad a nivel pastoral y ministerial: *“abrumadora mayoría de presencia de la mujer en la vida de la Iglesia, que no se traduce en visibilidad”*.

• La Iglesia es misión.

Señalamos los puntos más coincidentes para justificar la elección de esta prioridad:

Se percibe este capítulo del Informe de síntesis como un **tema transversal**: *“Puesto que la Iglesia no tiene misión, sino que es misión, esta realidad ha de concentrarse en cada sector y ambiente de la pastoral”*. Esto exige fortalecer la corresponsabilidad.

Somos un cuerpo, el Cuerpo de Cristo, con diferentes carismas y dones y cada bautizado tiene un rol único e insustituible que desempeñar, como discípulos misioneros, en la misión de la Iglesia, desde los niños y niñas, personas con discapacidad, adolescentes, padres y madres y personas ancianas. De ahí la importancia del reconocimiento, la valoración y la promoción de los ministerios laicales, sin caer en la clericalización.

La Iglesia **en misión es para todos**, saliendo al encuentro de las personas, de aquellos que puedan estar *“desilusionados, apartados o confundidos”*. Estamos llamados a ser testigos de Dios en el mundo, *“sin replegarnos”*.

Se insiste sobre **tres cuestiones de forma especial**: el cuidado y acompañamiento de la familia; el mayor protagonismo, la escucha y la cercanía con los jóvenes; el compromiso –como una tarea comunitaria– de los fieles laicos y de toda la Iglesia en los distintos ambientes sociales, culturales y laborales.

Además, también aparecen otros temas, aunque con menor apoyo. Señalamos sólo uno:

- **La vida consagrada y las asociaciones laicales: un signo profético**, desde la constatación que el Espíritu ha derramado distintos carismas que hacen resonar diferentes sensibilidades, reconocer la gran riqueza espiritual y experiencia de vida que existe.

3ª Parte del documento Informe de Síntesis: “Tejer lazos, construir comunidad”

De aquí un tema destaca de forma principal:

- **Por una Iglesia que escucha y acompaña.**

Señalamos los puntos más coincidentes para justificar la elección de esta prioridad:

El camino recorrido en estos años lleva a afirmar que la **escucha, la acogida y el acompañamiento** son elementos fundamentales para una Iglesia sinodal en misión.

Se necesita **construir comunidades abiertas y con capacidad de acogida**, “comunidades con una especial sensibilidad y orientación hacia aquellas realidades humanas y sociales que mayor necesidad tienen de pertenencia, consuelo y acompañamiento en todos los órdenes de la vida (desde lo puramente humano, pasando por lo social y, especialmente, en lo espiritual)”.

Es importante ampliar la escucha para **estar atentos a la realidad que nos rodea**, procurando crear espacios donde acoger a todos, creyentes y no creyentes.

Partiendo de la escucha de lo que Dios quiere de nosotros, se nos invita a **estar abiertos a la conversión y al cambio**, a aprender de lo que escuchamos y compartimos los unos con los otros. Para ello, se necesita una gran apertura de mente y corazón.

Algunas aportaciones han señalado como prioritarios otros temas:

- **“Organismos de participación”**. Hemos optado por dejarlo para respuestas posteriores.

- **“Una aproximación sinodal a la formación”**, considerado como pilar en la construcción de la Iglesia. Se subraya en varias aportaciones la necesidad de encontrar, a la luz de la sinodalidad, *“propuestas formativas conjuntas para todo el Pueblo de Dios”*.
- **“Misioneros en el ambiente digital”**, considerado como un ámbito de evangelización para el que hay que desarrollar una pastoral específica. Importancia de la relación con los más jóvenes y con las personas alejadas de la Iglesia.

1.2. Elige 3 iniciativas concretas para poner en práctica a nivel parroquial, diocesano y nacional, indicando el modo para implementarlas en la propia realidad eclesial.

A nivel parroquial

- Iniciativas de comunión y misión: equipos bien formados de acogida, escucha y acompañamiento, teniendo especial atención a situaciones como el duelo, dificultades familiares, etc.; cuidado de los espacios y momentos celebrativos y festivos; mejora de las dinámicas de programación; visibilización de las actividades parroquiales especialmente las abiertas a personas que no forman parte de la comunidad; valoración de las celebraciones en ausencia de presbíteros; promoción de acciones de solidaridad y transformación social.
- Iniciativas de formación: sobre sinodalidad, el Concilio Vaticano II, el discernimiento comunitario (con la metodología de la conversación en el Espíritu) y el acompañamiento. Se insiste en la formación y acompañamiento de las personas que llevan adelante los procesos de iniciación cristiana.
- Iniciativas de participación: creación de los consejos parroquiales, con presencia de todas las vocaciones, y donde ya existen potenciarlos y renovarlos para que se trabaje con *“un estilo participativo que nos ayude a ser comunidad”*; celebración de asambleas parroquiales; acciones para potenciar la corresponsabilidad de los laicos.

A nivel diocesano

- Iniciativas de comunión: con expresiones distintas, se repite insistentemente la necesidad de *“impulsar el trabajo en red de todas las instituciones, primando iniciativas compartidas e interconectadas”*. Un mayor conocimiento recíproco y una escucha más profunda pueden plasmarse en una mayor coordinación diocesana a todos los niveles

(delegaciones, arceprebostes, asociaciones de laicos y vida consagrada). Acciones que pueden favorecer la comunión son los encuentros diocesanos donde compartir la vida, la creación de espacios de formación conjunta para laicos, vida consagrada y sacerdotes, la institución de los ministerios laicales.

- Iniciativas de formación: revisión y actualización de los directorios de iniciación cristiana en clave misionera y de procesos de maduración en la fe e inserción en la comunidad; creación de escuelas sobre discernimiento y formación en escucha activa y acompañamiento; sensibilización y estudio sobre la pobreza a distintos niveles (seminarios, equipos más implicados...); incremento de presencia femenina en instituciones formativas de la Iglesia (seminarios, facultades).
- Iniciativas de participación: actualización y revisión de las estructuras sinodales y, en concreto, el consejo pastoral, asegurando que sea representativo de toda la realidad diocesana y con un dinamismo que presenta *“diversidad de dimensiones: informativa, de consulta, deliberativa y de decisión”*.

A nivel nacional

- Iniciativas de comunión y misión: en el ámbito digital, en el servicio de la caridad (voluntariado de Cáritas y otras entidades), en la acogida e integración de los inmigrantes, con los grupos de catequistas y las cofradías, especialmente en las zonas rurales; revisión y cuidado del lenguaje en la comunicación de la Iglesia y, de forma particular, en los textos litúrgicos, que sea cercano e inclusivo.
- Iniciativas de formación: renovación de la formación en los seminarios, para que la sinodalidad sea efectiva y acogida e integración de los sacerdotes de distintas procedencias; en liderazgo, en la conversación en el Espíritu, *“mayor formación y difusión de la Doctrina social de la Iglesia, en el lenguaje de hoy”*... y formación en sinodalidad.
- Iniciativas de participación: revisión del procedimiento de elección de obispos (con la participación de todo el Pueblo de Dios); mayor presencia y participación de los laicos y en especial de las mujeres en la vida de la Iglesia y en sus decisiones; puesta en funcionamiento de las orientaciones de la CEE sobre los ministerios de lector, acólito y catequista.

II. ¿CÓMO SE PUEDE POTENCIAR LA CORRESPONSABILIDAD DIFERENCIADA EN LA MISIÓN DEL PUEBLO DE DIOS (laicos, vida consagrada, ministerio ordenado) EN TU REALIDAD ECLESIAL? Señala tres cuestiones concretas.

En esta pregunta hemos optado por indicar **actitudes y dinámicas comunes** capaces de potenciar la corresponsabilidad de cada miembro del Pueblo de Dios desde la especificidad de su propia llamada.

- Partimos de que hay que plantear **la vida de la Iglesia como una gran familia**, subrayando la participación y la valoración del servicio de cada uno.
- Por ello, tenemos que desarrollar la vocación bautismal: **todos somos Pueblo de Dios**, con igual dignidad; todos somos sacerdotes, profetas y reyes y todos participamos **en la misma misión**.
- Reconociendo **la diversidad de las vocaciones y de los carismas como riqueza**, trabajar en la **complementariedad** de las mismas y en la superación del clericalismo tanto del ministerio ordenado como del laicado.
- Debemos ser capaces de **compartir más lo que somos y hacemos**, los dones que tenemos para que estén al servicio de todo el Pueblo de Dios. Esto tiene también consecuencias prácticas de reorganización de estructuras pastorales que lo faciliten, donde se viva la transparencia a varios niveles (actividades, decisiones, asuntos económicos).
- Ser **corresponsables implica** trabajar siempre en comunión y desde la comunión.
- Ser **corresponsables supone** escucha, acogida y acompañamiento; crear espacios donde compartir y discernir retos y problemas, en los que cuidarnos unos a otros, potenciar la convivencia y la fraternidad, crecer como hermanos y hermanas que caminan juntos.
- Ser **corresponsables exige** reparto de funciones, decisiones y acciones; hablar de servicios y tareas en lugar de cargos o responsabilidades.
- **Ser corresponsables requiere** especialmente de los laicos, pasar de simples colaboradores a protagonistas activos de la misión.
- Capacitar y formar en liderazgo pastoral y revisar y repensar el **ejercicio de la autoridad**, desde el servicio, la corresponsabilidad, la humildad, la sencillez, la cercanía, la caridad, más centrado en los pobres y en la comunidad. Hacer una reflexión sobre su significado dentro del

contexto sinodal y cómo debe entenderse hoy el binomio autoridad / obediencia para no llegar a extremos que provoquen situaciones de abuso de poder o conciencia.

- Ser cada miembro del Pueblo de Dios, allí donde nos encontremos (dentro de las estructuras eclesiales, en la propia familia, en los distintos campos sociales, culturales, etc.), **Iglesia que acoge y acompaña a todos**, especialmente a los más pobres, marginados o excluidos por cualquier causa.

III. ¿QUÉ MODOS DE RELACIÓN, ESTRUCTURAS, PROCESOS DE DISCERNIMIENTO Y DECISIÓN RESPECTO A LA MISIÓN PERMITEN RECONOCERLA, CONFIGURARLA, PROMOVERLA? Propuestas concretas.

- Fomentar **la escucha, la acogida y el acompañamiento**, con varias claves:
 - Crecer en apertura y acogida a distintas realidades, impulsando la promoción humana y social: jóvenes; matrimonios y familias, en cualquier situación se encuentren; sacerdotes secularizados; personas de distintas orientaciones sexuales; pobres y vulnerables; inmigrantes y refugiados; personas alejadas de la Iglesia...
 - Promover y ofrecer formación específica para ejercer estos servicios (como los talleres de escucha o las escuelas de acompañamiento).
 - Dar entidad de ministerio a este servicio.
- Establecer **procesos de discernimiento, a la luz de la Palabra de Dios y con el método de la conversación en el Espíritu**, compaginado con el método del ver, juzgar y actuar y el método RIE (Reconocer, Interpretar y Elegir). Se ve necesaria la formación en los distintos métodos e instrumentos de discernimiento, para renovar el modo de trabajar dentro de las estructuras: el discernimiento personal, la deliberación en común, la revisión de vida, la conversación espiritual...
- Caminar hacia una **mayor información, comunicación y transparencia** sobre los asuntos eclesiales (tanto a nivel diocesano como parroquial) para que todos nos sintamos protagonistas. En este sentido, se considera necesario mejorar la comunicación *ad intra* y *ad extra* de la Iglesia; así como potenciar el trabajo en equipo y de coordinación entre delegaciones y organismos diocesanos.

- Fomentar las **asambleas pastorales** a distintos niveles (diocesano, parroquial...), para favorecer el mutuo conocimiento y diálogo.
- Seguir dando pasos para **estar presentes en el mundo digital**, creando plataformas que nos hagan visibles en este entorno y formando personas para evangelizar a través de las nuevas tecnologías.
- Suscitar una pastoral de procesos, en busca de un crecimiento espiritual atendiendo al momento vital y necesidades de cada persona.

IV. ¿QUÉ MINISTERIOS Y ÓRGANOS DE PARTICIPACIÓN PUEDEN RENOVARSE O INTRODUCIRSE PARA EXPRESAR MEJOR LA CORRESPONSABILIDAD?

1. Renovarse:

En este punto hay bastante unanimidad:

Se pide que los **consejos pastorales** (*tanto diocesanos como arciprestales y parroquiales*) sean obligatorios y no sólo aconsejables, para lo cual hay que reformar el Código de Derecho Canónico; también se considera necesario que se renueven y revisen los ya existentes (*“No es cuestión de nuevas estructuras, sino de que funcionen las que hay”*), a la vez que se creen otros nuevos cuando sea necesario.

También se destaca que los **consejos económicos**, que ya son obligatorios, deben ser renovados.

Además, se sugieren diferentes cuestiones de cara al buen funcionamiento de estos consejos:

- Que funcionen con espíritu sinodal, fomentando la escucha al Espíritu y generando un dinamismo metodológico que permita afrontar los temas fundamentales de la vida de la Iglesia o de la comunidad, y no únicamente cuestiones organizativas.
- Crecer en comunicación interna y también hacia fuera, dando a conocer estos espacios.
- Potenciar la renovación y ampliación de sus miembros, y asegurar que en ellos esté representado todo el pueblo de Dios, superando el clericalismo y fomentando que los laicos –hombres y mujeres– y la vida consagrada estén presentes asumiendo responsabilidades.

- Asegurar que estos órganos sean deliberativos y decisorios en algunas cuestiones, y no sólo consultivos.
- Buscar que sea un órgano evaluable, que de esta forma se pueda valorar periódicamente el funcionamiento del mismo.
- Favorecer la interconexión de los diversos Consejos: diocesano, arciprestal y parroquial. (*“Esto exigirá renovar los Estatutos [de los Consejos] en clave sinodal”*)

Se encuentra también cierto consenso en **algunos otros aspectos a renovar**:

- Potenciar la agrupación de parroquias en unidades pastorales, y crear equipos pastorales en arciprestazgos y unidades pastorales, con grupos formados por sacerdotes, laicos y religiosos, como un modo dinamizar y fomentar la participación de todos en las programaciones y estructuras pastorales, desarrollando al máximo la cultura del trabajo en equipo.
- Revisar el tema del diaconado permanente, como servicio a los más pobres.
- Se propone también reflexionar sobre el posible acceso de la mujer al diaconado.
- Que el pueblo de Dios sea consultado para el nombramiento de determinadas responsabilidades y servicios diocesanos, así como para los cambios de sus pastores.

2. Introducir nuevos:

En este punto hay mayor dispersión. Se apuntan varios:

- Promover **la creación de los ministerios de la acogida, la escucha y el acompañamiento, y para la pastoral familiar**.
- Fomentar **equipos parroquiales de evangelización**, como equipos motores de los Consejos de Pastoral
- Crear **grupos de acción pastoral del arciprestazgo**, para coordinar catequesis, liturgia, caridad...
 - Impulsar **los sínodos diocesanos**, para aprender y mantener viva la sinodalidad
 - Crear **un calendario de reuniones conjuntas de las comisiones permanentes** de los Consejos diocesanos de las provincias eclesiales

- Generar **estructuras o mecanismos que posibiliten la evaluación** del obispo, los sacerdotes, diáconos y otros ámbitos parroquiales
- Implantar un **Servicio Vocacional**, para presentar la vida como vocación
- Continuar impulsando el **cuidado de la creación y de la casa común**
- Favorecer la presencia de **animadores de la comunidad**

Algunas aportaciones generales respecto a la renovación o introducción de estructuras: potenciar las unidades pastorales, simplificar estructuras y optimizar los recursos, y poner el foco en la renovación eclesial y personal más que en el cambio de estructuras como tal. Una diócesis afirma que: ***“personas renovadas en las estructuras ya existentes pueden crear ambientes y posibilidades distintas”***.

Sumari

ESGLÉSIA DIOCESANA

Bisbe diocesà

Decret	9
Homilia	12
Comunicacions	14
Cartes dominicals	15
Activitats del Sr. Bisbe	28

Secretaria General i Cancelleria

Ordenació	33
Institució de lectors	33
Defunció	33
Nomenaments	35

Vida diocesana

Celebració del vintè aniversari de la diòcesi	36
Crònica diocesana	46

SANTA SEU

Sant Pare

Butlla de convocatòria del Jubileu 2025	55
Carta als rectors	74
Missatge en la Jornada de les Comunicacions Socials	77
Carta en forma de Motu Proprio Germà Sol	82

Santa Seu

Normes per la concessió de la indulgència amb motiu del Jubileu 2025	84
--	----

CONFERÈNCIA EPISCOPAL TARRACONENSE

Comunicat de la Reunió de Bisbes	93
--	----

CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

Resumen de la Exhortación pastoral “Comunidades acogedoras y misioneras. Identidad y marco de la pastoral con migrantes” .	99
Síntesi de les aportacions al Sínodo de Bisbes	105

Subscripció anual: 35 €

Exemplar solt: 8 €

*El preu de la subscripció comprèn només l'edició del
«Butlletí del Bisbat de Terrassa» de l'any en curs*